

การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATION ACCORDANCE WITH ARIYASACCA
IV ELEMENTARY SCHOOL BANNA DISTRICT NAKHONNAYOK PROVINCE

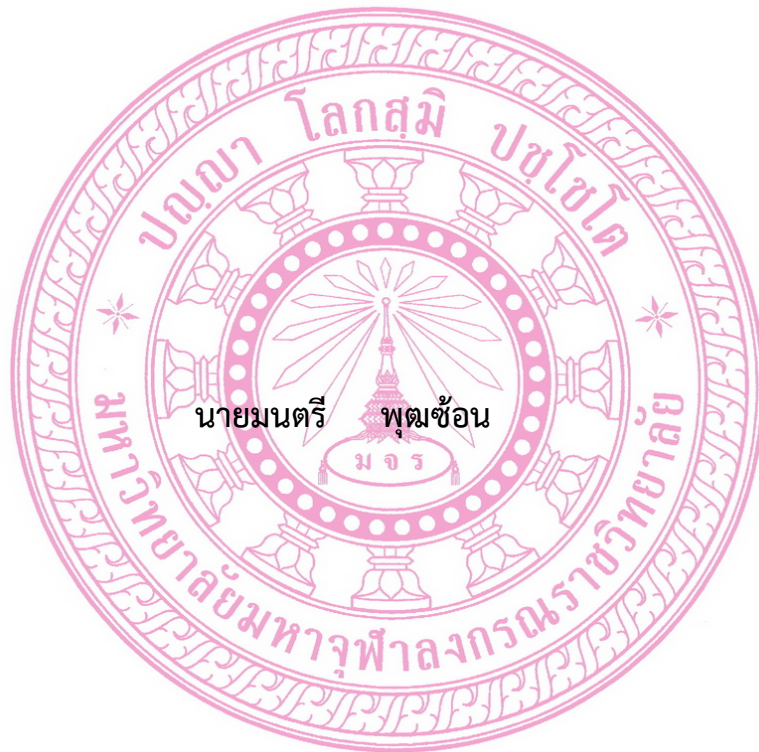
นายมนตรี พุ่มซ้อน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

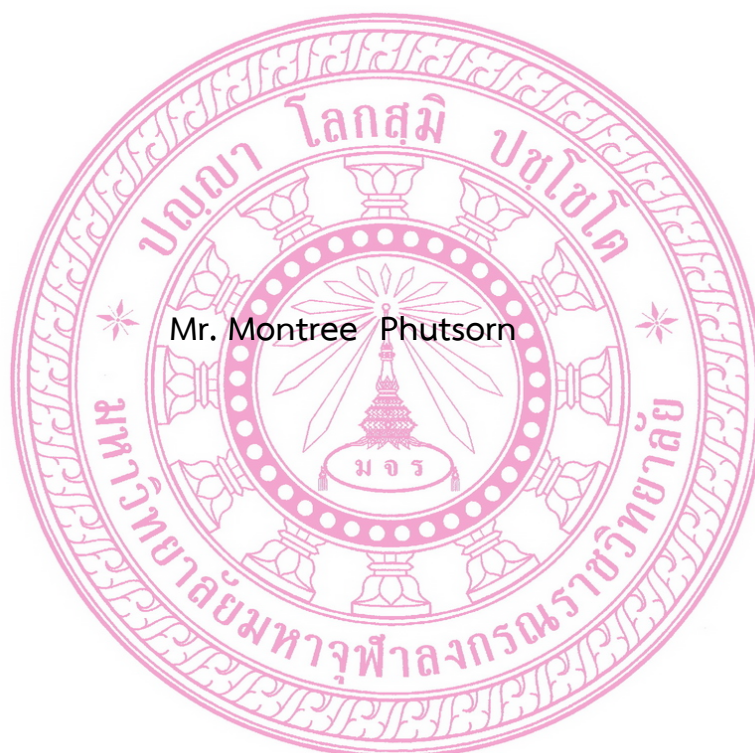

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATION ACCORDANCE WITH ARIYASACCA
IV ELEMENTARY SCHOOL BANNA DISTRICT NAKHONNAYOK PROVINCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Degree of
Master of Arts
(Educational Administration)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E. 2013

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผศ.ดร.อินฉา ศิริวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.กิตติ กอบัวแก้ว ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ พร้อมกันนี้ต้องขอขอบคุณ ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย , ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์ , ผศ.ดร.สิน งามประโคน, รศ.พิเศษ ดร.วิชชุดา หุ่นวิไล , ผศ.ดร. พิชัย ไชยสงคราม ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบสอบถามเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย และต้องขอขอบพระคุณพระคุณพระมหาทวิ มหาบุญโญ,ผศ.ดร. และ รศ.พิเศษ ดร.วิชชุดา หุ่นวิไล ที่เป็นประธานและกรรมการในการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนทุกท่าน และเจ้าหน้าที่หอสมุดแห่งชาติ, เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(ท่าพระจันทร์), เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล (ศาลายา), เจ้าหน้าที่ห้องสมุดโรงเรียนอานวยศิลป์ธนบุรี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในด้านข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

สิ่งอันเป็นสารประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาวิจัยขอมอบให้เป็นธรรมทานแก่ผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้า และที่สำคัญคือ ครอบครัวและพี่น้อง พร้อมกับเพื่อน ๆ ทุกคนที่เป็นผู้สร้าง และให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ประสบความสำเร็จในที่สุด และ หากมีข้อผิดพลาดประการใดในการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นายมนตรี พุฒซ้อน

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ผู้วิจัย : นายมนตรี พุฒซ็อน

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผศ.ดร.อินฉา ศิริวรรณ พธ.บ., M.Ed., Ph.D.

: ดร. กิตติ กอบัวแก้ว ศศ.บ., ศษ.ม, Ed. D.

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๓๑ มกราคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการ ๒) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติ ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ และ ๓) ศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็น ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำนวน ๑๒ โรงเรียน ซึ่งรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่ง ได้ค่าความสอดคล้องที่ ๐.๘ - ๑.๐๐ วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ One-way ANOVA

ผลการศึกษาวิจัย

๑ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จากกลุ่มตัวอย่าง ๑๖๘ คน เป็นเพศหญิง ๑๓๑ คน มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน มีประสบการณ์ทำงาน ตั้งแต่ ๕ - ๑๖ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

๒ การวิจัยเปรียบเทียบทัศนคติ ที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก พบว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก และไม่แตกต่างกัน ทั้ง ๕ ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งในด้านที่มีทัศนคติมากที่สุดได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา, ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้, ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน, ด้านการนิเทศการศึกษา, และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามลำดับ

๓ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลาง, ขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของโรงเรียน , ขาดการ

นิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง , และต้องมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะ**ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้** ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการเรียน, ผู้บริหารขาดความเข้าใจในการใช้สื่อ, สื่อไม่เหมาะสมกับบทเรียนในแต่ละวิชา, ครูไม่ชอบใช้สื่อประกอบ หรือจัดหาสื่อล่วงหน้าเพื่อใช้ในการเรียนการสอน และ **ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน** ผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลผู้เรียน, การกำหนดแนวทางการประเมินไม่ชัดเจน , เครื่องมือที่ใช้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้, ครูผู้สอนขาดความเข้าใจในการประเมิน และ **ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา** ขาดการวางแผน ผลิต จัดทำ และใช้สื่ออย่างเป็นระบบ, ขาดการส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่ออย่างต่อเนื่อง , ขาดความร่วมมือในการผลิต จัดทำ และพัฒนาสื่อ, ขาดสื่อที่ทันสมัยในกิจกรรมการเรียนที่ทันสมัย และ **ด้านการนิเทศการศึกษา** ความร่วมมือประสานงาน ของบุคลากรภายในยังมีน้อย, การให้ความเข้าใจ ความรู้ ในระบบการนิเทศ , และการมอบหมายงานนิเทศที่ชัดเจน, พร้อมกับการส่งเสริมการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

Thesis Title : The Educational Administration Accordance With Ariyasacca IV In Elementary Schools Banna District Nakhonnayok Province

Researcher : Mr. Montree Phutsorn

Degree : Master of Arts Program in Educational Administration

Thesis Supervisory Committee

: Asst. Prof. Dr. Intha Siriwan B.A., M.Ed., Ph.D.

: Dr. Kitti Korbuakaew B.A., M.Ed., Ed.D.

Date of Graduation : January 31, 2014

ABSTRACT

This research had objectives to study 1) The purpose of this research was to study of academic administration by Ariyasacca IV 2) To compare the attitudes about academic administration by Ariyasacca IV 3) To study the issues, trouble and way of academic administration by Ariyasacca IV in elementary school at Banna District Nakhonnayok Province by the way of the research with a sample of executives and teachers from 12 elementary schools at Banna District Nakhonnayok Province. This research was quantitative research. Tools used to collect data included rating scale. Which has the consistency of 0.8 - 1.00. Analysis by finding the percent frequency, Arithmetic average, t-test and One-way ANOVA.

The research finding found that :

1. The findings of educational academic administration by Ariyasacca IV in elementary schools at Banna District Nakhonnayok Province from a sample of 168 persons. The most of respondents were female with aged between 31 - 40 years which provides the education at the undergraduate level and a position as a teacher with experience from 5-16 years. Most of these attitudes in academic administration is good.

2. The findings of comparing the attitudes about academic administration by Ariyasacca IV in elementary schools at Banna District Nakhonnayok Province, found that most of attitudes are good. And are not different at 5 aspects with statistical significance level of 0.05. The respectively aspects with the most common attitudes as follows; Curriculum development, The development of the learning process, The

evaluation of studies, The educational supervision and The development of educational media, innovation and technology.

3. The result of the research about the issues of academic administration found that the issues, trouble and way of academic administration by Ariyasacca IV in elementary schools at Banna District Nakhonnayok Province were as follows: **Curriculum development** lack of education and analysis of curriculum data, lack of the right understanding about formulation of attitudes and the goal of the school, lack of supervision about continuously using curriculum, and revised to be appropriate with the needs of local communities. And **the development of the learning process** teachers lack of the knowledge in the preparation of learning plans, executives do not indulgent teachers in using media, media does not fit with lessons in each subject, teachers do not like to use media or pre supplying the media to use in teaching. And **the evaluation of studies** lack of the knowledge in evaluating the students, the guidelines of assessment are not clear, instruments used are not consistent with the purpose of learning, teachers lack of understanding of the assessment. And **the development of educational media, innovation and technology** lack of planning, manufacture, supply and use the media as a system, lack of continuously supporting in the development of media, lack of cooperation in manufacture, supply and the development of media, lack of modern media in learning activities. And **the educational supervision** lack of cooperation, coordination of internal staff, lack of the knowledge of supervisory systems, lack of obvious assignment in supervision, lack of continuously supporting in supervision.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย ก	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ค	
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ ๑. บทนำ ๑	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ๑	
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ ๔	
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๖
๑.๖ นิยามศัพท์ เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่จะได้รับ	๘
บทที่ ๒. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๙
๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร	๙
๒.๑.๑ ความหมายของการบริหาร	๙
๒.๑.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร	๑๑
๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ	๑๗
๒.๒.๑ ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	๑๗
๒.๒.๒ ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ	๒๒
๒.๒.๓ หลักการและกระบวนการบริหารงานวิชาการ	๒๕
๒.๓ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	๓๑
๒.๓.๑ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	๓๔
๒.๓.๒ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	๔๘
๒.๓.๓ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	๕๒
๒.๓.๔ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	๕๕
๒.๓.๕ ด้านการนิเทศการศึกษา	๖๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๒.๔ ความหมายของอริยสัจ ๔	๖๖
๒.๔.๑ ความหมายของอริยสัจ ๔	๖๖
๒. ๔.๒ ความสำคัญของอริยสัจ๔	๗๐
๒. ๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗๓
๒. ๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘๒
บทที่ ๓. วิธีดำเนินการวิจัย	๘๓
๓.๑ ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง	๘๓
๓.๒ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๘๔
๓.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๘๕
๓.๔ การวิเคราะห์ ข้อมูล	๘๖
บทที่ ๔. ผลการวิจัย ๘๘	
๔.๑ วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ	๘๘
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	๙๑
๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกโดยการทดสอบค่าที (t-test)	๙๗
๔.๔ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตาม อายุ, วุฒิการศึกษา, ตำแหน่ง, ประสบการณ์ทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA)	๙๘
๔.๕ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก	๑๐๙

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๕. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๑๑๒
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๒
๕.๒ อภิปรายผล	๑๑๖
๕.๓ ข้อเสนอแนะ ๑๑๘	
บรรณานุกรม	๑๑๙
ภาคผนวก	๑๒๖
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ๑๒๗	
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ๑๓๕	
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	๑๔๒
ประวัติผู้วิจัย	๑๕๖

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

๑.๑	แสดงกลุ่มประชากร ๕	
๓.๑	แสดงกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ๘๓	
๓.๒	แสดงค่าความเชื่อมั่น ๘๕	
๔.๑	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ๘๘	
๔.๒	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	๘๙
๔.๓	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกวุฒิการศึกษา ๘๙	
๔.๔	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง ๙๐	
๔.๕	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ ๙๐	
๔.๖	แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม	๙๑
๔.๗	แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	๙๒
๔.๘	แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์	๙๓
๔.๙	แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	๙๔
๔.๑๐	แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	๙๕
๔.๑๑	แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการนิเทศการศึกษา	๙๖
๔.๑๒	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตามเพศ	๙๗
๔.๑๓	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตามอายุ	๙๘

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๔.๑๔ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตาม อายุด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	๙๙
๔.๑๕ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตามอายุด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	๑๐๐
๔.๑๖ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตาม อายุด้านการวัดผลประเมินผล การเรียน	๑๐๐
๔.๑๗ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตาม อายุ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ๑๐๑	๑๐๑
๔.๑๘ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตามอายุด้านการนิเทศการศึกษา	๑๐๑
๔.๑๙ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม	๑๐๒
๔.๒๐ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตามวุฒิการศึกษา ๑๐๓	๑๐๓
๔.๒๑ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตามตำแหน่ง โดยการทดสอบค่าที (t-test)	๑๐๔

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๔.๒๒	๑๐๕
๔.๒๓	๑๐๖
๔.๒๔	๑๐๗
๔.๒๕	๑๐๗
๔.๒๖	๑๐๘
๔.๒๗	๑๐๘
๔.๒๘	๑๐๙
๔.๒๙	๑๐๙
๔.๓๐	๑๑๐

สารบัญตาราง

ตารางที่	สารบัญตาราง	หน้า
๔.๓๑	ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ บ้านนา จังหวัด นครนายกด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	๑๑๐
๔.๓๒	ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงาน วิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด นครนายกด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	๑๑๐
๔.๓๓	ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด นครนายกด้านการนิเทศการศึกษา	๑๑๑

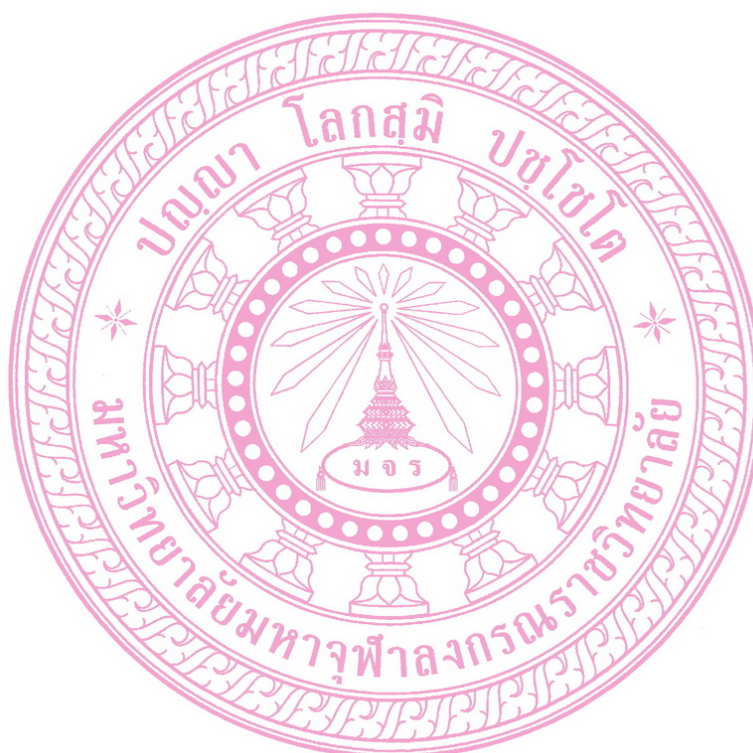
สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

๒.๑ กระบวนการการบริหารงานวิชาการ, อำภา บุญช่วย, ๒๕๓๗, หน้า ๑๐. ๒๖

๒.๒ กรอบแสดงแนวคิดในการวิจัย ๘๒

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาชีวิตและคุณภาพของคน ดังนั้นการให้การศึกษาแก่ประชาชนจึงเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างมาก กระบวนการพัฒนาคนที่มีประสิทธิภาพเป็นผลของระบบการศึกษาที่มีคุณภาพซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะต่าง ๆ ของคน ที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต^๑ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ในหมวด ๒ กล่าวว่า สิทธิและหน้าที่การจัดการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดหลักสูตร การศึกษาระดับต่าง ๆ โดยจะต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และในมาตรา ๑๐ ยังกล่าวว่า โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ตามกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพนอกจากนั้นการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม^๒

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ได้มีการพัฒนาหลักสูตรระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในส่วนที่เป็นแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนด จุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม เมื่อผู้เรียนเรียนจบ ๑๒ ปี มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นละ ๓ ปี มี ๘ กลุ่มสาระ คือสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, สุขศึกษาและพลศึกษา, ศิลปะ, การงานอาชีพ และเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ เฉพาะในส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นคนไทย ความเป็นพลเมืองดีของประเทศ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ในลักษณะกรอบความคิดและหลักการกว้าง ๆ เพื่อสถานศึกษา จัดทำสาระในรายละเอียดของหลักสูตรต่อไป “ในการจัดการศึกษาโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการที่จะนำนโยบายหลักสูตรแนวปฏิบัติหรืออื่น ๆ ไปสู่การปฏิบัติซึ่งผู้บริหารโรงเรียน

^๑สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เล่ม ๓ “บริหารศาสตร์”, (กรุงเทพมหานคร : ครูสภา, ๒๕๔๔), หน้า ๑.

^๒พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครูสภา, ๒๕๔๒), หน้า ๑ - ๒๔.

^๓กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๕), หน้า ๑ - ๒.

เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนคือบุคคลที่เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในระดับโรงเรียนภายใต้ข้อจำกัดและเงื่อนไขของทรัพยากรได้แก่คน เงิน วัสดุ และการจัดการเป็นสำคัญ และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓๙ ได้บัญญัติไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการลงสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง๔ ด้าน โดยแบ่งระบบการบริหารเป็น ๔ ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ, การบริหารงบประมาณ, การบริหารงานบุคคล, และการบริหารทั่วไป โดยให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการโดยถือว่าเป็นงานหลักที่มีความสำคัญที่สุดในโรงเรียน เนื่องจากการบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจสถานศึกษา จึงเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกักิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จความสามารถของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้นำทางวิชาการมีการทำงานร่วมกับคณะครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้งานวิชาการยังได้รวมถึงการอบรมศีลธรรม จรรยาและความประพฤติของนักเรียน เพื่อให้เป็นคนดีของสังคมช่วยเหลือพ่อแม่เพื่อนบ้าน และสังคมตามสมควรด้วย ดังนั้นภารกิจที่สำคัญที่สุดซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาคือการบริหารงานวิชาการ เพราะส่งผลดีผลเสียต่อประสบการณ์การเรียนรู้และการพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล^๕

ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เพราะเป็นงานเกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการศึกษาของผู้บริหารโดยตรงผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาควรรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรกเพราะเป็นหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่งคือการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้นำทางวิชาการโดยปฏิบัติงานร่วมกับครูกระตุ้นให้ครูได้พัฒนาตนเองให้คำแนะนำและประสานงานให้ครูทุกคนร่วมกันทำงานในด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพ^๖

^๕ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, คู่มือบริหารงานวิชาการระดับประถมศึกษา , (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๔), หน้า ๓ - ๕.

^๖ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ , หน้า ๑ - ๒๔.

^๗ กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ทิปส์พับบลิคชั่น, ๒๕๔๔), หน้า ๖.

^๘ ธีรวุฒิ ประทุมพนรัตน์, การบริหารการศึกษา , (สงขลา : ภาควิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๔), หน้า ๑๒๑.

^๙ ภิญญา สาร, หลักการบริหารโรงเรียน(กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๔), หน้า ๓๒๔.

โดยเฉพาะโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ยังต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ เพราะการบริหารงานวิชาการในระดับประถมศึกษานั้น จัดเป็นรากฐานเป็นหัวใจสำคัญในการเริ่มแรกของการศึกษาและมีความสำคัญต่อการศึกษาต่อในระดับต่าง ๆ หากการบริหารงานวิชาการในระดับประถมเกิดความผิดพลาดหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อาจทำให้ผู้เรียนพลาดโอกาสทางการศึกษาต่อไปได้ ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะเป็นผู้นำในทุกด้านในสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้ผู้นำในการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะผู้นำทางวิชาการจะต้องให้ความสำคัญต่อแนวทางการดำเนินงานทางวิชาการของโรงเรียนซึ่งจำเป็นต้องสร้างพลังความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นตามเกณฑ์การวัดผลประเมินผลและเป็นไปตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งการบริหารงานด้านวิชาการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้แบ่งงานวิชาการออกเป็น ๑๒ ด้านคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา, การพัฒนากระบวนการเรียนรู้, การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน, การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา, การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา, การพัฒนาแหล่งเรียนรู้, การนิเทศการศึกษา, การแนะแนวการศึกษา, การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน, การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น, การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา^๙ ซึ่งย่อมแสดงให้เห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา

จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อระบบการศึกษา จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ตามทัศนะของผู้บริหารทางการศึกษา ในระดับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยยึดตามกรอบแนวคิดขอบข่ายของงานวิชาการตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

^๙ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๖), หน้า ๓๒.

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็น ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกแตกต่างกันหรือไม่

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกเป็นเช่นไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ซึ่งใช้ขอบข่ายในการศึกษาใน ๕ ด้าน ตามกรอบแนวคิดขอบข่ายของงานวิชาการตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล คือ

- ๑) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ๒) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- ๓) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน
- ๔) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- ๕) ด้านการนิเทศการศึกษา

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำนวน ๑๒ โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมดจำนวน ๒๙๗ คน โดยแยกออกเป็นฝ่ายผู้บริหาร จำนวน ๑๒ คน และ ครูผู้สอน จำนวน ๒๘๕ คนดังที่ปรากฏในตารางที่ ๑.๑

ตารางที่ ๑.๑ แสดงกลุ่มประชากร

ลำดับ	โรงเรียนประถมศึกษา	ผู้บริหาร	ครู	ประชากร
๑	โรงเรียน วัดเลขธรรมกิตต์(กรีเมธอุทิศ)	๑	๒๒	๒๓
๒	โรงเรียน ชุมชนบ้านวังไทร(วังไทรวิทยาคม)	๑	๒๑	๒๒
๓	โรงเรียน วัดทองย้อย(วุฒิกิจประชาชนกุล)	๑	๓๙	๔๐
๔	โรงเรียน ชุมชนวัดป่าชะ	๑	๒๑	๒๒
๕	โรงเรียน อนุบาลบ้านนา(วัดช้าง)	๑	๔๕	๔๖
๖	โรงเรียน วัดพิบูลแก้ว	๑	๒๒	๒๓
๗	โรงเรียน วัดทองจรรยา	๑	๒๑	๒๒
๘	โรงเรียน บ้านเขาหัวนา	๑	๒๕	๒๖
๙	โรงเรียน บ้านคลอง ๓๑	๑	๑๙	๒๐
๑๐	โรงเรียน วัดสะพาน(ศิษย์สมพงษ์อุทิศ)	๑	๑๖	๑๗
๑๑	โรงเรียน วัดกุฎีเตี้ย	๑	๑๗	๑๘
๑๒	โรงเรียน วัดแหลมไม้ย้อย	๑	๑๗	๑๘
	รวม	๑๒	๒๘๕	๒๙๗

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่

๑. โรงเรียน วัดเลขธรรมกิตต์(กรีเมธอุทิศ)
๒. โรงเรียน ชุมชนบ้านวังไทร(วังไทรวิทยาคม)
๓. โรงเรียน วัดทองย้อย(วุฒิกิจประชาชนกุล)
๔. โรงเรียน ชุมชนวัดป่าชะ
๕. โรงเรียน อนุบาลบ้านนา(วัดช้าง)
๖. โรงเรียน วัดพิบูลแก้ว
๗. โรงเรียน วัดทองจรรยา
๘. โรงเรียน บ้านเขาหัวนา
๙. โรงเรียน บ้านคลอง ๓๑
๑๐. โรงเรียน วัดสะพาน(ศิษย์สมพงษ์อุทิศ)
๑๑. โรงเรียน วัดกุฎีเตี้ย

๑๒. โรงเรียน วัดแหลมไม้ย้อย

๑.๔.๔. ขอบเขตด้านระยะเวลา

เริ่มตั้งแต่เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๔.๕. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- ๑ ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ, อายุ, วุฒิการศึกษา, ตำแหน่ง, ประสบการณ์ทำงาน
- ๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา, ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้, ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน, ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา, ด้านการนิเทศการศึกษา

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกัน

๑.๕.๒ บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกัน

๑.๕.๓ บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกัน

๑.๕.๔ บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกัน

๑.๕.๕ บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ได้ผลตามเป้าหมาย โดยผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมงานใน ๕ ด้าน คือ

(๑) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศ การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ การนำหลักสูตรมาใช้ การติดตามการประเมินการใช้หลักสูตร การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

(๒) **ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้** หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

(๓) **ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน** หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการเกี่ยวกับการกำหนดระเบียบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นสภาพจริงการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

(๔) **ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา** หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(๕) **ด้านการนิเทศการศึกษา** หมายถึง การจัดระบบการติดตามสนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูในด้านงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาการประเมินผลการจัดระบบกระบวนการนิเทศ การประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา

๑.๖.๒ **อริยสัจ, อริยสัจจ์** หมายถึง ความจริงอย่างประเสริฐความจริงของพระอริยะความจริงที่ทำคนให้เป็นพระอริยะมี ๔ อย่าง คือทุกข์ (หรือ ทุกขสัจจะ), สมุทัย (หรือ สมุทัยสัจจะ), นิโรธ (หรือ นิโรธสัจจะ), มรรค (หรือ มัคคสัจจะ) เรียกเต็มว่า ทุกขอริยสัจจ์ , ทุกขสมุทัยอริยสัจจ์, ทุกขนิโรธอริยสัจจ์, และทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจจ์

(๑) **ทุกข์** หมายถึง การกำหนดให้รู้จักสภาพปัญหา หมายถึง ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ อันเนื่องมาจากสภาวะที่ทนได้ยากคือ เป็นสภาวะที่บีบคั้นจิตใจ ความขัดแย้ง การขาดความเที่ยงแท้การพลัดพรากจากสิ่งที่รัก ความไม่สมปรารถนา เมื่อเกิดทุกข์เราต้องไม่ประมาทและต้องพร้อมที่จะเผชิญกับความเป็นจริง

(๒) **สมุทัย** หมายถึง การกำหนดเหตุแห่งทุกข์เพื่อกำจัด หมายถึง เหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ คือ เป็นสิ่งเริ่มต้นที่ทำให้เกิดทุกข์ ทุกข์ที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุที่แตกต่างกันออกไปแต่สาเหตุที่แท้จริงที่ก่อให้เกิดทุกข์ก็คือ ตัณหา หรือความอยาก ความต้องการ

(๓) **นิโรธ** หมายถึง การดับทุกข์อย่างมีจุดหมาย ต้องมีการกำหนดว่าจุดหมายที่ต้องการ หมายถึง ความดับทุกข์ หรือภาวะที่ทำให้ตัณหาดับสิ้นไปทุกข์เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากตัณหาหรือความอยาก ถ้าคนเราลดตัณหาหรือความอยากได้มากเท่าไรทุกข์ก็ย่อมน้อยลงไปด้วย

(๔) มรรค หมายถึง การกำหนดวิธีการในรายละเอียดและปฏิบัติเพื่อกำจัดปัญหา หมายถึง ข้อปฏิบัติให้ถึงความทุกข์ ได้แก่ การเดินทางสายกลาง

๑.๖.๓ โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ในอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

๑.๖.๔ ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการหรือครูวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

๑.๖.๕ ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

๑.๗ ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑.๗.๑. ทำให้ทราบถึง การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

๑.๗.๒. ทำให้ทราบถึงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

๑.๗. ๓. ทำให้ทราบถึง ปัญหา อุปสรรค เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงเสนอแนะการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ต่อไป

บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

๒.๑.๑ ความหมายของการบริหาร

๒.๑.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

๒.๒.๑ ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

๒.๒.๒ ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

๒.๒.๓ หลักการและกระบวนการบริหารงานวิชาการ

๒.๓ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

๒.๓.๑

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

๒.๓.๒

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

๒.๓.๓

ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

๒.๓.๔

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

๒.๓.๕

ด้านการนิเทศการศึกษา

๒.๔ ความหมายของอริยสัจ ๔

๒. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

๒.๑.๑ ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นกิจกรรมของสังคมมนุษย์ เกิดขึ้นมาควบคู่กับการดำรงชีวิตของ
มนุษย์เป็นกระบวนการที่ช่วยให้สังคมมนุษย์ดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุข โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้
กิจกรรมหรืองานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในทางทฤษฎีได้มีผู้ให้ความหมายของ การ
บริหาร ไว้มากมายหลายแนวคิด ดังนี้

รศ.ดร. วิโรจน์ สารรัตน์ ได้กล่าวถึงการบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การ อย่างมีประสิทธิภาพ (efficient) และ ประสิทธิภาพ (effective)โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหาร (Administrative Functions)อย่างน้อย ๔ ประการ คือ การวางแผน การจัดการ การนำ และการควบคุม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บรรจบเนียมมณี ได้ให้ความหมายว่าการบริหารคือกิจกรรมต่างๆที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำงานร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างร่วมกันโดยประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้^๑

- ๑) บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป
- ๒) ต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน
- ๓) ต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการกระทำร่วมกันเด่นชัด
- ๔) วัตถุประสงค์นั้นๆต้องตรงกันในหมู่บุคคลผู้ร่วมกระทำ

ประทานคงฤทธิศึกษากร ได้ให้ความหมายการบริหารคือการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การโดยมีหลักการดังนี้^๒

- ๑) ต้องมีองค์การ (Organization) และองค์การนั้นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) อันแน่ชัด
- ๒) ต้องมีคนทำงานร่วมกันคนเป็นส่วนสำคัญในการบริหารหรือการทำงาน
- ๓) ต้องมีทรัพยากรในการบริหารซึ่งนอกจากคน (Man) แล้วจะต้องมีทรัพยากรอื่น ๆ ที่สำคัญได้แก่เงิน (Money) วัสดุ (Material) ในการทำงาน
- ๔) ต้องมีการจัดการในการบริหารหรือการทำงานเพื่อให้การทำงานเป็นไปโดยราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์

เฮร์เบิร์ต ไชมอน (Herbert A. Simon) ให้ทัศนะของการบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ความหมายของการบริหารเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่มีลักษณะ คือ^๓

- ๑) เป็นกิจกรรมกลุ่มไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่ง
- ๒) โดยที่สมาชิกในกลุ่มร่วมมือกันทำอย่างประสานสัมพันธ์กันไม่ใช่ต่างคนต่างทำ

^๑รศ.ดร.วิโรจน์ สารรัตน์, แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา , (กรุงเทพมหานคร : หจก.ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๕๕), หน้า ๑๐.

^๒บรรจบเนียมมณี, หลักการบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๓), หน้า ๒๖๑.

^๓ประทานคงฤทธิศึกษากร , สุขาภิบาลในฐานะปกครองตนเอง , (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๙), หน้า ๑๗๖.

^๔ Herbert A. Simon, *Administrative Behavior*, (New York: Macmillan, 1947), p. 3.

๓) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างทั้งที่เป็นเป้าหมายร่วมกันของกลุ่มเป้าหมายขององค์การและเป้าหมายของสมาชิกแต่ละคนซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน

เสนาะ ตีเยาว์ อธิบายความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นการทำงานร่วมกับคนและอาศัยคนอื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยแยกลักษณะของการบริหารออกเป็น ๕ อย่างคือ มีการทำงานร่วมกับคน มีเป้าหมายขององค์การร่วมกัน สร้างความสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดในโลกให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการบริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผู้บริหารต้องรับผิดชอบผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาและต้องทำให้งานขององค์การบรรลุเป้าหมาย นั่นคือสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นแก่ลูกค้า ปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขณะเดียวกันต้องสร้างความพอใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน^๕

ธีระรัตน์ กิจจารักษ์ ให้ความหมายของการบริหารว่าการบริหารคือการใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการศึกษา (Administration Resource) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ^๖

สมยศ นาวิการ ได้ให้ความหมายของการบริหารว่าหมายถึงกระบวนการวางแผนการจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุมกำลังความพยายามของสมาชิกในองค์กรและใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จในความหมายขององค์การที่กำหนดไว้^๗

สรุปได้ว่า การบริหารคือ กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ขององค์การ อย่างมีประสิทธิภาพ (efficient) และ ประสิทธิภาพ (effective) โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหาร (Administrative Functions) ประกอบด้วย ๔ ประการ คือ การวางแผน, การจัดการ การนำ และการควบคุม

๒.๑.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

การศึกษาวิวัฒนาการของทฤษฎีทางการบริหารจะช่วยให้ทราบถึงสิ่งที่มีมาก่อนหน้า อันจะช่วยให้เข้าใจถึงสิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบันได้กระจ่างขึ้น สามารถจะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเหมาะสม และหากศึกษาย้อนหลังไปหลายพันปีก่อน อาจพบร่องรอยจากผลงานที่ปรากฏให้เห็นได้จากสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เช่น การสร้างปิรามิดหรือการสร้างระบบชลประทานของชาวอียิปต์โบราณ เป็นต้น ซึ่งผลงานเหล่านั้นทำให้เกิดข้อคำถามเชิงสงสัยกันว่า ในยุคสมัยนั้นพวกเขาใช้หลักการบริหารรูปแบบใดในการสร้างสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น^๘

^๕เสนาะ ตีเยาว์, **หลักการบริหาร** (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๑๘.

^๖ธีระรัตน์ กิจจารักษ์, **เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา**, (เพชรบูรณ์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ, ๒๕๔๒), หน้า ๑๑.

^๗สมยศ นาวิการ, **การบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๒๒), หน้า ๑๘.

^๘รศ.ดร.วิโรจน์ สารรัตน์, **แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา**, หน้า ๑๒.

เฟรดเดอริค (Frederick W. Taylor)บิดาแห่งการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ เขาเชื่อว่า ปัญหาคนงานทำงานไม่เต็มศักยภาพนั้น สามารถจะแก้ไขได้ด้วยการออกแบบงานและการจัดสิ่งจูงใจเสียใหม่ กรณีการออกแบบงานนั้นเขาเสนอหลักการไว้ ๔ ประการ คือ^๙

๑) ใช้วิธีการเชิงวิทยาศาสตร์กำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุด เพื่อทดแทนวิธีการที่คนงานเคยทำกันมาแบบลองผิดลองถูก

๒) มีการวางแผน เพื่อทดแทนการปล่อยให้คนงานเลือกวิธีการของตนเอง

๓) คัดเลือกคนงานที่มีความสามารถ แล้วให้การฝึกอบรมและพัฒนาให้มีการทำงานร่วมกัน

๔) ใช้หลักการแบ่งงานกันทำระหว่างผู้บริหารและคนงาน เพื่อให้แต่ละฝ่ายทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมที่สุด

หัวใจสำคัญของหลักการดังกล่าวคือ การกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุด (One Best Way) จากวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งเรียกกันในปัจจุบันว่า “time and motion study” ด้วยการวิเคราะห์สายพานการทำงาน แยกแยะงานออกเป็นส่วน ๆ จัดส่วนที่ไม่จำเป็นออกแล้ว กำหนดวิธีการทำงานที่จะช่วยระยะเวลา ลดค่าใช้จ่าย และลดแรงงานในการผลิตลง แต่ให้ผลผลิตตามมาตรฐานที่กำหนด

เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) เชื่อว่า เป็นไปได้ที่จะหาทางศึกษาถึงศาสตร์ที่เกี่ยวกับการบริหาร (Administrative Sciences) ซึ่งสามารถใช้ได้กับการบริหารทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานอุตสาหกรรมหรืองานรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญ (Management Functions) เกี่ยวกับการบริหารประกอบด้วยหน้าที่ทางการบริหาร ๕ ประการ คือ

๑) การวางแผน (Planning)

๒) การจัดองค์การ (Organizing)

๓) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding)

๔) การประสานงาน (Coordinating)

๕) การควบคุม (Controlling)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เฮนรี ฟาโยล ยังได้จำแนกกระบวนการบริหารออกเป็น ๑๔ ประการ ที่สำคัญ คือ^{๑๐}

(๑) การแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) ฟาโยล ได้เสนอว่า คนงานควรจะได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติมากขึ้น หรือได้รับการกระตุ้นให้มีความรับผิดชอบในผลลัพธ์ของงานมากขึ้นซึ่งหลักการนี้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์การยุคปัจจุบันได้

^๙ Frederick, W. Taylor. อ้างใน รศ.ดร.วิโรจน์ สารรัตน์, แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา, หน้า ๑๔.

^{๑๐} Henri Fayol, อ้างใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๕), หน้า ๗๘-๘๐.

(๒) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility)
อำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการจะได้รับมาจากตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารในสายการบังคับบัญชา ส่วนอำนาจหน้าที่แบบไม่เป็นทางการจะได้รับจากความชำนาญงานของบุคคล (Expertise) ความรู้ทางด้านเทคนิค (Technical Knowledge) ความมีคุณค่าทางศีลธรรม (Moral Worth) และความสามารถในการนำ (Leading) และสร้างความผูกพันกับผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนเน้นว่าอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบควรอยู่คู่กัน

(๓) การมีผู้บังคับบัญชาคนเดียว (Unity of Command) คำสั่งสองคำสั่ง (Dual Command) อาจก่อให้เกิดปัญหาในการทำงาน เมื่อผู้ควบคุมสองคนได้ให้คำสั่งกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว ทำให้เกิดการสับสนในบางสถานการณ์ ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและทำให้เกิดการสับสนในลำดับชั้นของอำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการ (Formal Hierarchy of Authority) ประเมินอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารในระบบผู้บังคับบัญชาสองคนทำได้ยากและผู้บริหารจะไม่สนใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้ใต้บังคับบัญชา มักจะโกรธและอาจไม่ให้ความร่วมมือในอนาคต ถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เชื่อฟัง

(๔) สายการบังคับบัญชาตามอำนาจหน้าที่ (Line of Authority) เป็นสายการบังคับบัญชาจากผู้บริหารในระดับบนสู่ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์การ ความสัมพันธ์ของการจำกัดความยาวของสายการบังคับบัญชา โดยการควบคุมจำนวนของระดับในลำดับชั้นของการบริหารจัดการจำนวน ที่ดีที่สุดในลำดับชั้นการบังคับบัญชา (Hierarchy) คือ ความยาวของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บริหารระดับสูงและพนักงานระดับล่าง รวมถึง ความล่าช้าในการวางแผน (Planning) และการจัดการ (Organizing) ซึ่งการจำกัดจำนวนของระดับชั้นการบังคับบัญชาให้น้อยลงจะทำให้ปัญหาการติดต่อสื่อสารลดลงและองค์การจะมีการปฏิบัติงานที่รวดเร็วและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น

(๕) การรวมอำนาจ (Centralization) เป็นการรวมอำนาจของการบังคับบัญชาไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การ ซึ่งอำนาจหน้าที่จะไม่ได้รวมไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงของสายการบังคับบัญชาแต่เป็นการกำหนดว่า ควรมีการรวมอำนาจไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงเท่าไร อย่างไร และมีการกระจายอำนาจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและคนงานในระดับล่างอย่างไรสิ่งนี้ถือว่ามีผลสำคัญเนื่องจากว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของพนักงานในทุกๆระดับขององค์การ

(๖) การมีเป้าหมายเดียวกัน (Unity of Direction) เป็นการออกแบบหรือกำหนดแผนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและคนงานที่ใช้ทรัพยากรขององค์การ องค์การใดที่ไม่มีแผนวางแผนจะทำให้ขาดประสิทธิภาพและขาดประสิทธิผล ซึ่งจะไม่มีการมุ่งไปสู่กิจกรรมของกลุ่มหรือกิจกรรม ของบุคคล แต่การวางแผนจะเริ่มที่ผู้บริหารระดับสูงที่ทำงานเป็นทีมร่วมกับกลยุทธ์ขององค์การซึ่งจะต้องมีการติดต่อกับผู้บริหารในระดับกลางที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรขององค์การอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกลยุทธ์ หลักการในข้อนี้ยึดหลักว่า กิจกรรมของแต่ละกลุ่มต้องมีจุดหมายและแผนเดียวกัน

(๗) หลักความเสมอภาค (Equity) ความเสมอภาคคือ ความเป็นธรรม (Justice) ความยุติธรรม (Impartiality) และความเหมาะสม (Fairness) สำหรับสมาชิกทุกคนภายในองค์กร ซึ่งในปัจจุบันพนักงานมีความต้องการความเสมอภาคมากขึ้น เป็นการจัดการที่ใช้หลักความเท่าเทียมกัน

(๘) การออกคำสั่ง (Order) หมายถึง วิธีการจัดการเกี่ยวกับองค์การเพื่อให้องค์การได้รับประโยชน์มากที่สุด และเป็นการจัดหาความพึงพอใจในโอกาสงานให้แก่พนักงานโดยใช้ผังองค์การ (Organization chart) เพื่อแสดงให้เห็นถึงตำแหน่งและหน้าที่ของพนักงานแต่ละคน และเป็นการชี้ชัดว่าตำแหน่งของพนักงานแต่ละคนอาจจะมีการเลื่อนขั้นได้ในอนาคต การวางแผนเกี่ยวกับอาชีพได้รับความสนใจมากขึ้นในองค์กรยุคปัจจุบัน เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ถือว่ามีความจำเป็นที่จะต้องให้การฝึกอบรม (Training) และพัฒนากำลังแรงงาน (Developing) โดยองค์การจะกำหนดตำแหน่งหน้าที่สำหรับคนทุกคน และทุกคนจะเข้าใจตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง

(๙) ความคิดริเริ่ม (Initiative) เป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยปราศจากการสั่งการจากผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นให้พนักงานมีความคิดริเริ่มซึ่งความคิดริเริ่มนี้ถือว่าเป็นจุดแข็งขององค์กร เนื่องจากจะสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ ผู้บริหารมีความต้องการทักษะ (Skill) และไหวพริบ (Tact) เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างองค์การและความต้องการของพนักงาน และความสามารถ (Ability) จะทำให้เกิดความสมดุล ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ชัดผู้บริหารระดับสูงในการพัฒนาและการบริหารงาน

(๑๐) ความมีระเบียบวินัย (Discipline) เป็นการมุ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการเชื่อฟัง (Obedience) อำนาจ (Energy) คำของร้อง (Application) และลักษณะของการแสดงความนับถือออกมา สำหรับอำนาจของผู้บังคับบัญชา ความมีระเบียบวินัยเป็นบุคลิกลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารหลาย ๆ คนที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปฏิบัติงานและทำงานอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ความมีระเบียบวินัยจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในองค์กรกับคุณสมบัติผู้นำและเป็นความสามารถของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติอย่างยุติธรรม

(๑๑) ค่าตอบแทน (Remuneration of Personnel) ระบบการให้รางวัลประกอบด้วยโบนัสและแผนการแบ่งกำไร เป็นการช่วยกระตุ้นการทำงานของพนักงานได้ การจ่ายค่าตอบแทนให้แก่พนักงานมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จขององค์กร ระบบรางวัลที่มีประสิทธิภาพสามารถให้ความยุติธรรมทั้งพนักงานและองค์กร รวมทั้งสามารถกระตุ้นผลผลิตเพิ่มโดยการให้รางวัลเพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยยึดหลักว่าการจ่ายค่าตอบแทนควรยุติธรรม และตอบสนองความพึงพอใจสูงสุดทั้งนายจ้างและลูกจ้างเท่าที่จะทำได้

(๑๒) **ความมั่นคงในงาน (Stability of tenure of Personnel)** ความมั่นคงในงานมีความสำคัญต่อการจ้างงานระยะยาว เพื่อพนักงานอยู่ในองค์การซึ่งมีแนวโน้มว่าจะทำงานเป็นทีมเป็นระยะเวลานาน โดยพยายามพัฒนาทักษะ และปรับปรุงความสามารถในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรขององค์การ การจ้างงานระยะยาวเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้อธิบายการประสบความสำเร็จของบริษัทขนาดใหญ่ในประเทศญี่ปุ่น

(๑๓) **ผลประโยชน์ส่วนตัวมีความสำคัญน้อยกว่าผลประโยชน์ขององค์การที่จะได้รับ (Subordination of Individual Interests to the Common Interest)** ผลประโยชน์ขององค์การถือว่าเป็นผลประโยชน์ของทุก ๆ คนหรือของทุกกลุ่มในองค์การในขณะที่ยังดำเนินกิจการอยู่จะต้องมีการกำหนดผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความยุติธรรมระหว่างองค์การและสมาชิกภายในองค์การ

(๑๔) **ความสามัคคี (Sprit de Corps)** เป็นความรู้สึกร่วมกันของสมาชิกภายในองค์การ ที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในกลุ่มงาน ในการออกแบบประยุกต์ของอำนาจหน้าที่ ตามลำดับชั้นภายในองค์การ และสิทธิในการสั่งการ หรือการบริโภค และความร่วมมือกัน ถือว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญในการทำให้องค์การบรรลุผลสำเร็จและมีการพัฒนาความสามัคคี จะสามารถบรรลุผลสำเร็จได้หากมีการติดต่อกันระหว่างผู้บริหารและคนงาน โดยการติดต่อเพื่อแก้ไขปัญหา ในสถานการณ์ที่สำคัญที่สุด เพราะความสามัคคีคือพลังเมื่อสมาชิกมีความสามัคคีกันสูงก็จะทำให้องค์การมีความแข็งแกร่ง

ลูเธอร์ กุลิก (Luther Gulick) ได้เสนอหลักการบริหารระบบราชการที่เรียกว่า Posdcorb Model มีรายละเอียดดังนี้^{๑๑}

P = Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต ซึ่งต้องคำนึงถึงทรัพยากรภายในองค์การ และสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อให้แผนที่กำหนดขึ้นมีความรอบคอบและสามารถนำไปปฏิบัติได้

O = Organizing หมายถึง เป็นการจัดองค์การที่เป็นส่วนราชการโดยจัดแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะอย่าง จะพิจารณาปริมาณงาน คุณภาพงานขนาดของการควบคุม และ แบ่งสายงานหลักและสายงานที่ปรึกษา โดยคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบควบคู่กันไป

S = Staffing หมายถึง การจัดหาบุคคลเข้าทำงาน เป็นการคัดเลือกบุคคลให้เข้ามาดำรงตำแหน่งภายในองค์การ โดยพิจารณาจากบุคคลที่มีความสามารถที่เหมาะสมให้ได้ ในปริมาณ ที่เพียงพอจะทำให้งานสำเร็จได้

D = Directing หมายถึง การสั่งการหรือการอำนวยการ เป็นการกำกับดูแลสั่งงานผู้ใต้บังคับบัญชา โดยอาศัยลักษณะความเป็นผู้นำ การจูงใจ ศิลปะการปกครองคน และการสร้าง มนุษยสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชา

^{๑๑}Luther Gulick, อ้างใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์, องค์การและการจัดการ, หน้า ๘๖.

CO = Coordinating หมายถึง การประสานงาน เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดี กับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทุกฝ่าย ทั้งในระดับสูงกว่า ต่ำกว่า และการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

R = Reporting หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานจากผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารระดับต่าง ๆ โดยมีการติดต่อสื่อสารแบบเป็นลายลักษณ์อักษร

B = Budgeting หมายถึง การงบประมาณ เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในการควบคุมการปฏิบัติงาน โดยใช้วงงบประมาณซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ การเตรียมของอนุมัติงบประมาณการเสนอ ให้ผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นชอบ การดำเนินงานตามงบประมาณ การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่เสนอขอไว้

คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้กล่าวถึงแนวคิดของฟาโย (Henry Fayol) นักวิชาการเหมืองแร่ชาวฝรั่งเศสผู้เป็นต้นกำเนิดในการเสนอองค์ประกอบมูลฐานของการบริหารแบบกระบวนการ๕ประการที่เรียกว่า POCCC ไว้ดังนี้^{๑๒}

๑) การวางแผน (Planning) หมายถึงการสร้างทางเลือกหรือแนวทางดำเนินการไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้ในการตัดสินใจในอนาคต

๒) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึงการกำหนดโครงสร้างหน่วยงานและระบุหน้าที่โดยการผสมผสานระหว่างวัตถุดิบและเงิน

๓) การบังคับบัญชา (Commanding) หมายถึงการทำให้เกิดการดำเนินงานตามที่ได้มีการกำหนดไว้ซึ่งการบังคับบัญชาที่ดีนั้นจะต้องมีการติดต่อสื่อสาร๒ทางกล่าวคือการยอมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงความคิดเห็นได้

๔) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึงการรวมความพยายามของผู้ปฏิบัติงานและช่วยสนับสนุนให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างกันเพื่อให้การทำงานสำเร็จ

๕) การควบคุม (Controlling) การติดตามการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารใช้สำหรับตัดสินใจเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆทั้งที่เป็นองค์กรที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายโดยนำทรัพยากรมาใช้ให้ประหยัดซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อให้บุคคลต่างๆเกิดความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานซึ่งกระบวนการบริหารเป็น ภารกิจที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ตามลำดับขั้นตอนเป็นระบบให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร และการบริหารเป็นงานที่จะต้องใช้ความรอบคอบให้มากเพราะสิ่งสำคัญผู้บริหารนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถพร้อมประสบการณ์ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการกิจกรรมการ

^{๑๒} คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ, สรุปเนื้อหาวิชาทฤษฎีองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๙), หน้า๙ .

งานทุกอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับปรับปรุงพัฒนาให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกระบวนการบริหารคือการวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้างๆซึ่งจะต้องเรียงลำดับถึงความสำคัญก่อนหลังมีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติในขณะเดียวกันควรวางแผนวิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติการการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการวางแผนให้รัดกุมมากยิ่งขึ้นโดยการประสานงานกันระหว่างเพื่อนร่วมงานให้มีความเข้าใจที่ดีต่อการมอบภาระหน้าที่นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมอบให้คนที่ทำหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบสูงและเป็นคนที่เข้าใจงานได้อย่างดียิ่งคำสั่งที่ลงมานั้นสามารถสนองได้อย่างเต็มที่

๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

๒.๒.๑ ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดเป็นสถาบันทางการศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรหลายฝ่ายทำหน้าที่ตามบทบาทและภารกิจที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้การศึกษานั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังที่ **กู๊ด (Good)** ได้กล่าวถึงการบริหารงานโรงเรียนว่า การสั่งการ การควบคุมดูแลงาน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นภาระหน้าที่ของโรงเรียนเพื่อให้การปฏิบัติงานเหล่านั้นนำไปสู่ความสำเร็จผลในการจัดการศึกษาได้ตรงตามเป้าหมายทุกประการ ^{๑๓๓}งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา และตามที่ **ชวนพงษ์ ลั่นชัย** ได้กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาได้ ต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะที่ดี และคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญสูงสุดในการบริหารงานตามภารกิจของตนให้สำเร็จและส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ^{๑๓๔}ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารงานโดยเฉพาะ งานด้านวิชาการ ดังที่ **นิพนธ์ กินาวงศ์** ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรกเพราะภารกิจหลักของสถานศึกษาคือการให้บริการทางวิชาการ อันได้แก่ งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน งานด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน งานด้านวัดผลและประเมินผล เป็นต้น ดังนั้นงานวิชาการจึงถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนถ้าหากงานวิชาการล้มเหลวแสดงว่า การบริหารงานวิชาการไม่มีประสิทธิภาพ ^{๑๓๕} เพราะการบริหารงานด้านวิชาการนั้นจัดเป็นงานหลักของสถานศึกษา ดังที่ **ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์** ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดใน

^{๑๓๓} Good. C. V., *Dictionary of education* (3rd ed.), New York : McGraw-Hill, 1959, p. 541.

^{๑๓๔}ชวนพงษ์ ลั่นชัย, *ศึกษาศาสตร์ปฏิบัติงานเร่งรัดคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง, ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๑), หน้า ๑๗.

^{๑๓๕}นิพนธ์ กินาวงศ์, *หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา* หน้า ๖๘ -๖๙.

สถานศึกษานั้น ๆ และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการและการมองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายเป็นต้นไป และได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้คือ^{๑๖}

(๑) เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน ดังนั้นเมื่อโรงเรียนมีปริมาณงานวิชาการมาก ปริมาณงานด้านอื่น ๆ ก็ย่อมมีมากด้วย

(๒) เป็นตัวกำหนดนโยบายในการบริหารงานโรงเรียน การจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียนในรูปของงบประมาณ หรือวัสดุครุภัณฑ์ก็ตามจะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานที่โรงเรียนมีอยู่โรงเรียนใดที่มีปริมาณงานมากก็ย่อมได้รับการจัดสรรงบประมาณ หรือทรัพยากรมาก งานวิชาการจึงเปรียบเสมือนหนึ่งกำหนดทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ทั้งในด้านปริมาณและประเภทของทรัพยากร

(๓) เป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาตัดสินคุณภาพของโรงเรียนด้านหนึ่งก็คือ การพิจารณาตัดสินโดยอาศัยผลงานทางวิชาการของโรงเรียน โดยดูจากวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการอันได้แก่ วิธีการสอนของครู และการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนและผลสำเร็จของนักเรียน ทั้งในด้านผลการสอนและความสามารถในการทำงานทำได้และจรรยาความประพฤติ สิ่งเหล่านี้จะเป็นเสมือนตัวแทนทำให้ผู้เกี่ยวข้องวัดถึงคุณภาพของการจัดวิชาการของโรงเรียนทั้งในด้านความสำเร็จ และทิศทางของการจัด ดังนั้นงานด้านวิชาการเป็นตัวกำหนด หรือตัวจัดงานของโรงเรียนทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพของโรงเรียน และที่สำคัญเมื่อไม่มีงานวิชาการแล้วก็จะไม่มีการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารและครูในสถานศึกษาจึงควรจัดสิ่งต่าง ๆ ให้สมดุลเกื้อกูลส่งเสริมแก่กันและกันที่สำคัญคือไม่เน้นงานด้านอื่น ๆ เพียงด้านเดียวจนละเลยงานด้านวิชาการ ทั้งนี้เพราะข้อผูกพันของโรงเรียนที่มีต่อสังคม ก็คือให้การศึกษาแก่เด็กให้มีคุณภาพโดยจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนใดจะมีมาตรฐานเพียงใดคงไม่เน้นเฉพาะด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะผลงานวิชาการเป็นสำคัญ^{๑๗} และตามที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความความคิดเห็นไว้ดังนี้

วิชิต บุญเลิศ สรุปว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนที่มุ่งผลสูงสุดให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร^{๑๘}

^{๑๖} ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การนิเทศการสอน, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, ๒๕๓๔), หน้า ๑๖.

^{๑๗} อ่ำภา บุญช่วย, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน (กรุงเทพมหานคร : โอเอพรีนติ้งเฮ้าส์, ๒๕๓๗), หน้า ๓ - ๔.

^{๑๘} วิชิต บุญเลิศ, ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๓) หน้า ๑๓.

สุจิตรา เรื่องวุฒิชนะพีช ได้กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการ การจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ จากบุคลากรหลายฝ่ายร่วมมือกัน เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ตามที่รัฐกำหนดไว้โดยจะต้องพัฒนานักเรียนในทุกด้าน ตั้งแต่ร่างกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญา ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข^{๑๙}

ฉัตรชัย อรุณนันท์ ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่าเป็นกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาจัดว่าเป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรก เพราะภารกิจของสถานศึกษา คือ การให้บริการทางวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่เป็นผู้นำทางด้านวิชาการโดยทำงานร่วมกับครูให้คำแนะนำครูในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ^{๒๐}

อัญชลี โพธิ์ทอง และ สมศักดิ์ คงเที่ยง ได้กล่าวว่า งานที่ผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา ต้องดำเนินการในโรงเรียนมีอยู่ ๖ งาน วิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานที่สนับสนุนให้การดำเนินงานวิชาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กล่าวคือ โรงเรียนสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร^{๒๑}

กิติมา ปรีดีติลล กล่าวว่า การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียน คือการให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียนมีผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการร่วมกับครูให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ^{๒๒}

ภิญโญ สาร ได้กล่าวถึงหลักการบริหารวิชาการไว้ดังต่อไปนี้^{๒๓}

(๑) พิจารณาหลักสูตรที่ใช้อยู่โดยรอบรอบ ให้รู้วัตถุประสงค์ของการสอน รายวิชาที่จะต้องสอนตามหลักสูตรว่ามีอะไรบ้าง มีกิจกรรมอะไรบ้างที่ควรนำมาปฏิบัติในการสอนเพื่อเสริมหลักสูตร หรือส่งเสริมความรู้ความเข้าใจวิชานั้น ๆ ของนักเรียน

^{๑๙} สุจิตรา เรื่องวุฒิชนะ, ความต้องการและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ๒๕๔๕), หน้า ๗.

^{๒๐} ฉัตรชัย อรุณนันท์, หลักการบริหารการศึกษา, (พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก, ๒๕๒๔), หน้า ๑๒๑.

^{๒๑} อัญชลี โพธิ์ทอง และ สมศักดิ์ คงเที่ยง, หลักการทฤษฎีการบริหารการศึกษาการประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒), หน้า ๒๔๓.

^{๒๒} กิติมา ปรีดีติลล, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, ๒๕๓๒), หน้า ๔๗.

^{๒๓} ภิญโญ สาร, หลักการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๗), หน้า ๓๒๕ - ๓๒๖.

(๒) พิจารณาแบบเรียนหรือหนังสือประกอบโดยรอบคอบ ดูว่าเนื้อหาของแบบเรียนหรือหนังสืออ่านประกอบตรงกับหลักสูตรเพียงใดบางที่ครูผู้สอนจะต้องเพิ่มเติมแก้ไขปรับปรุงด้วยตนเองตามความเหมาะสม

(๓) ในกรณีที่มีโครงการสอนอยู่แล้ว ครูจะต้องร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมและความสมบูรณ์ของโครงการสอนด้วย การพิจารณาดังกล่าวควรเปรียบเทียบการปฏิบัติด้วย เพราะบางทีโครงการสอนบางตอนอาจจะปฏิบัติได้ไม่สมบูรณ์ หรือไม่สะดวกที่จะสอนตามลำดับนั้น ๆ ซึ่งอาจต้องแก้ไขปรับปรุงใหม่ให้เหมาะสม ถ้ายังไม่มีโครงการสอนก็ต้องให้ครูช่วยกันจัดทำขึ้นใช้ในโรงเรียนด้วยตนเอง เพื่อเป็นแนวทางควบคุมการสอนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและตรงเป้าหมายของหลักสูตร

(๔) พิจารณาข้อสอบวิชาต่าง ๆ ที่เคยจัดสอบมาแล้วเพื่อทราบแนวทางของข้อสอบเพราะโดยปกติข้อสอบจะแสดงวัตถุประสงค์ของการสอนวิชานั้น ๆ ออกมาชัดเจนดีกว่าหลักสูตรอีกแนวของข้อสอบจะช่วยครูได้มากในการสอนให้ถูกต้องทิศทาง

(๕) การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือการเปลี่ยนแบบเรียน ไม่มีประโยชน์เลยถ้าครูไม่เปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและสภาพแวดล้อมการปรับปรุงการสอนของครูมีความสำคัญเหนือกว่าการปรับปรุงหลักสูตรและแบบเรียนดังนั้นโรงเรียนจึงควรจัดให้มีการปาฐกถาในด้านวิชาการ โดยเฉพาะเรื่องวิธีการสอนเป็นครั้งคราว

(๖) ในด้านนักเรียน ควรจัดให้มีการบรรยายของผู้ที่รู้จักกันทั่วไปและมีชื่อเสียง หัวข้อบรรยายก็เกี่ยวกับวิธีการเรียนอย่างไรจึงจะก่อให้เกิดผลดี

(๗) ควรจัดให้ครูในโรงเรียนผลัดเปลี่ยนกันบรรยายพิเศษให้กับนักเรียนทั้งโรงเรียนฟังในการประชุมใหญ่

(๘) ควรนำผลการสอบของแต่ละวิชา แต่ละชั้นมาวิเคราะห์ทุกสิ้นปีการศึกษา

(๙) ผู้บริหารควรชักจูงหรือแนะนำให้ครู อาจารย์อ่านหนังสือวิชาครูบ้างเป็นครั้งคราวถึงแม้จะเรียนมาแล้วก็ตาม

(๑๐) ควรมีการประชุมครู เพื่ออภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการสอนและการเรียนของนักเรียนบ้างอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง

(๑๑) ผู้บริหารควรไปเยี่ยมห้องเรียนขณะครูกำลังสอนบ้าง ให้ความรู้ในโรงเรียนครูสอนกันอย่างไรและควรทำเป็นประจําจนครูรู้สึกเป็นเรื่องธรรมดาที่ผู้บริหารเดินตรวจดู

(๑๒) ผู้บริหารควรชักจูงให้ครูที่มีชั่วโมงว่างเข้าไปดูการสอนของเพื่อครูบ้างจะได้เกิดความคิดใหม่ ๆ นำมาปรับปรุงตนเองหรือนำเพื่อน

(๑๓) ผู้บริหารไม่ควรแสดงการสอนให้ครูคนอื่น ๆ ดูเพราะอาจผิดพลาดได้พึงระลึกเสมอว่าวิธีการสอนของใครก็ของคนนั้น ยากที่จะเลียนแบบกันได้เพราะบุคลิกของแต่ละคนไม่เหมือนกันและนักเรียนแต่ละห้องก็ไม่เหมือนกัน

(๑๔) ในระหว่างปิดภาคเรียน โรงเรียนควรจัดให้มีการสัมมนาของคณะครูทั้งโรงเรียนเพื่อให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนในบรรยากาศทางวิชาการ ในครั้งนี้โรงเรียนอาจเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาสมทบด้วย

(๑๕) ส่งครู-อาจารย์ไปร่วมอบรมที่คุรุสภา, วิทยาลัย, มหาวิทยาลัย, หรือหน่วยงานอื่นที่เขาจัดขึ้นเป็นการเปิดหูเปิดตาให้เห็นโลกกว้างขึ้น แทนที่จะเห็นแต่เฉพาะโรงเรียนของตนเองเพียงอย่างเดียว

อุทัย บุญประเสริฐ ได้ให้ทัศนะคิดว่า งานวิชาการของโรงเรียนที่แท้จริงนั้นมีความหมายและขอบเขตกว้างขวางมากกว่าหลักสูตรและการสอน แต่จะมีหลักสูตรเป็นแกนกลางโดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนนั้น หลักสูตรเป็นตัวกำกับในด้านเนื้อหา ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์^{๒๔}

จันทร์ธานี สงวนนาม ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า “การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ”^{๒๕}

องค์การ อินทร์มพรรษ์ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการในโรงเรียนนอกจากจะหมายถึงความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาหลักที่ถือว่ามีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมแล้ว งานวิชาการยังหมายถึงการอบรมศีลธรรม จรรยาและความประพฤติของนักเรียนให้เป็นคนดี นอกเหนือจากความรู้ความสามารถที่จะนำมาเลี้ยงชีพได้ มีความสุขตามเอกัตภาพและสภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนช่วยเหลือเพื่อแม่แก่เพื่อนบ้านและสังคมตามสมควรได้ด้วย^{๒๖}

จิตรา กาญจนวิบูลย์ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในด้านการเรียนการสอน งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรหรือการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลงานห้องสมุด, งานนิเทศภายใน, และการประชุมอบรมทางวิชาการ^{๒๗}

^{๒๔}อุทัย บุญประเสริฐ, หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : เอสดี, เพรส, ๒๕๔๐), หน้า ๑๔.

^{๒๕}จันทร์ธานี สงวนนาม, การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์, ๒๕๔๕), หน้า ๖.

^{๒๖}องค์การ อินทร์มพรรษ์, การบริหารงานวิชาการในการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา, หน่วยที่ ๗ - ๑๕, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๑), หน้า ๑๖๑.

^{๒๗}จิตรา กาญจนวิบูลย์, การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๑๒.

จากแนวคิดของนักการศึกษาจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผล ซึ่งการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรก เพราะภารกิจหลักของสถานศึกษาคือการให้บริการทางวิชาการ อันได้แก่ งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน งานด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน งานด้านวัดผลและประเมินผล เป็นต้น เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียน คือการให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน ดังนั้นงานวิชาการจึงถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนถ้าหากงานวิชาการล้มเหลวแสดงว่า การบริหารงานวิชาการไม่มีประสิทธิภาพ

๒.๒.๒ ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ในบรรดางานการบริหารโรงเรียนในด้านต่าง ๆ นั้นงานบริหารทางด้านวิชาการ นับได้ว่าเป็นหัวใจของการบริหารทั้งหมด เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาคือ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขตามนโยบายของการจัดการศึกษาของชาติ โดยผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับการบริหารงานด้านวิชาการ ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ แม้ว่าจะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงงานบริหารที่สนับสนุนให้งานวิชาการของโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้น ๆ สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ เพราะหัวใจที่สำคัญของโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้นก็คือ เป็นสถานที่ฝึกอบรม คุณธรรม จริยธรรม อาชีพ ให้กับผู้เรียนให้เป็นคนเก่งคนดี และให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการศึกษาได้ให้ทัศนะคติถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้ให้ทัศนะคติว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น ๆ^{๒๘}

สมิธ (Smith) ได้จัดลำดับถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมี ๗ ด้านคือ^{๒๙}

- ๑) งานด้านวิชาการ ร้อยละ ๔๐
- ๒) งานด้านบุคลากร ร้อยละ ๒๐
- ๓) งานด้านกิจการนักเรียน ร้อยละ ๒๐
- ๔) งานด้านการเงิน ร้อยละ ๕
- ๕) งานด้านอาคารสถานที่ ร้อยละ ๕

^{๒๘} ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริม, ๒๕๔๓), หน้า ๑.

^{๒๙} Smith, E. W., The educational encyclopedia, New Jersey : Prentice-Hall, 1961, p. 170.

๖) งานด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร้อยละ ๕

๗) งานด้านธุรการ ร้อยละ ๕

สุนดา พุ่มประพาฬ ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการนับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับองค์กร ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นต้องให้การสนับสนุนเพื่อพัฒนางานวิชาการให้ทันสมัย แต่งานวิชาการเป็นงานที่ต้องสัมพันธ์กับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน^{๓๐}

พนัส หันนาคินทร์ ได้กล่าวว่า งานหลักในการบริหารโรงเรียนน่าจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน คืองานด้านวิชาการนั่นเอง ส่วนงานในด้านอื่น ๆ เป็นงานที่สนับสนุนให้งานด้านวิชาการดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น^{๓๑}

ดุขฎี พงศ์ศาสตร์ ได้กล่าวไว้ในเอกสารประกอบการฝึกอบรมว่า การบริหารงานในโรงเรียน สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงหรือยึดเป็นแกนนำ คืองานวิชาการ เพราะเป็นงานที่เปรียบเสมือนสะพานเชื่อมโยงให้ผู้บริหารสัมผัสกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน^{๓๒}

สมคิด โฉมใสว ได้กล่าวไว้ว่า งานวิชาการนับว่าเป็นงานที่สำคัญยิ่งในโรงเรียน เพราะงานวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความคิดแก่นักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์และอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข^{๓๓}

สุรียพร ระดมกิจ กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดในบรรดางานหรือภารกิจทั้งหมดของโรงเรียนเพราะเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนา การเรียนการสอน และเป็นงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาต่อผู้เรียนโดยตรง^{๓๔}

^{๓๐} สุนดา พุ่มประพาฬ, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๗), หน้า ๒๙.

^{๓๑} พนัส หันนาคินทร์, หลักการบริหารโรงเรียน(กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช, ๒๕๔๒), หน้า ๒๓๕.

^{๓๒} ดุขฎี พงศ์ศาสตร์, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา, เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง, (กรุงเทพมหานคร : กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา, ๒๕๓๕), หน้า ๔๑.

^{๓๓} สมคิด โฉมใสว, ความต้องการความช่วยเหลือด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ, งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๓๖), หน้า ๒๔.

^{๓๔} สุรียพร ระดมกิจ, การศึกษาดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๙.

อำภา บุญช่วย ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า โดยทั่วไปภารกิจหรืองานในสถานศึกษาโดยเฉพาะในโรงเรียนมักจะถูกแบ่งเป็น ๖ งาน ในบางสถานศึกษาจะแยกย่อยหรือน้อยกว่านี้ก็ขึ้นอยู่กับประมาณของนักเรียน นักศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ แต่ไม่มีสถานศึกษาหรือโรงเรียนใดไม่ได้จัดให้มีงานด้านวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญหรือเรียกว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ส่วนงานด้านบุคลากร ชุรการ กิจการนักเรียน และงานอื่น ๆ นั้นเป็นงานที่มาสสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานด้านวิชาการจึงมีใช้เพียงให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ แต่ยังไม่รวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข งานวิชาการยังเน้นถึงการออกไปประกอบอาชีพได้ และเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมืองที่จะออกไปช่วยพัฒนาประเทศในอนาคต^{๓๕}

อุทัย บุญประเสริฐ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ^{๓๖}

รัตนศักดิ์ มณีรัตน์ ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานในโรงเรียน เพราะผลที่เกิดขึ้นจากการงานวิชาการส่งผลต่อตัวนักเรียนโดยตรง ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้นเป็นงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพสูงขึ้น^{๓๗}

ไพโรจน์ ชูช่วย กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานสำคัญอันดับแรกและมุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่นักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้บริหารจะต้องปฏิบัติงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล^{๓๘}

มิลเลอร์ (Miller) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า เป็นหัวใจของโรงเรียนที่สำคัญมา ได้แก่ การจัดโปรแกรมการเรียน และการปฏิบัติตามโปรแกรมนั้น ตลอดจนการวัดผล เพื่อที่จะได้ติดตามการเรียนการสอนทั้งครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการบริหารในการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้น เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะละเลยไม่ได้^{๓๙}

^{๓๕} อำภา บุญช่วย, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน, หน้า ๒.

^{๓๖} อุทัย บุญประเสริฐ, หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน, หน้า ๓๔.

^{๓๗} รัตนศักดิ์ มณีรัตน์, การบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๐), หน้า ๒๒.

^{๓๘} ไพโรจน์ ชูช่วย, การศึกษาปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๒), หน้า ๑๔.

^{๓๙} Miller, V, The public administration of school, New York : Macmillan. 1965, p. 21.

สรุปจากแนวคิดดังกล่าวได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญ และจัดได้ว่าเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะ งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มาตรฐาน และคุณภาพการศึกษาที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับการบริหารงานด้านวิชาการ ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ แม้ว่าจะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงงานบริหารที่สนับสนุนให้งานวิชาการของโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้น ๆ สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ เพราะหัวใจที่สำคัญของโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้นก็คือ เป็นสถานที่ฝึกอบรม คุณธรรม จริยธรรม อาชีพ ให้กับผู้เรียนให้เป็นคนเก่งคนดี และให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๒.๒.๓ หลักการและกระบวนการบริหารงานวิชาการ

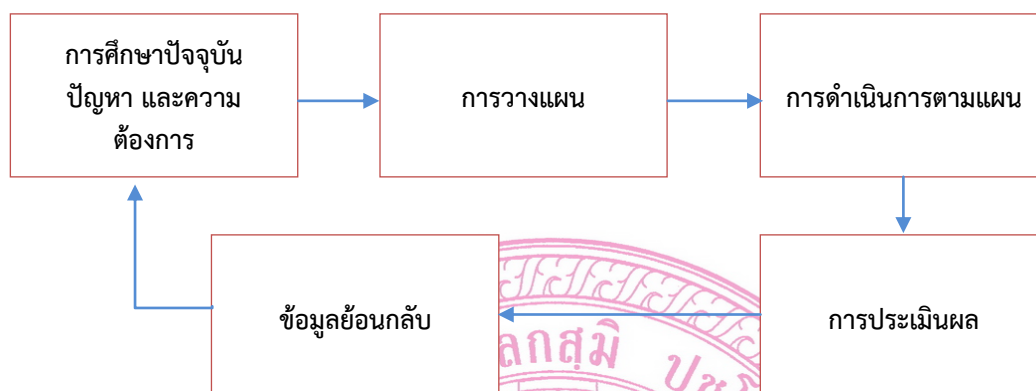
หลักการบริหารงานวิชาการนั้น จัดได้ว่าเป็นศาสตร์อย่างหนึ่งที่ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องนำหลักการบริหารมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นนักวิชาการต่าง ๆ ได้นำเสนอถึงหลักการและกระบวนการในการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

พนัส หันนาคินทร์ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจะสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบในเรื่องต่อไปนี้^{๑๐}

- ๑) งานที่เกี่ยวกับครู ได้แก่ การจัดหาครูที่ดีมาทำการสอน การมอบหมายงานให้ครูตามความเหมาะสม การสร้างขวัญและกำลังใจ การพัฒนาตัวครู การนิเทศการทำงานของครู
- ๒) งานที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ การแบ่งกลุ่มนักเรียน, การส่งเสริมนักเรียนทางด้านวิชาการ, การบริการต่าง ๆ และการสอนซ่อมเสริม
- ๓) งานด้านการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้หลักสูตรการประเมินผลนักเรียน, การจัดการวิทยากรและแหล่งความรู้ในท้องถิ่น
- ๔) งานด้านการจัดหาอุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- ๕) งานด้านเกี่ยวกับบุคลากรด้านการสอน ได้แก่ การจัดทำทะเบียนประวัติ และระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับครู

^{๑๐}พนัส หันนาคินทร์, หลักการบริหารโรงเรียน, หน้า ๖๒.

อำภา บุญช่วย ได้แสดงความคิดเห็นถึงหลักการกระบวนการบริหารงานวิชาการ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนไว้ ๔ ขั้นตอน คือ^๑

แผนภูมิที่ ๒.๑ กระบวนการบริหารงานวิชาการ, อำภา บุญช่วย, ๒๕๓๗, หน้า ๑๐

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การศึกษาอาจทำได้ดังนี้

- ๑.๑ ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น
 - ๑.๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - ๑.๑.๒ ยอดรวมแสดงผลการสอบรายปี
 - ๑.๑.๓ สถิติการมาเรียนของนักเรียน
 - ๑.๑.๔ จำนวนอัตราการเข้าชั้น
 - ๑.๑.๕ สื่อการเรียนการสอน
 - ๑.๑.๖ การนิเทศภายใน
 - ๑.๑.๗ การสอนซ่อมเสริม
 - ๑.๑.๘ โครงการต่าง ๆ
- ๑.๒ ข้อมูลกำหนดที่ต้องยึดเป็นแนวทาง เช่น
 - ๑.๒.๑ หลักสูตร เอกสารหลักสูตร หนังสือแบบเรียน
 - ๑.๒.๒ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การประเมินผลการเรียน
 - ๑.๒.๓ นโยบายกระทรวง กรม หน่วยงานต้นสังกัด เป็นต้น ส่วนวิธีการศึกษาอาจทำโดยสำรวจ บันทึกรายการ ศึกษาวิจัย ใช้สื่อหรือเครื่องมือ เช่น เครื่องมือประเมินคุณภาพ ที่หน่วยงานจัดการศึกษา โดยการสัมมนา

^๑อำภา บุญช่วย, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน, หน้า ๑๐ - ๑๔.

ขั้นตอนที่ ๒ การวางแผน

การวางแผนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ รอบคอบ มีขั้นตอน จะทำให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารต้องจัดให้มีการวางแผนงาน โดยปฏิบัติดังนี้

๒.๑ การจัดทำแผนงาน และโครงการวิชาการประจำปี เพื่อให้การวางแผนงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการปฏิบัติงานตั้งแต่ต้น เพื่อทุกคนจะได้มีความสำนึกในความเป็นเจ้าของหน่วยงาน และจะได้ให้ความร่วมมือที่ดี เมื่อกำหนดแผนงานเสร็จแล้วก็จัดทำโครงการสนับสนุนแผนงานวิชาการให้ครอบคลุมงานต่อไปนี้

- ๒.๑.๑ การกำหนดเป้าหมาย และวางแผนงานวิชาการ
- ๒.๑.๒ การจัดและส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน
- ๒.๑.๓ การวางแผนการสอน
- ๒.๑.๔ การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน
- ๒.๑.๕ การนิเทศการสอน
- ๒.๑.๖ ส่งเสริมการใช้ห้องสมุด
- ๒.๑.๗ การวัดและประเมินผล
- ๒.๑.๘ พัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์หรือแผนการเรียนต่าง ๆ
- ๒.๑.๙ การสอนเสริม
- ๒.๑.๑๐ การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อการเรียนการสอน
- ๒.๑.๑๑ การรายงานผลการเรียน

๒.๒ การจัดปฏิทินปฏิบัติงาน ในรอบปีการศึกษาหนึ่ง ๆ มีกิจกรรมหลายอย่างที่โรงเรียนต้องปฏิบัติ การจัดให้มีการปฏิบัติงานให้ชัดเจนว่าวันใดเดือนไหนจะประกอบกิจกรรมอะไร ทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องเตือนความจำของผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติงานให้เสร็จตามเวลา

๒.๓ การจัดทำแผนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรจะควบคุม ติดตามการปฏิบัติการสอนของครู ให้เป็นไปตามเนื้อหาและกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือและแผนการสอน

๒.๔ การจัดตารางสอนผู้บริหารโรงเรียนควรมอบให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและคณะทำงานเป็นผู้จัดทำโดยผู้บริหารคอยควบคุมดูแลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดทำตารางสอน

๒.๕ การจัดครูสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรคำนึงถึงความต้องการและความถนัดของครู เช่น ครูสอนชั้นประถมศึกษา ควรเป็นผู้ที่เข้าใจเด็กเป็นอย่างดี ความต้องการและความสามารถของนักเรียน

๒.๖ การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ ๓ การดำเนินการตามแผน

ขั้นตอนนี้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการตามแผนงานวิชาการ ดังนี้

- ๓.๑ ตรวจสอบการเตรียมการสอนหรือบันทึกการสอน
- ๓.๒ ให้ครูเข้าปฏิบัติการสอนตรงตามเวลา
- ๓.๓ ควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศให้ครูดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการสอนหรือคู่มือครู
- ๓.๔ จัดครูเข้าสอนแทนในกรณีครูไม่มาปฏิบัติการสอน
- ๓.๕ ควบคุม ดูแล ให้ครูจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียน
- ๓.๖ สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- ๓.๗ ควบคุม ติดตาม ให้ครูที่รับผิดชอบงานและโครงการเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินผล

การประเมินผลงานวิชาการเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะทำให้ทราบว่า การดำเนินงานมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ จะได้หาทางปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

- ๔.๑ การประเมินผลการเรียนของนักเรียน มีแนวปฏิบัติ เช่น
 - ๔.๑.๑ จัดหาเรื่องมือประเมินผลทุกชนิด เพื่อให้ครูสะดวกในการใช้
 - ๔.๑.๒ ส่งเสริมให้ครูประเมินผลการเรียน เพื่อจะได้แนะนำ ช่วยเหลือ และให้การนิเทศในลักษณะต่าง ๆ
 - ๔.๑.๓ รับฟังปัญหาในการประเมินผลการเรียน เพื่อจะได้แนะนำ ช่วยเหลือ และให้การนิเทศในลักษณะต่าง ๆ
 - ๔.๑.๔ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน เพื่อให้ครูใช้สอนซ่อมเสริม
 - ๔.๑.๖ ประเมินผลความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียน แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับปีก่อน เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา
- ๔.๒ การประเมินผลโครงการวิชาการของโรงเรียนมีแนวปฏิบัติ เช่น
 - ๔.๒.๑ เป็นผู้ริเริ่มและส่งเสริมการจัดทำโครงการวิชาการของโรงเรียน
 - ๔.๒.๒ พิจารณาและประเมินความสำคัญของโครงการร่วมกับครู
 - ๔.๒.๓ ติดตามและช่วยเหลือการดำเนินการตามโครงการ
 - ๔.๒.๔ ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานของโครงการ
 - ๔.๒.๕ เป็นผู้ประเมินหรือแต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลโครงการ
 - ๔.๒.๖ เป็นผู้ตรวจสอบและตัดสินใจในการปรับปรุงการปฏิบัติงานหรือทำโครงการต่อเนื่อง

๔.๓ การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู มีแนวปฏิบัติ เช่น

- ๔.๓.๑ สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู
- ๔.๓.๒ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของครูโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น สังเกตความก้าวหน้าของเด็ก ตรวจสอบจากผลงานของเด็ก
- ๔.๓.๓ รับฟังข้อมูลจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู
- ๔.๓.๔ จัดประชุมประเมินผลงานของครู
- ๔.๓.๕ สรุปการประเมินการทำงานโครงการวิชาการที่ได้รับมอบหมาย
- ๔.๓.๖ ทำการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน

หวน พินธุพันธ์ ได้ให้หลักการบริหารงานวิชาการไว้ ๒ หลัก คือ^{๔๒}

๑. **หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency)** หมายถึง การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุนนั้น คือ นักเรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดหลักสูตรโดยไม่ออกกลางคันเรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด

๒. **หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness)** หมายถึง ผลผลิตที่ได้ตามจุดหมายที่วางไว้นั้นคือ นักเรียนมีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตร มีความสามารถ ทักษะ คุณธรรม และการจัดการได้ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกระบวนการบริหารงานวิชาการไว้เป็นขั้นตอนคือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การวางแผน การดำเนินการวางแผน และการประเมิน การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ การทำแผนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การประเมินผลการวัดผลและการนิเทศการสอน การบริหารการศึกษาในด้านวิชาการเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพคนจะมีคุณภาพคือ มีความรู้ ความสามารถ ความคิด และเป็นคนดีได้ จะต้องมีการเรียนการสอนหรือจะต้องมีการบริหารงานวิชาการนั่นเอง การบริหารวิชาการจึงถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา

สังัด อุทรานันท์ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนั้นผู้บริหารจะคำนึงถึงแต่งานวิชาการด้านเดียวไม่ได้ จะต้องคำนึงถึงด้านต่าง ๆ ควบคู่กันไปด้วย ฉะนั้นกระบวนการหรือหลักการของการบริหารงานวิชาการ ควรประกอบด้วยงานต่อไปนี้^{๔๓}

๑. งานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ได้แก่
 - ๑.๑ งานจัดหาบุคลากร
 - ๑.๒ งานพัฒนาบุคลากร
 - ๑.๓ งานบำรุงรักษาบุคลากร

^{๔๒} หวน พินธุพันธ์, **นักบริหารมืออาชีพ**, (เนนทบุรี : พินธุพันธ์การพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๘ - ๙.

^{๔๓} สังัด อุทรานันท์, **การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย**, (กรุงเทพมหานคร : เจริญผลการพิมพ์, ๒๕๓๒), หน้า ๓๐.

๒. งานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้แก่
 - ๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร
 - ๒.๒ งานการทำแผนการสอน
 - ๒.๓ งานจัดตารางสอน
 - ๒.๔ งานเลือกหนังสือและแบบเรียน
 - ๒.๕ งานพัฒนาหลักสูตรสำหรับชุมชน
๓. งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่
 - ๓.๑ งานเตรียมการสอน
 - ๓.๒ งานพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอน
 - ๓.๓ งานนิเทศการเรียนการสอน
๔. งานเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการเรียนการสอน
 - ๔.๑ งานระเบียบนักเรียน
 - ๔.๒ งานห้องสมุด
 - ๔.๓ งานบริหารสื่อการสอน
 - ๔.๔ งานแนะแนวการศึกษา
๕. งานเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา
 - ๕.๑ งานข้อสอบมาตรฐานและคลังข้อสอบ
 - ๕.๒ งานวัดผลและประเมินผลการเรียน
 - ๕.๓ งานประเมินโครงการ
๖. งานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ได้แก่
 - ๖.๑ งานการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน
 - ๖.๒ งานบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

กมล ภูประเสริฐ ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานวิชาการครบประกอบด้วยกระบวนการ ๓ ส่วน ดังนี้^{๔๔}

๑) การวางแผนพัฒนาหรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการวางแผนที่มีพื้นฐานมาจากสถานที่ที่เป็นปัญหาหรือความต้องการที่จะพัฒนางานและกำลังงบประมาณในขั้นตอนประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้

- ๑) การกำหนดวิสัยทัศน์
- ๒) การกำหนดภารกิจ หรือพันธกิจ
- ๓) การกำหนดจุดมุ่งหมาย
- ๔) การกำหนดกลยุทธ์
- ๕) การกำหนดแผนงาน โครงการ

^{๔๔} กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัทพิมพ์, ๒๕๔๔), หน้า ๗ -๘.

๒) การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้

๑) การจัดองค์กรหรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงานได้แก่ การกำหนด หัวหน้างาน หัวหน้าโครงการ ผู้ดำเนินงาน และภารกิจของผู้รับผิดชอบ

๒) การสั่งการหรือมอบหมายงาน

๓) การควบคุมงาน

๔) การติดตามกำกับ

๕) การประสานงาน

๖) การนิเทศงาน

๓) การประเมินผลการปฏิบัติตามแผน เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ประการใด ประกอบด้วยงานดังนี้

๑) การประเมินระหว่างการทำงาน

๒) การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน

๓) การรายงาน

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า หลักการในการบริหารงาน วิชาการนั้นเป็นกระบวนการบริหารเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งกระบวนการบริหารงานวิชาการสามารถดำเนินการได้เป็นขั้นตอน การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การวางแผน การดำเนินการวางแผน และการประเมิน การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ การทำแผนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การประเมินผลการวัดผลและการนิเทศการสอน การบริหารการศึกษาในด้านวิชาการเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การบริหารวิชาการจึงถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้นั้นคือ นักเรียนมีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตร มีความสามารถ ทักษะคุณธรรม

๒.๓ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือจัดได้ว่าเป็นภารกิจของสถานศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มุ่งให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้โดยอิสระและมีความคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการดังนี้

กิติมา ปรีดีติลล ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานวิชาการไว้ ๖ ประการคือ^{๔๕}

- ๑) แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
- ๒) หลักสูตรและการสอน
- ๓) การจัดการเรียนการสอน
- ๔) สื่อการเรียนการสอน
- ๕) การปรับปรุงการเรียนการสอน
- ๖) การวัดและประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจของงานวิชาการดังนี้^{๔๖}

- ๑) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ๒) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - ๓) การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- ๔) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา
- ๕) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- ๖) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- ๗) การนิเทศการศึกษา
- ๘) การแนะแนวการศึกษา
- ๙) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- ๑๐) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- ๑๑) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
 - ๑๒) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา

ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ได้แบ่งงานวิชาการออกเป็น ๓ กลุ่มคือ^{๔๗}

- ๑) งานวิชาการโดยตรง เป็นงานที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิผล ได้แก่ งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องอาศัยการบริหารหลักสูตรและการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยกระบวนการทางวิชาการ ได้แก่ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

^{๔๕} กิติมา ปรีดีติลล, การบริหารการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, หน้า ๕๗ - ๕๘.

^{๔๖} กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕, หน้า ๔๕๒ - ๔๕๓.

^{๔๗} ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา, ระบบงานวิชาการในระดับประถมศึกษา แนวการศึกษาชุดวิชาการนิเทศ หน่วยที่ ๑ - ๗, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๓), หน้า ๔๖.

๒) งานสนับสนุนงานวิชาการ เป็นงานที่ช่วยสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เป็นงานส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการที่สำคัญ ได้แก่ งานนิเทศการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา

๓) การบริการวิชาการ เป็นงานบริการที่ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้งานวิชาการของโรงเรียนดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่น มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุดงานบริการวิชาการที่สำคัญ ได้แก่ งานแนะแนว งานห้องสมุด งานโสตทัศนูปกรณ์และสื่อการสอน

นางนุช อสัมภินวงศ์ ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายงานวิชาการไว้ ๔ ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้, ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, ด้านนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน, และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน^{๔๘}

จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการพอสรุปได้ว่า งานวิชาการมีขอบข่ายที่กว้าง ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกอย่างภายในสถานศึกษา หรือโรงเรียน ที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ การปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งประกอบไปด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา, การพัฒนากระบวนการเรียนรู้, การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน, การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา, การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา, การพัฒนาแหล่งเรียนรู้, การนิเทศการศึกษา, การแนะแนวการศึกษา, การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน, การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น, การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา

จากแนวคิดดังกล่าว งานวิชาการจึงเป็นงานที่มีความสำคัญในสถาบันหรือโรงเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักและภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนที่จะต้องให้ความสนใจ และสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินอย่างจริงจัง ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการที่เป็นประเด็นปัญหาเพื่อนำมาศึกษาถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยยึดกรอบแนวคิดในการบริหารงานวิชาการ ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล โดยผู้วิจัยได้เลือกประเด็นปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

^{๔๘} นางนุช อสัมภินวงศ์, ความต้องการพัฒนางานวิชาการของครูโรงเรียนเบญจมานูสรณ์ จังหวัดนนทบุรี, งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๒), หน้า ๑๖.

๒.๓.๑ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

จากแนวคิดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยถือว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้^{๔๔}

๑) หลักการ

๑.๑) ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์

๑.๒) ให้มีความเหมาะสมในการจัดสาระการเรียนรู้ เวลา และเป้าหมายพัฒนาผู้เรียน

๑.๓) ให้มีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

๑.๔) ให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๑.๕) ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์จากการศึกษาทุกรูปแบบ

๑.๖) ส่งเสริมความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

๑.๗) เสริมสร้างเอกราชของชาติ มีความพอดีระหว่างความเป็นไทยและความเป็นสากล

จากหลักการดังกล่าวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทย โดยมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

๑) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต มุ่งมั่นพัฒนาตนเองและสังคม

๒) มีความสามารถในการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การจัดการ การคิด การตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างรอบคอบและมีเหตุผลรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ และพึ่งตนเองได้

๓) มีทักษะจำเป็นในการดำเนินชีวิต มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มีสุนทรียภาพอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อนุรักษ์ธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม

๔) มีความภูมิใจในความเป็นไทยและประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติไทย ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข

^{๔๔} กรมวิชาการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖), หน้า ๑ - ๓.

๒) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

- ๑) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น
 - ๒) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ๓) จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
 - ๔) นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม
 - ๕) นิเทศการใช้หลักสูตร
 - ๖) ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
 - ๗) ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม
- กรมวิชาการ ได้เสนอสาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๔๔ ดังนี้^{๕๐}
- ๑) หลักการของหลักสูตร มีดังนี้
 - ๑.๑ เป็นการศึกษาศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล
 - ๑.๒ เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วม
 - ๑.๓ ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
 - ๑.๔ เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
 - ๑.๕ เป็นสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

^{๕๐} กรมวิชาการ, แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, (กรุงเทพมหานคร : บริษัททันอ้อแอมมี จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๓ - ๕.

๒) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

๒.๑ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์

๒.๒ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

๒.๓ มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการมีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์

๒.๔ มีทักษะกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะการดำเนินชีวิต

๒.๕ รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

๒.๖ มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

๒.๗ เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๘ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

๒.๙ รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสิ่งดีงามให้สังคม

๓) โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๑ ระดับช่วงชั้น กำหนดหลักสูตรเป็น ๔ ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน

๓.๑.๑ ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

๓.๑.๒ ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

๓.๑.๓ ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

๓.๑.๔ ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

๓.๒ สาระการเรียนรู้ กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น ๘ กลุ่มสาระดังนี้

๓.๒.๑ ภาษาไทย

๓.๒.๒ คณิตศาสตร์

๓.๒.๓ วิทยาศาสตร์

๓.๒.๔ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๓.๒.๕ สุขศึกษาและพลศึกษา

๓.๒.๖ ศิลปะ

๓.๒.๗ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

๓.๒.๘ ภาษาต่างประเทศ

๓.๓ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓.๓.๑ กิจกรรมแนะแนว

๓.๓.๒ กิจกรรมนักเรียน

๓.๓.๒.๑ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดผู้บำเพ็ญ

ประโยชน์

๓.๓.๒.๒ กิจกรรมอื่น ๆ เช่น ชมรม ชุมนุม ฯลฯ

๓.๔ มาตรฐานการเรียนรู้

๓.๔.๑ มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๔.๒ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

๔. เวลาเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ มีเวลาเรียนประมาณปีละ ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ ๔ - ๕ ชั่วโมง จัดเวลาเรียนเป็นรายปี

ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ มีเวลาเรียนประมาณปีละ ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ ๔ - ๕ ชั่วโมง จัดเวลาเรียนเป็นรายปี

ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ มีเวลาเรียนประมาณปีละ ๑,๐๐๐ - ๑,๒๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ ๔ - ๕ ชั่วโมง จัดเวลาเรียนเป็นรายปี

ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ ๔ - ๕ ชั่วโมง จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีการคิมนำหน้าของรายวิชา เป็นหน่วยกิต

สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจะต้องใช้เพื่อสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้และการแก้ปัญหา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิด และการทำงานได้แก่ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศและกิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ นอกจากสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม และการพัฒนาตนตามศักยภาพ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ประกอบด้วยงานหลายอย่างสิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการคือ หลักสูตรเป็นตัวกำกับของ วิชาการแม้ว่าหลักสูตรปัจจุบันจะใช้หลักสูตรระดับชาติที่เป็นแบบเดียวกันก็ตามแต่ ความสามารถ ในการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละสถานศึกษาจะแตกต่างกันไป การจัดโปรแกรม การศึกษาของแต่ละสถานศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างของสถานศึกษานั้น เช่น บุคลากร, งบประมาณ, วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งมีกระบวนการบริหารหลักสูตรดังนี้^{๕๑}

๑) **ขั้นเตรียมการ** เป็นการวางแผนงานการใช้หลักสูตร โดยต้องเตรียมการ ล่วงหน้าก่อนเปิดหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและนำนวัตกรรมทาง การศึกษามาช่วยเป็นสิ่งจำเป็น การเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตรมีดังนี้

๑ การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ ได้มีการทดลองนำร่องการ ใช้หลักสูตรแล้วตรวจสอบหลักสูตรแม่บท แต่ละสถานศึกษาสามารถทำได้เพื่อให้เหมาะสมกับ สภาพของสถานศึกษาโดยการตรวจสอบตั้งแต่วัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม รูปแบบ, โครงสร้าง, เนื้อหาวิชา, วิธีการจัดการการเรียนการสอน, สื่อการสอน, โดยมี วัตถุประสงค์ในการตรวจสอบว่าเหมาะสมแก่สภาพปัจจุบันของสถานศึกษานั้น ๆ ทั้งนี้เพราะ สถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพท้องถิ่นแตกต่างกันไป จึงจำเป็นต้องปรับปรุงตามความเหมาะสม

๒ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรก่อนนำ หลักสูตรไปใช้เป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจะมีผลกระทบต่อการบริหาร หลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรนับตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา, ครูอาจารย์, นักเรียน, นักศึกษา, จะต้องได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมากบ้างน้อยบ้างในลักษณะที่แตกต่าง กันไป ทั้งนี้เพราะการจัดหลักสูตรเกี่ยวข้องกันหลายอย่าง ไม่เฉพาะการจัดการเรียนการสอน เท่านั้นแต่ยังสัมพันธ์กับสื่อการสอน, ห้องสมุด, สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ รวมทั้งงบประมาณ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยเฉพาะผู้มีหน้าที่บริหารหลักสูตร ได้แก่ฝ่ายวิชาการ จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมของสิ่งเหล่านี้และต้องปรับปรุงแก้ไขวิธีบริหารงานเพื่อจะได้ใช้ หลักสูตรให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประชาสัมพันธ์ทำได้หลายรูปแบบ เช่น การออกแบบแผ่นปลิว, บทความในหนังสือพิมพ์, วารสารต่าง ๆ การใช้สื่อมวลชน เช่น วิทยุ, โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์, การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

๓ การเตรียมความพร้อม การเตรียมความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็น การเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้แก่

^{๕๑} ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริม, ๒๕๔๓), หน้า ๔๒ - ๔๙.

๓.๑ การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้สอนเพราะเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนกับผู้เรียน สิ่งที่ต้องทำในการเตรียมความพร้อมทางด้านครูสอนคือการสำรวจจำนวนครูผู้สอน ความพร้อมในการสอนโดยเฉพาะความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการจัดเตรียมเนื้อหาหลักสูตร รวมทั้งทักษะในด้านการสอน และประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้งการให้ความเข้าใจกับผู้สอนให้มีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร

๓.๒ การเตรียมผู้นิเทศการสอนและนักแนะแนวการศึกษา ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีส่วนในการส่งเสริมให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปบุคลากรที่เกี่ยวข้องเหล่านี้มีความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรก็จะช่วยครูในด้านการเรียนการสอนทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการสอน

๓.๓ การเตรียมผู้บริหาร โดยทั่วไปผู้บริหารมีหลายระดับหากเป็นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีผู้อำนวยการ, หัวหน้าคณะวิชาการ, ตลอดจนหัวหน้างานอื่น ๆ ผู้บริหารมีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรไม่ยิ่งหย่อนกว่าครูและผู้นิเทศการสอนเพราะเป็นผู้กำกับดูแล

๓.๔ หลักสูตรได้ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรสำรวจสภาพและปัญหาของสถานศึกษาในความดูแลของตนเพื่อจะได้พัฒนาและแก้ไขได้ถูกต้อง การประชุมสัมมนาผู้บริหารเรื่องบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นสิ่งจำเป็น รวมทั้งแนวคิดและเทคนิคของงานบริหารหลักสูตร

๔ การเตรียมความพร้อมด้านการอำนวยความสะดวกอันได้แก่ วัสดุฝึก, สื่อการสอน, ห้องสมุด, อาคารสถานที่, งบประมาณ, สถานที่ฝึกงาน รวมทั้งการจัดทำคู่มือครูเกี่ยวกับหลักสูตร

๔.๑ เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวัสดุ ในการสอนด้านทักษะปฏิบัติ โดยเฉพาะด้านวิชาชีพ วัสดุฝึกในโรงประลองและห้องปฏิบัติการเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเตรียมจัดซื้อและจัดการไว้ล่วงหน้าก่อนการสอน มิฉะนั้นอาจเกิดการขาดแคลนในเวลาสอน จึงควรจะได้มีการวางแผนการใช้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการจัดซื้อวัสดุ

๔.๒ การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับสื่อการสอน หลักสูตรใหม่ย่อมต้องการสิ่งใหม่ ๆ การจัดหาไว้พร้อมเกี่ยวกับสื่อการสอน เช่น แผ่นใส, เทป, ตลอดจนอุปกรณ์ในการใช้สื่อจึงจำเป็น แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสภาพของสถานศึกษาเช่น ห้องที่จะใช้สื่อ, ความสามารถของครูผู้สอน, เจ้าหน้าที่, ช่างเทคนิค, ที่จะช่วยบริการใช้สื่อด้วย

๔.๓ เตรียมอาคารสถานที่ อาคารสถานที่จะเป็นห้องเรียนบรรยาย ห้องปฏิบัติการ, โรงประลอง ควรจัดหาให้พร้อมถ้าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอาคารสถานที่เหล่านั้น เช่น ห้องปฏิบัติการต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนนำหลักสูตรไปใช้

๔.๔ การเตรียมงบประมาณ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงาน
หลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะงบประมาณจะเป็นตัวบ่งชี้ที่จะทำให้หลักสูตรประสบความสำเร็จหรือไม่ นอกจากจะใช้ค่าจ้าง, ค่าตอบแทน, ค่าใช้สอยในการพัฒนาวัสดุหลักสูตร คู่มือครู, คู่มือนักเรียน, เอกสาร, อุปกรณ์การสอน สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนสนับสนุนต่อการสอน

๔.๕ การเตรียมห้องสมุด เป็นส่วนที่สนับสนุนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
ครูและนักเรียนมีแหล่งค้นคว้าสามารถศึกษาเพิ่มเติมจากห้องสมุด จึงจำเป็นต้องจัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนไว้ในห้องสมุด

๕ การจัดทำโครงหรือแผนการสอน เป็นการเตรียมของครูเกี่ยวกับ
วัตถุประสงค์, เนื้อหา, วิธีการประเมินผล, การจัดทำโครงการสอนจะช่วยให้ครูได้ดำเนินการสอนไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๖ การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นได้แก่ การรับสมัคร
นักศึกษาเพื่อเข้าเรียน, การสอบข้อเขียน, การสอบสัมภาษณ์, ตลอดจนการตรวจสอบหลักฐานก่อนเข้าศึกษาต่อ ในบางครั้งหากมีความจำเป็นเมื่อพบว่าผู้เรียนต้องเติมหรือให้ผู้เรียนรู้เนื้อหาบางส่วนก่อนเข้าสู่หลักสูตรใหม่ก็อาจต้องเปิดการสอน เพื่อปรับพื้นฐานของผู้เรียนเพื่อเตรียมตัวผู้เรียนให้สามารถเรียนในหลักสูตรใหม่ได้

๗ การตรวจสอบการยอมรับจากสังคม เป็นการตรวจสอบความพร้อมของ
ชุมชน เช่น ความคิดเห็นของผู้ปกครอง, ของสถานประกอบการ, โรงงานอุตสาหกรรม ที่จะรับผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อเข้าทำงาน เพื่อจะได้รับการสนับสนุนจากชุมชนโดยการสำรวจความคิดเห็นเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารหลักสูตร

๘ การจัดโครงสร้างของหน่วยงาน การบริหารหลักสูตรอยู่ในการบริหาร
ของฝ่ายวิชาการและคาบเกี่ยวกับฝ่ายอื่น ๆ ซึ่งเป็นฝ่ายสนับสนุนการสอน การจัดโครงสร้างของหน่วยงานเพื่อจะได้มีการรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตร โดยทั่วไปสถานศึกษามีหน่วยงานรองรับการบริหารหลักสูตรอยู่แล้ว แต่อาจจัดโครงสร้างเฉพาะกิจขึ้นเพื่อเปิดหลักสูตรเช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น

๒) ขั้นตอนดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการกำหนดหลักสูตรไปใช้ซึ่งมีทั้งฝ่าย
ปฏิบัติการหลักสูตรและฝ่ายสนับสนุน ตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรมีดังนี้

๑ การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ด้วยการจัดประชุม
อย่างสม่ำเสมอเพื่อประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงและทำความเข้าใจหลักสูตร

๒ การปฐมนิเทศนักเรียน เป็นการชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งควร
จะได้มีการชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร, ลักษณะเนื้อหาวิชา, โครงสร้าง, จำนวนหน่วยกิต, วิชาเลือก, วิชาบังคับ, วิธีการลงทะเบียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและสามารถปรับตัวเกี่ยวกับการศึกษา

๓ การจัดทำคู่มือครู เพื่อจะเป็นการให้ครูได้มีคู่มือในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน การจัดทำคู่มืออาจทำได้โดยมีการมีคณะกรรมการเฉพาะกิจจากครูในแผนกต่าง ๆ

๔ การจัดตารางสอน ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดตารางสอนจะต้องศึกษาองค์ประกอบในการจัดตารางสอน คือ

๔.๑ รายวิชาในหลักสูตร ได้แก่ รายวิชาที่เปิดสอนในโปรแกรม การศึกษาทั้งรายวิชา ทฤษฎีและปฏิบัติ รวมทั้งวิชาบังคับ วิชาเลือก ตลอดจนการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามลักษณะวิชา

๔.๒ ห้องเรียน ได้แก่ ห้องที่จัดเพื่อเรียนทั้งวิชา ทฤษฎีและปฏิบัติ ตามวันและเวลาในตารางสอน

๔.๓ เวลาเรียน ได้แก่ เวลาเรียนตามหลักสูตร จำนวนภาคเรียนในแต่ละปีการศึกษา จำนวนสัปดาห์ในแต่ละภาคเรียน จำนวนวันในแต่ละสัปดาห์ จำนวนคาบชั่วโมงในแต่ละวัน และจำนวนความถี่ของแต่ละวิชาที่เรียน

๔.๔ ผู้เรียน คือกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา แบ่งเป็นรายวิชาที่เรียน

๔.๕ ผู้สอนในแต่ละวิชาตามตารางสอน

๕ การจัดครูเข้าสอนตามความรู้และลักษณะงาน โดยคำนึงถึงการแบ่งชั่วโมงที่เหมาะสม ตลอดจนภาระหน้าที่อื่นของครู

๖ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ เครื่องมืออุปกรณ์การสอน, สื่อการสอน, วัสดุฝึก, อาคารสถานที่, รวมถึงความสะดวกสบายทางกายภาพ

๗ การฝึกงาน เป็นการฝึกภาคปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในวิชาชีพ การฝึกงานมี ๒ ลักษณะคือ การฝึกภายในสถานศึกษา, และนอกสถานศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓) การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้ควรมีการประเมินจากการประเมินเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่เพื่อที่จะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้หลักการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ดังนี้^{๕๒}

๑) สถานศึกษาจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ โดยชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ผู้เรียนภาคธุรกิจ ภาครัฐในชุมชน ร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้บริหาร กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนและหลักสูตร ซึ่งจะแสดงเป้าหมายของการศึกษาอันสูงส่งที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ในการกำหนดงานหลักที่สำคัญ ๆ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมมาตรฐานการจัดการศึกษา แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และการติดตามผล

๒) สถานศึกษาจะจัดทำหลักสูตร จากวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้จากช่วงชั้น ให้เป็นรายปีหรือรายภาค พร้อมกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ชัดเจน

๓) การออกแบบการเรียนการสอน การออกแบบการเรียนรู้ เป็นการกำหนดวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องให้ผู้เรียนพัฒนาได้ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ กระบวนการทำงาน และเจตคติที่ดี

๔) การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต

๑) ช่วงชั้นที่ ๑,๒,๓ กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปีและกำหนดหน่วยการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานและการเรียนรู้

๒) ช่วงชั้นปีที่ ๔ กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาค และกำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้

๕) การจัดหน่วยการเรียนรู้โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อย ๆ เพื่อสะดวกในการจัดการเรียนรู้

๖) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชารายปีหรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำ

๗) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย

๘) การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษาต้องร่วมมือกับชุมชน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม

รุจิระ ภูสาระ ได้ให้คำนิยามของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ สิ่งที่ใช้สอนในโรงเรียน ชุดวิชาที่เรียนเนื้อหา โปรแกรมการเรียน ชุดของสิ่งที่ใช้ในการเรียนการสอน ลำดับของกระบวนการ จุดประสงค์ที่นำไปปฏิบัติ กระบวนการที่ศึกษา สิ่งที่ทำเนิกรในโรงเรียนรวมทั้งกิจกรรม นอกห้องเรียน การแนะแนวและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งการสอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่โรงเรียนเป็นผู้จัด ทุกสิ่งที่กำหนดขึ้นโดยบุคคลในโรงเรียน ลำดับของกิจกรรมในโรงเรียนที่ดำเนินการโดยผู้เรียน ประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคนซึ่งเกิดจากระบบการจัดการของโรงเรียน^{๕๓}

^{๕๒} กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔, หน้า ๒๘ - ๓๔.

^{๕๓} รุจิระ ภูสาระ, การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา(กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์, ๒๕๕๕), หน้า ๓.

บรรพต สุวรรณประเสริฐ ได้กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยมีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย และรวมถึงการผลิตออกเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย^{๕๔}

สังัด อุทรานันท์ กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรมีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ^{๕๕}

- ๑) การทำหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น
- ๒) การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอแนวทางในการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาดังนี้^{๕๖}

๑ ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบหลัก ๑๒ องค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์ภารกิจ/พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์, โครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา, รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้, กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน, การจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้, การวัดผลและประเมินผล, การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา, ความเชื่อมโยงและสอดคล้องในภาพรวมทั้งหมด, รูปแบบของเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา

๒ กำหนดสัดส่วนการเรียนรู้

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มสาระที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานทางวิชาการ

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มสาระพื้นฐานการอยู่ร่วมกันในสังคม

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มสาระพื้นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ สุนทรียภาพ

บุคลิกภาพ การแสดงออกและทักษะการจัดการ

๓ กำหนดวิธีการเรียน การเรียนทุกกลุ่มสาระจะต้องมีวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจบทเรียนอย่างแท้จริงโดยไม่ใช้วิธีการท่องจำ และไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่ายสามารถเรียนอย่างมีความสุข

๔ กำหนดเวลาในการเรียน เวลาในการเรียนกลุ่มที่ ๑ และ ๒ ควรจัดในช่วงเช้า กลุ่มที่ ๓ ควรจัดในช่วงบ่าย

๕ กำหนดจุดเน้นในการเรียน กลุ่มสาระต่าง ๆ

๖ นิเทศการใช้หลักสูตร

๗ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

๘ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

^{๕๔}บรรพต สุวรรณประเสริฐ, การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ , (เชียงใหม่ : The Knowledge Center, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕.

^{๕๕}สังัด อุทรานันท์, พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร(กรุงเทพมหานคร มิตรสยาม, ๒๕๓๒), หน้า ๓๐.

^{๕๖}กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, หน้า ๓๕ - ๔๕.

กมล ภูประเสริฐ ได้ให้ความหมายของการบริหารหลักสูตรในสถานศึกษาว่า หมายถึงการแปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ โดยการนำหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งมีกิจกรรมที่ควรดำเนินการดังต่อไปนี้^{๕๗}

๑) การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศที่ได้กำหนดเกี่ยวกับ มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้โดยการจัดเป็นกลุ่ม ๆ ไว้ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางนี้มีประโยชน์ต่อสถานศึกษาโดยที่ช่วยให้บุคลากรของสถานศึกษาได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางโดยละเอียด เพื่อการจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปี และรายภาคเรียนต่อไปนอกจากนี้จะช่วยให้เกิดแนวคิดว่าสถานศึกษาจะมีแนวทางในการจัดทำ มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่นของตนในส่วนตัวบ้าง

๒) การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ สภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพการดำรงชีวิตและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและ ท้องถิ่นโดยตรง แต่เนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางจะเขียนไว้ครอบคลุม ค่อนข้างมาก ถ้าสถานศึกษาเห็นว่ามาตรฐานการเรียนรู้มีอยู่แล้ว ก็อาจกำหนดเฉพาะสาระการ เรียนรู้เฉพาะท้องถิ่นที่จำแนกตามช่วงชั้น

๓) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการนำผลจากข้อที่ ๑ และข้อที่ ๒ มา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้เป็นรายปี กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสม สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ จะต้องกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้เป็นราย ภาคและกำหนดหน่วยกิตให้เหมาะสม

๔) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ต้องนำเอกสารสาระการเรียนรู้ตามข้อ ๓ ที่เกี่ยวข้องกันมาบูรณาการเป็น หน่วยการเรียนรู้ย่อย ๆ เพื่อสะดวกแก่การจัดการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กัน แต่ละหน่วยการ เรียนรู้จะประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และเวลาเรียน ซึ่งเมื่อรวมทุกหน่วย เข้าด้วยกันจะสมบูรณ์ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้เป็นรายภาคหรือรายปี แต่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ต้องทำเป็นรายวิชา นอกจากนั้นยังต้องดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่กำหนดด้วย

๕) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งได้กล่าวแล้วว่าเป็นการนำเอาหลักสูตร แกนกลาง และสาระของหลักสูตรที่ดำเนินการในข้อ ๔ มาจัดทำร่วมกัน ทั้งนี้ให้คำนึงถึงแผนภูมิ ของภารกิจในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้นด้วย เพื่อให้การจำทำมีความ สมบูรณ์ในเรื่องต่อไปนี้

^{๕๗} กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, หน้า ๙ - ๑๐.

๕.๑ มาตรฐานช่วงชั้น

๕.๒ มาตรฐานรายปี/รายภาค

๕.๓ เวลาเรียน / หน่วยกิต

๕.๔ คำอธิบายรายวิชา

๕.๕ หน่วยการเรียนรู้

๕.๖ แผนการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๖) การชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และ
ประชาชนในท้องถิ่น ได้ทราบถึงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรของสถานศึกษา
ซึ่งอาจดำเนินการในลักษณะต่อไปนี้

๖.๑ การทำเอกสาร

๖.๒ การประชุมชี้แจง

๖.๔ การประชุมปฏิบัติการ ซึ่งอาจดำเนินการตั้งแต่การจัดทำหลักสูตร
ของสถานศึกษา จนถึงการเตรียมการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นวิธีการให้บุคลากรต่าง ๆ ใน
สถานศึกษาได้เข้าใจหลักสูตรของสถานศึกษาได้อย่างถ่องแท้

๗) การเตรียมการใช้หลักสูตร จะช่วยให้สถานศึกษามีความรู้ทั้งในด้าน
บุคลากร, อาคารสถานที่, วัสดุอุปกรณ์, รวมทั้งบุคคลในชุมชนที่จะดำเนินการ ซึ่งสถานศึกษาลด
อุปสรรคข้อขัดข้องในการใช้หลักสูตรแต่ต้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะทำงานรับผิดชอบงานเป็น
ชุด ๆ หรือจัดประชุมปฏิบัติการตามความสะดวก การเตรียมการใช้หลักสูตรควรคำนึงถึงเรื่อง
ต่อไปนี้

๗.๑ การเตรียมด้านบุคคล ได้แก่ การจัดบุคลากรเข้าดำเนินการสอนหรือ
ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะในขั้นแรกของการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีบุคลากร
ที่ทำหน้าที่ทั้งตามหลักสูตรเก่าและหลักสูตรใหม่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความสับสนได้ นอกจากนี้ยัง
รวมถึงการสร้าง ความมั่นใจให้บุคลากรที่จะต้องใช้หลักสูตรใหม่ด้วย

๗.๒ การเตรียมด้านอาคารสถานที่ ซึ่งโดยปกติสถานศึกษาก็ดำเนินการใน
เรื่องนี้อยู่ปกติแล้ว แต่เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียน การ
เรียนแบบโครงการการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมจริง การเตรียมการในเรื่องอาคารสถานที่ไว้
ก่อนจะช่วยให้การดำเนินการโดยเฉพาะการเรียนการสอนง่ายขึ้น

๗.๓ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เป็นการเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นไว้
ล่วงหน้า ทั้งในแง่ของการซ่อมแซมของเก่าและการจัดหาของใหม่

๘) การวางแผนแนวทางการติดตามกำกับการใช้หลักสูตร ในการดำเนินงานใด ๆ ในองค์กร ฝ่ายบริหารจะต้องมีการกำกับงานโดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การกระตุ้นเร่งเร้า สนับสนุนช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคอยแก้ปัญหาให้แก่ผู้ปฏิบัติ การติดตามกำกับมีเป้าหมายที่จะช่วยให้งานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ตามเวลาที่เหมาะสม ไม่มุ่งเน้นที่การจับผิดหรือตำหนิ เพราะวิธีการเช่นนั้นไม่สามารถทำให้งานสำเร็จได้ ในการติดตามกำกับ ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

๘.๑ หลักสูตรเป็นแบบแผนหนึ่ง คือ เป็นแผนการพัฒนาผู้เรียน การติดตามกำกับจึงเป็นการติดตามกำกับการใช้แผน ซึ่งมีการกำกับแนวปฏิบัติ ระยะเวลา เกณฑ์มาตรฐาน การปฏิบัติ จึงต้องพยายามส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติดำเนินงานตามแผน

๘.๒ การใช้หลักสูตรมีองค์ประกอบหลายอย่างที่จะทำให้ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในระยะแรกจะมีปัญหาในทุกขั้นตอน การแก้ปัญหาจึงเป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติและฝ่ายบริหารร่วมกัน การวิเคราะห์ปัญหาก็คือ การแก้ปัญหาที่ดี จะต้องอาศัยการประชุมปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอและแก้ปัญหาอยู่เสมอ

๙) การวางแผนทางการประเมินการใช้หลักสูตร ซึ่งจะมีการประเมินทั้งในเรื่องตัวหลักสูตร หรือประเมินแผน ประเมินการดำเนินการตามหลักสูตร และผลของการใช้หลักสูตร ซึ่งทั้งสามมีความสัมพันธ์กันและกัน การประเมินเป็นเพื่อตอบคำถามต่อไปนี้

๙.๑ หลักสูตร / แผนที่วางไว้ชัดเจนหรือไม่ มีความเหมาะสมหรือไม่ การปฏิบัติได้เพียงใด มีอุปสรรคขัดข้องเพียงใด

๙.๒ การใช้หลักสูตรมีการเตรียมการดีหรือไม่ มีความยุ่งยากในเรื่องใด ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง ได้ดำเนินการแก้ไขอย่างไร สามารถปฏิบัติตามหลักสูตรได้หรือไม่ คำถามและคำตอบเหล่านี้อาจได้จากการกำกับดูแลการใช้หลักสูตรอยู่แล้ว

๙.๓ ผลการใช้หลักสูตรสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ วิทยายุทธรายปีได้หรือไม่ เมื่อใช้หลักสูตรครบ ๓ ปี ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานช่วงชั้นหรือไม่ มาตรฐานวางไว้สูงเกินไปหรือต่ำเกินไป ควรปรับปรุงให้เหมาะสมอย่างไรวิธีการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการของหลักสูตรหรือไม่

สมเดช สีแสง ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาดังนี้^{๕๘}

๑) การเตรียมความพร้อม สร้างความตระหนัก ให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและยอมรับ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษาคณะต่าง ๆ ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการและตามความจำเป็นของสถานศึกษา จัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศให้มีข้อมูลใช้ในการศึกษาและมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

^{๕๘} สมเดช สีแสง, คู่มือการบริหารการศึกษา, (ชยันนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย และพัฒนาวิชาชีพครู, ๒๕๔๙), หน้า ๔๕๙ - ๔๖๐.

๒) การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำสาระของหลักสูตร ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร จัดทำสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค และกำหนดเวลาเรียน จัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ และจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓) การวางแผนดำเนินการการใช้หลักสูตร สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ จัดทำสื่อ ใช้ ทำ และพัฒนาสื่อ จัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วัดผลประเมินผล แนว นิเทศ กำกับ ติดตาม และวิจัยเพื่อพัฒนา

๔) การดำเนินการบริหารหลักสูตร (การใช้หลักสูตร)

๕) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และการสรุปผลการดำเนินงาน

มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้^{๕๔}

๑) การสำรวจสถานะทางวิชาการของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องสำรวจสถานะทางวิชาการ ได้แก่ ความพร้อมของครู ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภายในสถานศึกษา แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากร สื่อ

๒) กำหนดความคาดหวังและโครงสร้างในการบริหารงานวิชาการ เมื่อทราบและเข้าใจในสถานะทางวิชาการแล้ว สถานศึกษาจะวางแผนพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรที่รอบด้าน ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน และมีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด

๓) การพัฒนาหลักสูตรที่รอบด้านระดับสถานศึกษา

๑) หลักสูตรพหุสาขาวิชา (หลักสูตรแบบบูรณาการ) จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนทางด้านวิชาการ หรือการพัฒนาศักยภาพทุกด้านที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนเพื่อให้เจริญงอกงามที่สุด

๒) หลักสูตรแบบพหุสาขาวิชา เป็นหลักสูตรที่เน้นการแบ่งเป็นรายวิชา บังคับอยู่ส่วนมาก ครูยังต้องยึดรายวิชาเป็นหลักแต่พยายามให้มีการบูรณาการให้ระดับหัวเรื่องหรือประเด็นหลัก

๓) หลักสูตรสามมิติ เป็นการพัฒนาหลักสูตรด้วยการพยายามเพิ่มสัดส่วนของการบูรณาการความรู้ระหว่างรายวิชา กลุ่มวิชาเข้าไปให้มากกว่าที่เป็นอยู่ และเพิ่มเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเข้าไปเป็นอีกมิติหนึ่งของโครงสร้างหลักสูตรด้วย

^{๕๔}มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ, การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา, ใน เอกสารประกอบการอบรมโครงการปฏิรูปด้านระบบบริหารและการเงินทางการศึกษา ภายใต้โครงการนำร่องการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๔), หน้า ๒ - ๑๖.

สถานศึกษาเป็นแห่งของการแสวงหาความรู้ ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีหลักสูตรเป็นของตนเอง คือ หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาได้วางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีและรายภาค การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกรายภาค และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนการสอนทุกระดับการศึกษาเป็นผลมาจากการนำหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ ดังนั้นหลักสูตรจึงเป็นแม่บทสำคัญในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับหลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นที่รวมจุดมุ่งหมาย เนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระ

ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาควรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการเรียนการสอน ต้องมีความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดีเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยมีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย และรวมถึงการผลิตรายการเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย

๒.๓.๒. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เอาชีวิตจริงและเงื่อนไขการรับรู้ของผู้เรียนเป็นตัวตั้งผู้เรียนมีอิสระภาพได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ ทั้งจิตใจ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผู้เรียนได้รับการพัฒนาแบบองค์รวม ได้รับการฝึกให้มีศักยภาพในการสร้างรูปแบบการคิด ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ถูกต้องแม่นยำ ด้วยความรู้สึกที่ดี อันเป็นการสร้างบุคลิกภาพที่ดีงาม เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ เรียนรู้จากการปฏิบัติของตนเอง คิดอย่างมีระบบและมีวิจารณ์ญาณ อยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ประยงค์ ชูรักษ์ ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้สอนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการไปตามเป้าหมายของหลักสูตร^{๖๐}

^{๖๐} ประยงค์ ชูรักษ์, การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช, **ปริญญาบัณฑิตศึกษามหาบัณฑิต**, (สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๑), หน้า ๑๖.

วิชัย วงศ์ใหญ่ กล่าวว่า การเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกันอยู่ ๓ ประการคือ ผู้เรียน ผู้สอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การสอนแต่ละครั้งย่อมแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการสอน เนื้อหาสาระ การแสวงหาความรู้ หรือทฤษฎีที่ผู้สอนเลือกมาใช้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียน^{๖๑}

อาภรณ์ ใจเที่ยง ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้^{๖๒}

- ๑ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนาธรรมของหลักสูตร ความมุ่งหวังของหลักสูตร คือให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เกิดทักษะกระบวนการต่าง ๆ ผู้สอนต้องศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจัดกิจกรรมการเรียน
- ๒ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
- ๓ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัย
- ๔ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา
- ๕ จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอน
- ๖ จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ โดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม
- ๗ จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความรู้เป็นผลพลอยได้จากการกระทำกิจกรรม ทั้งนี้เพราะระหว่างผู้เรียนทำกิจกรรมผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาความคิด การปฏิบัติ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การวางแผน การจัดการและเทคนิคการแสวงหาความรู้ที่เรียกว่า เรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ (Learn How to Learn) ซึ่งมีคุณค่ามากกว่าตัวความรู้เอง

กรมวิชาการ ได้เสนอแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้^{๖๓}

- ๑) ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีประสบการณ์ตรง สัมพันธ์และเชื่อมโยงกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๒) ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ค้นคว้าแสวงหาความรู้อย่างอิสระ
- ๓) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
- ๔) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกใช้วิธีการเรียนรู้หลากหลายและเหมาะสมกับตนเอง
- ๕) ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น มีทักษะกระบวนการคิด การจัดการและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

^{๖๑} วิชัย วงศ์ใหญ่, กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : ชมรมเด็ก, ๒๕๓๗), หน้า ๖๙.

^{๖๒} อาภรณ์ ใจเที่ยง, หลักการสอน, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๖), หน้า ๗๒.

^{๖๓} กรมวิชาการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, หน้า ๑๗ - ๑๘.

๖) ใช้สื่อที่หลากหลาย รวมทั้งนำภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้

๗) จัดกิจกรรมและเนื้อหาที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล ในลักษณะของบูรณาการเพื่อให้การเรียนรู้แบบองค์รวมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันได้รวมหน่วยงาน เป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงาน การเรียนการสอนไว้ดังนี้^{๖๔}

๑) จัดให้มีแผนการสอนให้ครบถ้วนทุกชั้นและทุกกลุ่มประสบการณ์ มุ่งเน้นให้ ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำแผนการสอน ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและกระตุ้นให้ครูจัดทำและติดตามการ นำไปใช้

๒) จัดห้องเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน รวมทั้งจัดวัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอกับความจำเป็น

๓) จัดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และห้องพิเศษ เพื่อสนับสนุนการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ตามสภาพความพร้อมของโรงเรียน

๔) ตรวจสอบการจัดตารางสอนให้เหมาะสมกับเวลาและสอดคล้องกับอัตรา เวลาเรียนในหลักสูตร ทุกกลุ่มประสบการณ์ ทุกชั้นเรียนและให้มีตารางสอนรวมของโรงเรียนด้วย

๕) จัดทำหรือจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรและแบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่สนับสนุน การสอน เช่น แนวการสอน คู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับครูผู้สอนให้เพียงพอทุก ระดับชั้นและทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยสำรวจความขาดแคลนและความต้องการ

๖) จัดครูประจำชั้นและครูประจำวิชาให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัด หากไม่สามารถดำเนินการได้ก็ให้จัดการตามความ สมัยครีใจ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนด้วย

๗) ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการตรวจแผนการสอนหรือ บันทึกการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ

๘) เยี่ยมชั้นเรียนหรือสังเกตการณ์สอน โดยกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงานไว้

๙) จัดครูเข้าสอนแทนครูที่ขาด หรือครูที่ไม่มาปฏิบัติงาน โดยมีการบันทึก มอบหมายงาน และบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร

๑๐) ติดตามช่วยเหลือและช่วยแก้ปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ให้แก่ครู ให้ขวัญและกำลังใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

^{๖๔} สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, **มาตรฐานโรงเรียน**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๑), หน้า ๘ - ๙.

๑๑) เป็นผู้นำให้ครูปรับปรุงการสอนให้รู้จักใช้เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และเลือกกิจกรรมการสอน โดยคำนึงถึงสภาพความพร้อมของนักเรียน โรงเรียน ชุมชนและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี

กระทรวงศึกษาธิการมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้^{๖๕}

๑ จัดการอบรมและส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๒ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญหน้ากับปัญหา การนำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการฝึกปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านทุกกลุ่มสาระ และใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องมีการบูรณาการทั้ง ๘ สาระ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาทั้ง ๘ สาระ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ กตัญญูกตเวทิต เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว มีความประหยัด ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

๓ และจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

๔ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

อรรถัย มูลคำ และคณะ ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย^{๖๖}

๑ Construct คือการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการแสวงหาข้อมูล ทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สร้างความหมาย สังเคราะห์ ข้อมูล และสรุปข้อความรู้

๒ Interaction คือการให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เรียนรู้จากกัน แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิด และประสบการณ์แก่กันและกัน

๓ Participation คือการให้ผู้เรียนมีบทบาท และ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ให้มากที่สุด

๔ Process & Product คือการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กระบวนการ ควบคู่ไปกับผลงาน และข้อความรู้ที่สรุปได้

^{๖๕} กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, หน้า ๓๕ - ๔๕.

^{๖๖} อรรถัย มูลคำ, สุวิทย์ มูลคำ, นกุล, คชฤทธิ์ และ นกตล เจนอักษร, CHILD CENTER : STORYLINE METHOD, การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เล่ม ๑ (พิมพ์ครั้งที่ ๑), (กรุงเทพมหานคร : ดวงกลมสมัย, ๒๕๔๔), หน้า ๒๒.

๕ Application คือการให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

กมล ภูประเสริฐ ได้กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ซึ่งจัดให้มีการดำเนินงานดังนี้^{๖๗}

๑) การรวบรวม วิเคราะห์ และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง

๒) การกำหนด การเตรียมการ และการจัดหาสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

๓) การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือรายวิชาตามแนวคิดในปัจจุบันต้องการให้มีการประเมินตามสภาพจริง

๔) จัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนแต่ละคน

๕) การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการเยี่ยมชั้นเรียน

๖) ร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน โดยการนิเทศภายใน การพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมด้านสื่อการเรียนการสอน และแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งภายนอกสถานศึกษา

สุมาลี จันทร์ชลอ ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นการดำเนินการหรือการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด การเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ผู้สอนจะต้องจัดทำแผนการสอนเป็นอย่างดีและดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่ได้เตรียมไว้^{๖๘} สรุปรตามความหมายของนักวิชาการถึงการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้สอนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการไปตามเป้าหมายของหลักสูตร และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

๒.๓.๓ การวัดผล ประเมินผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการที่แสดงผลการเรียนการสอนของผู้เรียนว่าเป็นไปตามผลการเรียนรู้ ได้มาตรฐานการเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด ซึ่งเป็นข้อมูลของผู้สอนในการใช้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป

^{๖๗} กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, หน้า ๑๐ - ๑๑.

^{๖๘} สุมาลี จันทร์ชลอ, การวัดและประเมินผล, (กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ, ๒๕๔๒),

ปัญญา แก้วกีย์ ได้กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ครู ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน จะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ เกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ^{๖๙}

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ไว้เป็นแนวทางให้ สถานศึกษานำไปปฏิบัติ ซึ่งการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ครูผู้สอน ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและ ความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน การวัดผล และประเมินผลจะแบ่งระดับได้ดังนี้^{๗๐}

๑) การวัดผลและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายสำคัญของการ ประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ การวัดและประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการที่ หลากหลาย เน้นการปฏิบัติประเมินความประพฤติ, การเรียน, การร่วมกิจกรรม, ผลงานจาก โครงการหรือแฟ้มสะสมผลงาน โดยสถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน โดย ความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

๒) การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบ ความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้น

อเนก ศิลปนิมาลย์ ได้กล่าวว่า ในปัจจุบันการประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการ ประเมินผลผู้เรียนจากพฤติกรรมการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินอย่าง เต็มที่ ตั้งแต่การทำและรวบรวมผลงาน บันทึกความเห็นและผล^{๗๑}

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้แนวทางการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ มีแนวทางการ ปฏิบัติดังนี้^{๗๒}

๑) กำหนดระเบียบแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ของสถานศึกษา

๒) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลในแต่ละวิชา ให้ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และ กิจกรรมการเรียนรู้

๓) ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้น การประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน

^{๖๙} ปัญญา แก้วกีย์, การบริหารจัดการการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษา ขั้นพื้นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, ๒๕๔๕), หน้า ๒๙ - ๓๐.

^{๗๐} กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒, หน้า ๒๔ - ๒๕.

^{๗๑} อเนก ศิลปนิมาลย์, การรู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริงจากการประเมิน โดยผู้เรียนสู่การประเมินที่โปร่งใส, วารสารวิชาการ, (๖), หน้า ๑๔ .

^{๗๒} กรมวิชาการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, หน้า ๑๙ - ๒๑..

- ๔) จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
- ๕) พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐานการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง (Authentic Assessment)

๒) หลักการ

ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงโดยเน้นการทดสอบความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียน เป็นการประเมินการกระทำ การแสดงออกในหลาย ๆ ด้านตามสภาพความเป็นจริง ทั้งในและนอกห้องเรียนซึ่งจะอยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ในชีวิตจริง ยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญและสัมพันธ์กับการเรียนการสอนเป็นพัฒนาการของนักเรียนและประสิทธิภาพของการเรียนการสอน โดยจะเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ซึ่งลักษณะสำคัญของการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงประกอบด้วย

- ๑) เสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้
- ๒) เน้นให้เห็นพัฒนาการและการเรียนรู้
- ๓) ให้ความสำคัญกับจุดเด่นของนักเรียน
- ๔) ต้องตอบสนองกับหลักสูตรที่มุ่งเน้นผลการเรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง
- ๕) มีพื้นฐานของสถานการณ์ที่แสดงออกและเป็นชีวิตจริง
- ๖) สอดคล้องกับการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง
- ๗) เน้นการเรียนรู้อย่างมีจุดหมาย
- ๘) มีการจัดการเรียนการสอน โดยมีการวิจัยและพัฒนาที่สอดคล้องกับการพัฒนาการของนักเรียน
- ๙) ตอบสนองการเรียนรู้และความสามารถของนักเรียนอย่างกว้างขวาง
- ๑๐) เกิดความร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครอง ครู และนักเรียน รวมทั้งบุคคลในวิชาชีพ

๓) กระบวนการดำเนินงานเพื่อประเมินตามสภาพที่แท้จริงของนักเรียน

- ๑) ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ โดยวิเคราะห์จากหลักสูตรกลาง หลักสูตรท้องถิ่น คู่มือการเรียน เป็นต้น
- ๒) ทำความชัดเจนกับลักษณะหรือความหมายของผลสัมฤทธิ์เหล่านั้น
- ๓) กำหนดแนวทางของงานที่จะต้องปฏิบัติ เช่น งานที่ทุกคนต้องทำ งานที่ทำตามความสนใจ
- ๔) กำหนดรายละเอียดงาน
- ๕) กำหนดกรอบการประเมิน โดยทำแผนผังการประเมินที่แสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหากับพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน

๖) กำหนดวิธีการประเมิน อาจใช้วิธีการ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การรายงานตนเองของนักเรียน การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การใช้ข้อสอบแบบเน้นปฏิบัติจริง การใช้แฟ้มสะสม

๗) กำหนดผู้ประเมิน ควรมีใครบ้าง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง

๘) กำหนดเกณฑ์การประเมิน

กมล ภูประเสริฐ ได้กล่าวไว้ว่าการวัดผลประเมินผลนั้นมีความสัมพันธ์กัน การวัดผล หมายถึง กระบวนการในการกำหนดค่าตัวเลขให้กับสิ่งของหรือเหตุการณ์ใด ๆ อย่างมีกฎเกณฑ์ ส่วนการประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการใช้ดุลพินิจ หรือค่านิยมในการพิจารณา คุณค่าความเหมาะสม หรือผลสัมฤทธิ์ของเหตุการณ์ โครงการ หรือสิ่งอื่นใดหลังจากการเปรียบเทียบผลการวัดกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์ที่กำหนด^{๗๓}

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการที่แสดงผลการเรียนการสอนของผู้เรียน เป็นการประเมินผลจากพฤติกรรมการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินอย่างเต็มที่ ตั้งแต่การทำและรวบรวมผลงาน บันทึกความเห็นและผล

๒.๓.๔ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ ประสานความร่วมมือในการผลิตจัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาหรือโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่น รวมทั้งการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้^{๗๔}

๑ ศึกษา วิเคราะห์ ถึงความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา

๒ ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้อันสอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน

๓ จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับผู้สอนและผู้เรียนอย่างเพียงพอ และมีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

^{๗๓} กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ทิปส์พับบลิคชั่น, ๒๕๔๔), หน้า ๘๖.

^{๗๔} กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลหน้า ๓๕ - ๔๕.

๔ ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติสาระการเรียนรู้ และความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของผู้เรียน

๕ ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและ การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ

๖ จัดให้มีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๗๕

๑) ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ

๒) ส่งเสริมให้ครูผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน

๓) จัดทำสื่อและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ

๔) ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและ การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕) การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๑) สื่อการเรียนรู้

สื่อ เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สื่อในยุคปัจจุบันจึงมีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ให้คุณประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่

๑) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้มากยิ่งขึ้น

๒) ทำให้ผู้เรียนได้มองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนเป็นรูปธรรมและเป็นกระบวนการ

๓) ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

๔) สร้างสภาพแวดล้อม และประสบการณ์เรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจ ทำ

ให้อยากรู้อยากเห็น

๕) ส่งเสริมการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน

๖) เกื้อหนุนให้นักเรียนที่มีความแตกต่างกันให้สามารถเรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน

๗) ผู้เรียนสามารถบูรณาการการเรียนรู้หลาย ๆ วิชา เชื่อมโยงความรู้

ความเข้าใจเข้าหากันได้

^{๗๕} กรมวิชาการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, หน้า ๒๓ - ๒๕..

๘) ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้สื่อในการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ

นอกจากนี้สื่อยังกระตุ้นให้นักเรียนได้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่

๑) ความรู้ ทั้งความรู้เชิงเนื้อหา เชิงวิชาการ และเชิงประจักษ์

๒) ทักษะ ได้แก่ทักษะพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทักษะการคิด

ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ทักษะการจัดการ เป็นต้น

๓) คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้เห็นคุณค่าใน

ตนเอง ภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสำนึกทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์

ยอมรับค่านิยมที่ดีงาม

๒) ประเภทของสื่อ

๑) สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสาร ตำรา หนังสือพิมพ์ นิตยสาร

วารสาร จุลสาร จดหมาย จดหมายเหตุ บันทึก รายงาน วิทยานิพนธ์ เป็นต้น

๒) สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ควบคู่ไปกับ

อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เช่น แถบบันทึกเสียง วีดิทัศน์ สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น อินเทอร์เน็ต

เพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม

๓) สื่ออื่น ๆ หมายถึง สื่อที่อยู่นอกเหนือจากสิ่งที่กล่าวมาแล้วได้แก่

๑) สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ

๒) สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สิ่งที่เกิดเองตามธรรมชาติ

๓) สื่อกิจกรรมและกระบวนการ เช่น การแสดง การปฏิบัติ การเผชิญ

สถานการณ์ สถานการณ์จำลอง

๔) สื่อวัสดุ/ เครื่องมือ และอุปกรณ์ เช่น สื่อที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อ

ประกอบการเรียนรู้ ได้แก่ หุ่นจำลอง, แผนภูมิ, แผนที่, ตาราง, สถิติ เป็นต้น

๓) หลักการใช้สื่อการเรียนรู้

หลักการใช้สื่อการเรียนรู้ นอกจากการเลือกสื่อที่เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้

แล้ว สิ่งที่สำคัญต่อมาคือ การใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพ มีดังนี้

๑) การเตรียมตัวผู้สอน เช่น ศึกษาเนื้อหา การทดลองใช้สื่อบางประเภท

จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ

๒) การจัดสภาพแวดล้อม เช่น การติดตั้งสื่อ, การจัดเตรียมสถานที่

๓) การเตรียมพร้อมผู้เรียน ได้แก่ การชี้แจงวิธีการใช้สื่อ เพื่อให้ผู้เรียนได้

ใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพที่คุ้มค่า

๔) การใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนด โดย

สังเกตการณ์ใช้สื่อของนักเรียน

๕) ประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ คือการนำข้อมูลที่ได้จากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค หรือประสิทธิภาพของสื่อ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

กิติมา ปรีดีติลล ได้เสนอแนวทางในการจัดสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ได้ผลมีดังนี้^{๗๖}

๑) ควรจัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนการสอนเพื่อช่วยในการจัดหาและสะดวกในการใช้สื่อ

๒) แบ่งแยกสื่อประเภทต่าง ๆ เป็นรายวิชา เพื่อสะดวกในการใช้

๓) จัดหาสื่อที่ทันสมัยและปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ใช้ได้

๔) สำรวจและวิเคราะห์ความต้องการสื่อการสอนของวิชาต่าง ๆ

๕) ผูกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะการใช้ การรักษาและซ่อมแซมสื่อประเภทต่าง ๆ

๖) กระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจการใช้สื่อ เพื่อการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น

๗) สถานที่ควรจัดให้เพียงพอกับประเภทของสื่อ

๘) ควรมีบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการจัดหาและบริหารให้มีประสิทธิภาพ

อำภา บุญช่วย ได้ให้ความหมายของวัสดุและสื่อการเรียนการสอนไว้ ๓ ประการคือ

๑) สื่อประเภทวัสดุ หมายถึง สื่อที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียงและตัวอักษรในรูปแบบต่าง ๆ

๒) สื่อประเภทเครื่องมือหรือโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่ช่วยสอนเป็นเครื่อง เช่น กระดานดำ, กล้องถ่ายรูป, เครื่องฉายภาพยนตร์ เป็นต้น

๓) สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ครูหรือนักเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่ช่วยในการเรียนรู้ที่ครูและผู้เรียนเป็นผู้ใช้ เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนสามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ^{๗๘}

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาททั้งห้า และก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียน^{๗๙}

^{๗๖} กิติมา ปรีดีติลล, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : อักษรพิพัฒน์, ๒๕๓๕), หน้า ๖๙.

^{๗๗} อำภา บุญช่วย, การบริหารงานวิชาการโรงเรียน, หน้า ๙๙.

^{๗๘} อนุศักดิ์ สมิตสันต์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๐), หน้า ๑๘๐.

^{๗๙} ชัยยงค์ พรหมวงศ์, เอกสารการสอนชุดเทคโนโลยีและสื่อการสอน เล่ม ๑, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๒๓), หน้า ๑๑๒.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อ
นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาว่า^{๕๐}

๑ ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้ และการ
ประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนและ
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับเด็กปกติและเด็กพิการ
การเรียนรู้ร่วม

๒ จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการ
สอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ

๓ เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการ จาก
คณะกรรมการของสถานศึกษา คณะกรรมการของ สพฐ. และหรือกระทรวงศึกษาธิการแล้ว
โดยดำเนินการคัดเลือกในรูปของคณะกรรมการและประเมินการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ

๔ ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อฯ
เพื่อเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

๕ มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาใน
สถานศึกษา

๖ ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ
นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนและพัฒนา
งานด้านวิชาการกับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรในท้องถิ่น รวมทั้ง
หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ

๗ ประเมินผลการผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๘ เผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนา
ให้เพื่อนครูสถานการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ต่อการ
เรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

ภิญโญ สาร กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุทุกชนิดที่นำมาใช้ประกอบการ
เรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๕๑}

กิตติมา ปรีดีติลล กล่าวว่า สื่อการสอนหมายถึง วัสดุสิ่งของ รูปภาพ เครื่องมือ
เครื่องใช้ วิธีการตลอดจนตัวบุคคล และสถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้
การเรียนการสอนบังเกิดผลดี และมีประสิทธิภาพ^{๕๒}

^{๕๐} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *คู่มือปฏิบัติงานข้าราชการครู*, (กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๓๒.

^{๕๑} ภิญโญ สาร, *หลักการบริหารการศึกษา* หน้า ๒๖๐.

^{๕๒} กิตติมา ปรีดีติลล, *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*, หน้า ๖๘.

กมล เวียสุวรรณ และ นิตยา เวียสุวรรณ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อว่า คุณค่าของสื่อเพื่อการเรียนการสอน มีดังนี้^{๕๓}

- ๑ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น ช่วยให้การเรียนรู้ดำเนินได้ อย่างรวดเร็ว ผู้สอนสามารถใช้เวลาได้อย่างคุ้มค่า สามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ได้มากขึ้น
- ๒ ช่วยให้มีการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลได้มากขึ้น โดยเปิด โอกาสให้ผู้เรียนเลือกได้หลายวิธี ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ
- ๓ ทำให้วิธีการสอนเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีการสอน ได้นำเอาการวางเงื่อนไขการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์มาใช้เช่น ใช้ วิธีการเสริมแรง (Reinforcement) และการให้รางวัลการเรียนรู้
- ๔ ช่วยให้การสอนได้ผลดียิ่งขึ้น โดยการนำเอาวิธีการสื่อความหมายแบบ ใหม่มาใช้โดยการใช้สื่อการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ของจำลองในการนำเอา เหตุการณ์ต่าง ๆ หรือสิ่งที่อยู่ห่างไกลเข้ามาให้ดูใกล้ ๆ สามารถย่นเวลาของภาพและเสียงได้ สามารถขยายสิ่งที่เล็กเกิน หรือย่อสิ่งที่ใหญ่เกิดได้ สามารถทำสิ่งที่ยากและซับซ้อนได้ง่ายขึ้น เป็นต้น
- ๕ ทำให้การเรียนรู้รวดเร็วขึ้น โดยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นคนละซีกโลกได้อย่างฉับพลันจากการใช้สื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และภาพยนตร์ เป็นต้น สื่อ การเรียนการสอนบางประเภท รวบรวมสรรพความรู้เข้าด้วยกันอย่างมีระบบ ช่วยให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ด้วยความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
- ๖ ทำให้ผู้เรียนมีความเสมอภาคทางการศึกษา การนำสื่อเข้ามาใช้ทำให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด

ยินดี เงินสะอาด กล่าวสรุปว่า งานสื่อการเรียนการสอนเป็นงานที่เกี่ยวกับการ จัดการเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนเกิดความน่าสนใจ และเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น งานสื่อการเรียนการสอนประกอบด้วยปัจจัย ๒ ประการคือ ๑) เอกสารหลักสูตร, ๒) สื่อการเรียนการสอน ซึ่งหมายถึง วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประเภทถาวรและสิ้นเปลือง จำเป็นต้อง ใช้ปฏิบัติการกิจกรรมในโรงเรียน^{๕๔}

^{๕๓} กมล เวียสุวรรณ และ นิตยา เวียสุวรรณแนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน,(กรุงเทพมหานคร : บริษัทต้นอ้อแกรมมีจำกัด, ๒๕๓๙), หน้า ๗.

^{๕๔} ยินดี เงินสะอาด, การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดตรัง, **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** , (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๓), หน้า ๒๔.

ดังนั้น มีสี่ตัวยุทธม กล่าวคือ สื่อการเรียนการสอนมี ๓ ประเภท คือ^{๘๕}

- ๑) วัสดุ (Soft Ware) เช่น แผ่นใส เป็นต้น
 - ๒) อุปกรณ์ (Hard Ware) เช่น เครื่องฉายแผ่นใส, เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
 - ๓) เทคนิควิธีการ (Technique) เช่น การเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
- สื่อจึงมีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ศูนย์สื่อ หรือห้องสมุด จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญมากที่สุดที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพหรือร่วมมือกันระหว่างกลุ่มเพื่อน ห้องสมุดจึงต้องได้รับการพัฒนาให้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาอื่น ๆ เช่น อินเทอร์เน็ตนั้นยังเป็นการนำผู้เรียนให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้รอบโลกได้อย่างรวดเร็ว การพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจสื่อ รู้วิธีการใช้สื่อได้อย่างถูกต้องและมีคุณธรรม จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขได้

ดังนั้นจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นการนำเอา วัสดุ เครื่องมือ โสตทัศนอุปกรณ์ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ มาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ทำให้เกิดประสบการณ์ในการเข้าถึงการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น และเพื่อให้การเรียนการสอนนั้นสามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว

๒.๓.๕ การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การพูดคุย การทำความเข้าใจที่มีหลักการให้ครูทุกคนร่วมมือกันรับผิดชอบในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนไปสู่มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หรือโรงเรียนการควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ มีการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

การนิเทศการศึกษาจึงเป็นขั้นตอนที่กระทำเพื่อให้คำชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติงานแก่ครู และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานอีกทางหนึ่ง เพราะการนิเทศการศึกษาสามารถช่วยให้ครูผู้สอนเกิดความมั่นใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น และสามารถทำงานได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งในปัจจุบันงานด้านวิชาการต่าง ๆ มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นรวมถึงแนวคิดในการเรียนการสอน และจำนวนของครูและผู้บริหารที่ขาดประสบการณ์ก็มีเพิ่มขึ้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้โดยอาศัยผู้นิเทศซึ่งมีหน้าที่นิเทศการศึกษาให้ครูมีความเจริญงอกงามทางวิชาการ สามารถพึ่งตนเองได้ และนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับผู้บริหารที่ควรจะได้รับการศึกษาและทำความเข้าใจในหลักการ กระบวนการ และวิธีการเพื่อ

^{๘๕} สนั่น มีสี่ตัวยุทธม, ทางสายใหม่ของการปฏิบัติราชการ, (กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๓๘), หน้า ๑๘๘.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร^{๙๐}

แฮริสส์ (Hariss) ได้สรุปกระบวนการจัดนิเทศการศึกษาไว้ ๕ ตอน ซึ่งเขียนย่อ ๆ POLCA ซึ่งอธิบายไว้ดังนี้^{๙๑}

๑ กระบวนการวางแผน (Planning Processes) คือ การติดตามการนิเทศจัดทำตารางทำงานตารางการนิเทศ และทำโครงการต่าง ๆ

๒ กระบวนการจัดการ (Organizing Processes) คือ มีการจำแนกหน้าที่เพื่อไม่ให้งานซ้อนงาน ขจัดปัญหาซ้ำซ้อนกัน ชี้แหล่งข้อมูลทางวิชาการ จัดวัสดุอุปกรณ์ การอำนวยความสะดวก การจัดให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ในโรงเรียน

๓ กระบวนการนำ (Leading Processes) หมายความว่าผู้บริหารต้องเป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจ ให้ข้อเสนอแนะให้คำปรึกษาแนะนำ ให้กำลังใจ เสริมแรง เอาใจใส่ในเรื่องสวัสดิภาพ ใช้ความสามารถในการสื่อสาร มีความคิดริเริ่ม

๔ กระบวนการควบคุม (Controlling Processes) หมายถึงการติดตามการทำงานของบุคลากร เมื่อพบข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่อง ผู้นิเทศจะแก้ไขข้อบกพร่องนั้นด้วยความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ จะเห็นได้ว่าการควบคุมทางการนิเทศนั้นเป็นกระบวนการที่แตกต่างไปจากการควบคุมทางการบริหาร

๕ กระบวนการประเมิน (Assessing Processes) ได้แก่การตัดสินใจการปฏิบัติงานวิจัย และการวัดผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่สำคัญคือการพิจารณาผลงานในเชิงปฏิบัติว่าให้ผลมากน้อยเพียงใด และวัดผลอย่างมีแบบแผน มีความเที่ยงตรงทั้งนี้ควรมีการวิจัยด้วย

นิพนธ์ ไทยพานิช ได้กล่าวว่า การนิเทศการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการและความคิดรวบยอด (Concept) เพื่อที่จะปรับปรุงการสอนของครู เพื่อผลประโยชน์ของนักเรียนในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น^{๙๒}

^{๙๐} มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ ๒), (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๕), หน้า ๓๙๖.

^{๙๑} Hariss, อ้างถึงใน วินัย สมมิตร, **หลักบริหารการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : อักษรศาสตร์, ๒๕๒๗), หน้า ๒๖๗ - ๒๗๐.

^{๙๒} นิพนธ์ ไทยพานิช, **การนิเทศแบบคลินิก**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กราฟิวดาร์ต, ๒๕๒๙), หน้า ๑๔ - ๑๕.

กมล ภูประเสริฐ ได้เสนอแนวคิดในการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาหรือภายในหน่วยงานต่าง ๆ ทางการศึกษายังมีการปฏิบัติน้อยเพราะยังยึดถือความรู้สึกเดิม ๆ กันอยู่ ผู้นิเทศต้องมีคุณสมบัติเหนือกว่าผู้รับการนิเทศทำให้เกิดภาวะการณ์ไม่ยอมรับและการกล้าปฏิบัติงานนิเทศ แต่ความจริงแล้วการนิเทศภายในเป็นการช่วยกันดึงเอาความสามารถพิเศษของแต่ละคนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลอื่นในหมู่คณะ ก่อให้เกิดพลังที่จะผลักดันให้กิจกรรมต่าง ๆ ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างดี ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าจะเริ่มงานนิเทศภายในกันอย่างไร แนวคิดต่อไปนี้อาจจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านั้นได้^{๙๓}

๑) การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ถือเป็นการพัฒนาบุคลากรอีกรูปแบบหนึ่ง ที่อาจให้ผลรวดเร็วกว่าโดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะเป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำงานร่วมกันและผู้นิเทศในเรื่องหนึ่งอาจเป็นผู้รับการนิเทศในอีกเรื่องหนึ่งได้ จึงเป็นการรวมพลังกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ดีกว่าการให้แต่ละคนปฏิบัติงานในลักษณะต่างคนต่างทำ

๒) หลักการสำคัญที่นำมาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษาได้แก่ หลักการดังต่อไปนี้

๒.๑ มุ่งที่คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ แม้ว่าการนิเทศภายในจะเป็นการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา สิ่งที่จะพัฒนาจะต้องโยงไปสู่คุณภาพของผู้เรียน

๒.๒ อาศัยความร่วมมือภายในสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน ร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อให้บุคลากรแต่ละคนพัฒนาตนเองได้อย่างมีคุณภาพ และหลากหลายกรณีอาจต้องเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาช่วยให้คำแนะนำ

๒.๓ อาศัยวิธีการหลากหลาย จะเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นความสนใจและความร่วมมือในการดำเนินการ แต่ละวิธีควรมีจุดเด่น จุดด้อยที่จะช่วยเสริมประสิทธิภาพของกัน

๒.๔ กระทำอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จนสร้างความรู้สึกว่าการกระบวนการนี้เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ กลายเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นการสร้างอุปนิสัยของการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

๒.๕ ใช้กระบวนการที่เป็นระบบเพื่อให้มั่นใจได้ว่างานนิเทศภายในสถานศึกษาจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้

๓ ระบบงานที่ใช้กันอยู่คือ วงจรของเดมมิง (Deming cycle) หรือ PDCA

๓.๑ การวางแผนปฏิบัติงาน P (Plan)

๓.๒ การลงมือปฏิบัติตามแผน D (Do)

๓.๓ การตรวจสอบกับแผน C (Check)

๓.๔ การแก้ไขปรับปรุงทำให้ต้องเกิดการวางแผนใหม่ A (Action)

^{๙๓} กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ทิพย์พับบลิคชั่น, ๒๕๔๔), หน้า ๕๙ - ๖๔.

๔ กระบวนการที่เป็นระบบอีกรูปแบบหนึ่งได้แก่

- ๔.๑ การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
- ๔.๒ กำหนดทางเลือกและวางแผน
- ๔.๓ พัฒนาสื่อ เครื่องมือนวัตกรรม
- ๔.๔ ปฏิบัติตามแผน
- ๔.๕ สรุปและรายงานผล

๕ กระบวนการที่เป็นระบบอีกรูปแบบหนึ่งได้แก่

- ๕.๑ สร้างความตระหนักถึงความสำคัญ
- ๕.๒ วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ของชั้นเรียนสถานศึกษา
- ๕.๓ กำหนดจุดที่จะพัฒนา
- ๕.๔ กำหนดแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนา
- ๕.๕ ปฏิบัติตามแผน
- ๕.๖ สรุป ประเมินผล
- ๕.๗ รายงาน

๖ เทคนิคในการนิเทศภายในสถานศึกษามีหลายรูปแบบ ที่สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้เอง หรืออาศัยการช่วยเหลือจากภายนอกบางส่วน ดังต่อไปนี้

- ๖.๑ การให้คำอธิบายหรือคำแนะนำ
- ๖.๒ การให้ผู้ที่มีความสามารถ สาธิตให้ดู
- ๖.๓ การปรึกษาหารือ
- ๖.๔ การระดมสมอง
- ๖.๕ การศึกษาเอกสารร่วมกัน
- ๖.๖ การศึกษาสื่อ เช่น วิทยุทัศน์ ซีดี ร่วมกัน
- ๖.๗ การช่วยกันจัดหาสื่อที่จะช่วยให้การสอนดีขึ้น
- ๖.๘ การจัดทีมทำการทดลองวิธีการสอนร่วมกัน
- ๖.๙ การผลัดเปลี่ยนกันแสดงบทบาทสมมติตามความคิด แล้วสรุปเป็น

ขั้นตอนการสอนที่ดี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษานั้นเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ แก่ครูผู้สอนให้สามารถพัฒนาปรับปรุง ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนานักเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้^{๔๔}

^{๔๔} กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, หน้า ๓๕ - ๔๕.

๑) จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในโรงเรียน มีการดำเนินการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษาหรือโรงเรียนโดยประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาหรือโรงเรียน

๒) ติดตาม ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษาหรือโรงเรียนโดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา กับสถานศึกษาที่ใกล้เคียง หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๔ ความหมายของอริยสัจ ๔

๒.๔.๑ ความหมายของอริยสัจ ๔

หลักธรรมในการบริหารนั้นมีความสำคัญต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก และมีอยู่หลายรูปแบบ แต่ในที่นี้ผู้ศึกษาได้นำหลักอริยสัจ ๔ มาเพราะเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และเป็นไปตามเหตุผลที่แท้จริง ซึ่งมีกล่าวไว้เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในพระไตรปิฎกและนักวิชาการทางพระพุทธศาสนาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กล่าวถึงอริยสัจ ๔ ในเรื่องสัจจะดังนี้^{๕๕}

ทุกข์ คือ ชาติเป็นทุกข์ ชราเป็นทุกข์ มรณะเป็นทุกข์ โลกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส อุปายาสเป็นทุกข์ การประสบกับอารมณ์อันไม่เป็นที่รักเป็นทุกข์ ความพลัดพรากจากอารมณ์อันเป็นที่รักเป็นทุกข์ การไม่ได้สิ่งที่ต้องการเป็นทุกข์ ว่าโดยย่อ อุปาทานขันธทั้ง ๕ เป็นตัวทุกข์ นี้เรียกว่าทุกข์

ทุกข์สมุทัย คือ ตัณหาอันทำให้เกิดอีก ประกอบด้วยความเพติดเพลินและความกำหนดมีปกติให้เพติดเพลินในอารมณ์นั้น ๆ ได้แก่ กามตัณหา (ความทะยานอยากในกาม) ภวตัณหา (ความทะยานอยากเป็นนั่นเป็นนี่) วิภวตัณหา (ความทะยานอยากไม่เป็นนั่นเป็นนี่) นี้เรียกว่าทุกข์สมุทัย

ทุกข์นิโรธ คือ ความดับตัณหาไม่เหลือวิราคะ ความสละ ความสละคืน ความพ้น ความไม่อาลัยในตัณหา นี้เรียกว่าทุกข์นิโรธ

ทุกข์นิโรธคามินีปฏิปทา คือ อริยมรรคมีองค์ ๘ ได้แก่ สัมมาทิฐิ, สัมมาสังกัปปะ, สัมมาวาจา, สัมมากัมมันตะ, สัมมาอาชีวะ, สัมมาวายามะ, สัมมาสติ, สัมมาสมาธิ, นี้เรียกว่า ทุกข์นิโรธคามินีปฏิปทา

^{๕๕}มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกภาษาไทย, ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, เล่มที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๘๕ - ๘๗.

พระมหาจรรยา สุทธิญาณ ได้อธิบายว่า การมองปัญหาต่าง ๆ ของพุทธศาสนา มักมองโดยใช้อริยสัจเป็นหลักในอริยสัจ ๔ พระพุทธเจ้าได้ทรงเรียงลำดับของอริยสัจแต่ละข้อไว้ดังนี้^{๙๖}

- ๑) ทุกข์ คือ ความทุกข์ สภาพที่ทนได้ยาก
- ๒) ทุกขสมุทัย คือ เหตุเกิดแห่งทุกข์
- ๓) ทุกขนิโรธ คือ ความดับทุกข์ อิศรภาพ
- ๔) ทุกขนิโรธ คือ ความดับทุกข์ ข้อปฏิบัติเพื่อดำเนินไปสู่ความดับทุกข์

สาโรช บัวศรี กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เป็นวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นที่รู้จักกันดีในโลกตะวันตกคือ อริยสัจ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่พระพุทธองค์ทรงได้แสดงไว้หลังจากที่ทรงได้ตรัสรู้ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ได้ดังนี้^{๙๗}

- ๑) **ทุกข์ (ความทุกข์)** เป็นจุดแห่งการเริ่มต้นของทุกข์ คือ การเกิดซึ่งเต็มไปด้วยความทุกข์ทรมาน แล้วมีการเจ็บป่วยและเสื่อมสลายไปในที่สุด
- ๒) **สมุทัย (สาเหตุแห่งทุกข์)** ความทุกข์มีสาเหตุอยู่ในความโลภ ความลุ่มหลง ความหมกมุ่น การเสพติด อันมีตัณหาเป็นตัวกำหนดเหตุให้ทุกข์
- ๓) **นิโรธ (การดับทุกข์)** เมื่อมีการทำลายอวิชชาไปได้แล้วแรงขับต่าง ๆ ที่มีต่อการกระทำในทางหลงผิดจะเกิดขึ้นไม่ได้ การดับทุกข์จึงอาศัยการดับความหลงเป็นสำคัญ
- ๔) **มรรค (หนทางหรือทาง)** เป็นหนทางหรือเส้นทางที่จะนำไปสู่การดับความหลง (อวิชชา) แล้วจึงนำไปสู่การดับทุกข์

พระราชวรมณี (ประยูร ปยุตโต) ได้ให้ความหมายของอริยสัจ ๔ ไว้ว่า อริยสัจ ๔ แปลว่า ความจริงอันประเสริฐความจริงของพระอริยะ ความจริงที่ทำให้ผู้เข้าถึงกลายเป็นอริยะ อริยสัจ ๔ เรียกสั้น ๆ ว่า ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และ มรรค^{๙๘}

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายของหลักธรรมอริยสัจ ๔ ว่า “ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการ” ซึ่งประกอบด้วย^{๙๙}

^{๙๖} พระมหาจรรยา สุทธิญาณ, พุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๓๖), หน้า ๒.

^{๙๗} สาโรช บัวศรี, วิธีสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจในการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๒๖), หน้า ๙๓-๙๗.

^{๙๘} พระราชวรมณี (ประยูร ปยุตโต) พุทธธรรม (กรุงเทพมหานคร สุขภาพจิต, ๒๕๒๖), หน้า ๑๘๑.

^{๙๙} กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการศึกษาธรรมศึกษาขั้นตรี, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๗), หน้า ๒๘.

- ๑) ทุกข์ คือ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ (เป็นธรรมที่ควรรู้) เช่น ชั้นธ ๕ และ โลกธรรม ๘
- ๒) สมุทัย คือ ความจริงว่าด้วยเหตุแห่งทุกข์ (เป็นธรรมที่ควรละ) เช่น กรรม นิยม และกรรม ๑๒
- ๓) นิโรธ คือ ความดับทุกข์ (เป็นธรรมที่ควรบรรลุ) เช่น ภาวนา ๔
- ๔) มรรค คือ ความจริงว่าด้วยทางแห่งการดับทุกข์ (เป็นธรรมที่ควรเจริญ) เช่น อปริหานิยธรรม ๗, ปาปณิกธรรม ๓, และโภกอาทิสะ ๕, ญาณธรรมิกัตถสังวัตตนิกรธรรม ๔, อริยวัชฌิ ๕, มงคล ๓๘, (จิตไม่เศร้าโศก จิตไม่มัวหมอง และจิตเกษม)

เอกชัย จุละจาริตต์ กล่าวว่า อริยสัง ๔ คือ ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้และตรัสสอน เพื่อพัฒนาจิตใจมนุษย์ให้ห่างไกลจากกิเลส กองทุกข์ หรือเป็นบุคคลที่ประเสริฐ (อริยบุคคล) อริยสัง ๔ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่สุดของพระพุทธศาสนาซึ่งประกอบด้วย ๔ เรื่องหลัก ๆ คือ ความทุกข์ (ทุกข์), สาเหตุของความทุกข์ (สมุทัย), ความดับทุกข์ (นิโรธ), ทาง (วิธี) ปฏิบัติธรรมเพื่อความดับทุกข์ (มรรค)^{๑๐๐}

วคิน อินทสระ ให้ความหมายของอริยสัง ๔ ว่า เป็นความจริงอันประเสริฐ ความจริงของพระอริยะ ความจริงที่ทำให้บุคคลผู้ปฏิบัติห่างไกลจากกิเลส ตัณหา และเป็นแนวทางปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์^{๑๐๑}

นวพร เรื่องสกุล กล่าวถึงการบริหารเชิงพุทธโดยใช้หลักอริยสัง ๔ มาเป็นแนวทางในการบริหาร เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้ผู้ประสบปัญหาสามารถมองเห็นสิ่งที่ปัญหาที่แท้จริงและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง โดยดำเนินการให้ครบทั้ง ๔ ขั้นตอนคือ^{๑๐๒}

ขั้นตอนที่ ๑ จำแนกแจกแจงปัญหาให้ชัดเจนเสียก่อน
 ขั้นตอนที่ ๒ หาที่มาหรือต้นตอของปัญหานั้นว่าใครหรืออะไรเป็นตัวการที่แท้จริง

ขั้นตอนที่ ๓ ระบุเป้าหมายที่พึงประสงค์ และ

ขั้นตอนที่ ๔ สิ่งที่ต้องทำเมื่อรู้ว่าต้องการแก้ปัญหอะไร ให้บรรลุผลประการใด คือการกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลที่พึงประสงค์นั้น

^{๑๐๐}เอกชัย จุละจาริตต์, **แก่นธรรม (อริยสัง ๔)**, (กรุงเทพมหานคร : หอรัตนชัยการพิมพ์, ๒๕๔๖), หน้า ๕.

^{๑๐๑}วคิน อินทสระ, **พุทธวิธีในการสอน**, (กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ธรรมของเครือข่ายซีเมนต์ไทย, ๒๕๓๐), หน้า ๑.

^{๑๐๒}นวพร เรื่องสกุล, **๒๖ ศตวรรษ, พระพุทธเจ้าสุดท้าย ชี. อี. โอ.**, (กรุงเทพมหานคร : บุญศิริการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๖.

วิระพล สุวรรณนันทน์ ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการแก้ปัญหาในกระบวนการแก้ปัญหาที่ต้องประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน^{๑๐๓}

- ๑.) ระบุปัญหา (ทุกข์)
- ๒) สาเหตุแห่งปัญหา (สมุทัย)
- ๓) การกำหนดจุดหมายในการแก้ปัญหา (นิโรธ)
- ๔) กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา (มรรค)

ขั้นการระบุปัญหาเป็นขั้นตอนแรกและเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในบรรดา ๔ ขั้นตอน คือ ก่อนที่จะแก้ปัญหานั้นจะต้องทราบก่อนว่าปัญหานั้นคืออะไร หลังจากที่หาปัญหาที่ตรงประเด็นได้อย่างถูกต้องแล้ว การหาสาเหตุการกำหนดจุดหมายในการแก้ปัญหาและการแก้ไขปัญหาก็สามารถทำได้โดยไม่ง่ายนัก ตรงกันข้ามถ้าหากไม่สามารถหาได้ว่าอะไรคือปัญหา แม้จะหาสาเหตุการกำหนดจุดหมายในการแก้ปัญหาและแนวทางแก้ไขได้ดีเพียงใด ปัญหานั้นจะไม่สามารถแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปได้ เคยมีผู้ทดสอบดูสัดส่วนของการใช้เวลาของการกำหนดปัญหาสัดส่วนอื่น ๆ ปรากฏว่าผู้แก้ปัญหาอาจยอมเสียเวลาถึง ๖๐ - ๗๐ % ของเวลาทั้งหมดในการระบุปัญหาเวลาที่เหลือ ๓๐ - ๔๐ % ให้ใช้ในการหาสาเหตุ การกำหนดจุดในการแก้ปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหา ดังนั้น ขั้นตอนการระบุปัญหาจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดและเป็นขั้นตอนแรกด้วย

ขั้นตอนต่อมาเป็นการหาสาเหตุแห่งปัญหาซึ่งหาได้ไม่ง่ายนัก อาจหาได้โดยหลักของตรรกวิทยาหรืออาจหาได้โดยใช้หลักของประสบการณ์ หลังจากได้สาเหตุแห่งปัญหาแล้วจะนำสาเหตุเหล่านั้นมาเรียงลำดับความสำคัญ โดยจะเน้นในพลังของสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาจากมากไปหาน้อย ดูสาเหตุที่อยู่ในบทบาทที่แก้ไขได้จำกัดสาเหตุที่เป็นสาเหตุสุดวิสัยที่จะแก้ไขได้ออกไป ซึ่งเรียกว่าการกำหนดจุดหมายในการแก้ปัญหา ต่อจากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นการหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ในการแก้ปัญหาก็จะเน้นการแก้สาเหตุแห่งปัญหา เมื่อสาเหตุแห่งปัญหาได้รับการแก้ไขให้หมดสิ้นลงแล้ว ปัญหาจะถูกแก้ไขโดยปริยายการแก้ไขสาเหตุแห่งปัญหาจะต้องแก้ไขให้ครบระบบการแก้ไขเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง สาเหตุและปัญหาจะไม่ได้รับการแก้ไข

สรุปได้ว่า อริยสัจ ๔ นั้นคือกระบวนการในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น และเป็นกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบทางการบริหารได้อย่างถูกต้อง โดยดำเนินการให้ครบทั้ง ๔ ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก คือ การรับทราบของปัญหาในระบบ ขั้นตอนที่สอง คือ การหาสาเหตุของปัญหาในระบบ ขั้นตอนที่สาม คือ ระบุปัญหาในระบบ และขั้นตอนที่สี่ คือ วิธีการหรือกระบวนการแก้ไขปัญหาในระบบนั้น ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าหลักอริยสัจ ๔ จะมีขั้นตอนและกระบวนการในแก้ไขปัญหานั้นเช่นเดียวกับหลักวิทยาศาสตร์ แต่มีความแตกต่างอยู่ที่ว่าวิทยาศาสตร์ต้องอาศัยความเป็นจริงอันเกิดจากที่พิสูจน์ทดลองตามกระบวนการที่ถูกต้อง แต่

^{๑๐๓}วิระพล สุวรรณนันทน์, หลักกระบวนการแก้ปัญหา, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทประยูรวงศ์ จำกัด, ๒๕๓๒), หน้า ๗.

พุทธศาสน์เป็นกระบวนการที่อาศัยผลที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติไม่ต้องทำการทดลอง ไม่ต้องพิสูจน์ แต่สามารถใช้กระบวนการเดียวกัน

๒.๔.๒ ความสำคัญของอริยสัจ ๔

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) ได้กล่าวถึงความสำคัญของอริยสัจ ๔ ว่าเป็นหลักธรรมที่ครอบคลุมคำสอนในพระพุทธศาสนา เนื้อหาหลักธรรมทั้งหมดในทางพระพุทธศาสนารวมลงในอริยสัจ ๔ ได้ทั้งหมด^{๑๐๔}

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงข้อพึงปฏิบัติในอริยสัจ ๔ หรือกิจในอริยสัจ ๔ ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสถึงหน้าที่อื่นที่พึงทำต่ออริยสัจ ๔ ว่า

- ๑) ทุกข์ อริยสัจจ์ ปริณญะยัม แปลว่า ทุกข์อริยสัจจ์ ควรกำหนดรู้
 - ๒) ทุกขสมุทัย อริยสัจจ์ ปหาตพพัม แปลว่า ทุกขนิโรธอริยสัจจ์ ควรทำให้แจ้ง
 - ๓) ทุกขนิโรธ อริยสัจจ์ สจฉิกาทพพัม แปลว่า ทุกขนิโรธอริยสัจจ์ ควรทำให้แจ้ง
 - ๔) ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา อริยสัจจ์ ภาเวตพพัม แปลว่า ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจจ์ ควรเจริญ
- กิจในอริยสัจ ๔ นี้เป็นข้อที่จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องและเสร็จสิ้นในอริยสัจ ๔ การรู้จักในอริยสัจ ๔ เรียกว่า กิจญาณ คือ ญาณอันหยั่งรู้ถึงหน้าที่ที่พึงกระทำเพื่อให้รู้แจ้งในอริยสัจ ๔ ขั้นตอนของการปฏิบัติซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นวิธีการสำหรับการแก้ปัญหา ดังนี้
- ๑) ทุกข์ หมายถึง สภาวะที่เป็นทุกข์ ซึ่งจะต้องกำหนดรู้ตามสภาพที่แท้จริงในตัวของมันคือ ไม่ใช่รู้ตามที่เรายากให้มันเป็นหรือตามที่เรากลียดชังมัน แต่พึงรู้ถึงปัญหาที่จะต้องทำความเข้าใจและรู้ขอบเขต ถ้าจัดเป็นขั้น ได้แก่ ขั้นแกลง หรือขั้นสำรวจถึงปัญหา
 - ๒) สมุทัย หมายถึง รู้สิ่งที่เป็นสาเหตุแห่งทุกข์ ซึ่งจะต้องกำจัดเสียให้ออกไป ถ้าจัดเป็นขั้น ได้แก่ ขั้นสืบค้น วิเคราะห์ และวินิจฉัยถึงมูลเหตุของปัญหาที่จะต้องกำจัดให้หมดไป
 - ๓) นิโรธ หมายถึง รู้สภาวะดับทุกข์ ซึ่งจะต้องทำให้ประจักษ์แจ้ง ถ้าจัดเป็นขั้น ได้แก่ ขั้นกำหนดจุดมุ่งหมายของปัญหาที่เกิดขึ้น ให้เห็นถึงวิธีการแก้ปัญหา เพื่อให้เข้าถึงปัญหาที่จะต้องทำให้สำเร็จ พร้อมทั้งรู้ว่าการเข้าถึงจุดมุ่งหมายนั้นจะสำเร็จหรือเป็นไปได้อย่างไร
 - ๔) มรรค หมายถึง รู้มรรค หรือข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ซึ่งจะต้องมีการฝึกฝนด้วยการปฏิบัติจริง ถ้าจัดเป็นขั้น ได้แก่ ขั้นกำหนดขั้นตอนวิธีการลงมือปฏิบัติและศึกษาถึงรายละเอียดทั้งหลายในการแก้ไขและกำจัดสาเหตุของปัญหานั้นให้หมดสิ้นไป
- และ ท่านยังได้กล่าวถึง วิธีคิดแบบอริยสัจ ๔ มีหลักการสำคัญ คือ
- ขั้นที่ ๑ กำหนดรู้ทุกข์ (ขั้นทุกข์) ด้วยการทำความเข้าใจในปัญหาและขอบเขตของปัญหาอะไร คืออะไร

^{๑๐๔} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), **พุทธธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๘๙๓.

ขั้นที่ ๒ สืบสาวเหตุแห่งทุกข์ (ขั้นสมุทัย) ด้วยการวิเคราะห์มูลเหตุหรือต้นตอของปัญหาที่ต้องการแก้ไข

ขั้นที่ ๓ เล็งหมายชัดเพื่อการดับทุกข์ (ขั้นนิโรธ) ว่ามีความเป็นไปได้จริงมากน้อยเพียงใดหรือเป็นไปได้เลย นั้นหมายความว่า การเล็งหมายชัดเพื่อการดับทุกข์นี้ต้องหมายให้ชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมาย หลักการและกระบวนการแก้ปัญหา

ขั้นที่ ๔ จัดวางวิธีการดับทุกข์ที่ต้องลงมือปฏิบัติ (ขั้นมรรค) ด้วยการกำหนดวิธีการ แผนการ รายการที่ต้องปฏิบัติเพื่อความสำเร็จในการแก้ปัญหา

และดังพระพุทธพจน์ขององค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าที่ได้ตรัสไว้ในพระไตรปิฎกถึงเรื่องความสำคัญแห่งอริยสัจ ๔ ว่า อริยสัจ ๔ จึงเป็นหลักธรรมที่จำเป็นสำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์ ซึ่งพระองค์ทรงย้ำให้ภิกษุทั้งหลายสอนให้ชาวบ้านรู้และเข้าใจในอริยสัจดังที่ว่า “ภิกษุทั้งหลาย ชนเหล่าหนึ่งเหล่าใดที่พวกเขาพึงอนุเคราะห์ก็ดี เหล่าชนที่พวกเขาจะรับฟังคำสอนก็ดีไม่ว่าเป็นมิตร เป็นผู้ร่วมงาน เป็นญาติ เป็นสายโลหิตก็ตาม พวกเขาพึงชักชวน พึงสอนให้ดำรงอยู่ ให้ประดิษฐานอยู่ในการตรัสรู้ตามความเป็นจริง ซึ่งมีอริยสัจ ๔ ประการ”^{๑๐๕} และ อริยสัจ ๔ เป็นหลักธรรมที่สำคัญที่ครอบคลุมคำสอนทั้งหมดไว้ ดังพระสารีบุตรได้ให้อาพาแก่ภิกษุว่า “ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย รอยเท้าของสัตว์ทั้งหลายที่เกี่ยวไปบนผืนแผ่นดินทั้งสิ้นทั้งปวงย่อมประชุมลงในรอยเท้าช้าง รอยเท้าช้างกล่าวได้ว่าเป็นยอดเยี่ยมในบรรดารอยเท้าเหล่านั้น โดยความมีขนาดใหญ่ฉันทกุศลธรรมทั้งสิ้นทั้งปวงก็สังเคราะห์ลงในอริยสัจ ๔ ฉะนั้น”^{๑๐๖}

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วถึงความสำคัญของ “อริยสัจ ๔” ว่าเป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญและถือว่าเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา เพราะอริยสัจ ๔ เป็นที่รวมของธรรมทั้งหลาย ที่พระองค์ทรงตรัสในครั้งพุทธกาลเปรียบเหมือนรอยเท้าของสัตว์ทั้งหลายที่เกี่ยวไปบนผืนแผ่นดินทั้งสิ้นทั้งปวงย่อมประชุมลงในรอยเท้าช้าง รอยเท้าช้างกล่าวได้ว่าเป็นยอดเยี่ยมในบรรดารอยเท้าเหล่านั้น โดยความมีขนาดใหญ่ฉันทกุศลธรรมทั้งสิ้นทั้งปวงก็สังเคราะห์ลงในอริยสัจ ๔ ฉะนั้น ซึ่งประกอบด้วย ๔ เรื่องหลัก ๆ คือ ความทุกข์ (ทุกข์), สาเหตุของความทุกข์ (สมุทัย), ความดับทุกข์ (นิโรธ), ทาง (วิธี) ปฏิบัติธรรมเพื่อความดับทุกข์ (มรรค) ดังนั้นอริยสัจ ๔ จึงเป็นความจริงที่เป็นประเสริฐ เป็นความจริงที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตได้ เป็นความจริงที่พระองค์ทรงใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยพระองค์ได้ทรงยกผลของความทุกข์ขึ้น เพราะเป็นสิ่งที่คนทั่วไปประสบพบเจอกันอยู่ในชีวิตประจำวัน เมื่อรู้ความทุกข์ที่เกิดขึ้นแล้วก็ทำการศึกษาหาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์นั้น และทรงชี้ให้เห็นถึงวิธีการที่จะดับทุกข์ โดยใช้กระบวนการฝึกหรือการปฏิบัติอันเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

^{๑๐๕} ส.ม. ๑๙/๑๗๐๖/๕๔๔.

^{๑๐๖} ม.ม. ๑๒/๓๔๐/๓๔๙.

จากเอกสารทางวิชาการที่นักวิชาการได้กล่าวไว้นั้นพอสรุปได้ว่า การบริหารงาน วิชาการเป็นงานที่สำคัญ การบริหารโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของการจัดการ การศึกษาได้ ต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะที่ดี และคุณธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนเป็นปัจจัย หลักสำคัญในการให้ความ สนับสนุน การดำเนินงาน เพราะหากงาน ด้าน วิชาการ เกิดความ ล้มเหลวแสดง ให้เห็น ว่าการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา ไม่มี ประสิทธิภาพเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษานั้น ๆ และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ เพราะการบริหารงานด้านวิชาการนั้นถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญ ของสถานศึกษาและเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะ ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับการบริหารงานด้านวิชาการ ส่วนการบริหารงาน ด้านอื่น ๆ แม้ว่าจะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงงานบริหารที่สนับสนุนให้งาน วิชาการของโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้น ๆ ให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพตาม วัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ การแบ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการออกเป็นได้หลายด้าน เช่น ด้าน การวางแผนงานทางวิชาการ งานด้านหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร การนำหลักสูตร ไปใช้ การเตรียมการสอน ฯลฯ และสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษา การบริหารงาน วิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ใน กรอบงาน ๕ ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา, ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้, ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน, ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา, และด้านการนิเทศการศึกษา เพราะการบริหารเชิงพุทธโดยอาศัยหลัก อริยสัจ ๔ มาเป็นแนวทางในการบริหาร เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นกระบวนการคิดอย่างเป็น ระบบซึ่งทำให้ผู้ประสบปัญหาสามารถมองเห็นสิ่งที่ปัญหาที่แท้จริงและสามารถแก้ไขปัญหา ได้อย่างถูกต้องโดยดำเนินการให้ครบทั้ง ๔ ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ ๑	จำแนกแจกแจงปัญหาให้ชัดเจนเสียก่อน
ขั้นตอนที่ ๒	หาที่มาหรือต้นตอของปัญหานั้นว่าใครหรืออะไรเป็นตัวการที่แท้จริง
ขั้นตอนที่ ๓	ระบุเป้าหมายที่พึงประสงค์ และ
ขั้นตอนที่ ๔	สิ่งที่ต้องทำเมื่อรู้ว่าต้องการแก้ปัญหาอะไร ให้บรรลุผลประการใด คือการกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลที่พึงประสงค์ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ต่อไป

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรเชษฐ์ จันทกริรมย์ ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้บริหารในสถานศึกษาได้มีการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาทุกด้าน โดยมีปัญหาแต่ละด้านดังนี้^{๑๐๗}

ด้านหลักสูตร คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระต่างๆ ของหลักสูตรใหม่ ข้อเสนอแนะ ควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดทำสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่คณะครู และผู้มีส่วนร่วม

ด้านการเรียนการสอน คือ สถานศึกษาขาดแคลนครู จำนวนครู ไม่ครบชั้น ข้อเสนอแนะการจัดรวมโรงเรียนของห้องเรียนที่อยู่ใกล้เคียงเข้าด้วยกัน

ด้านการวัดผลประเมินผล คือ การวัดและประเมินผลไม่เป็นไปตามสภาพจริง ข้อเสนอแนะควรมีการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง

ด้านนิเทศภายใน คือ ขาดการวางแผนการนิเทศ ข้อเสนอแนะ ควรวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบในการนิเทศภายใน

ด้านการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ คือ ขาดการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้ศึกษาทำงานในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ

ด้านการวิจัยและพัฒนา คือ ครูและบุคลากรในสถานศึกษาไม่มีความรู้ และความเข้าใจในการทำงานวิจัยในชั้นเรียน

ด้านการบริหารโครงการทางวิชาการ คือ ขาดการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ด้านการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศ คือ ขาดการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ด้านการประเมินผลงานทางวิชาการ คือ ขาดการวางแผนในการประเมินผลงานทางวิชาการในสถานศึกษา

^{๑๐๗} วรเชษฐ์ จันทกริรมย์, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา สังกัดอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐).

วีรชัย วรรณศรี ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานประถมศึกษา อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่มีการจัดควบคุมติดตาม และพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้ง ๗ ด้านคือ ด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีการจัดหาหรือจัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรให้เพียงพอสำหรับศึกษาค้นคว้า โดยรับจากหน่วยงานต้นสังกัด งานการเรียนการสอน มีวิธีการประเมินผลการเรียนการสอนของครูโดยประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน, งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน มีวิธีการใช้เอกสารประกอบหลักสูตรโดยใช้หนังสือเรียน, งานวัดผลและประเมินผล มีวิธีการดำเนินงานประเมินผลในโรงเรียนโดยให้ครูวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้, งานด้านห้องสมุด มีวิธีการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดโดยจัดซื้อด้วยงบประมาณ, งานด้านนิเทศภายใน มีการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นิเทศ และงานด้านประชุมอบรมทางวิชาการ มีวิธีการจัดให้ประชุมทางวิชาการในโรงเรียนโดยให้ประชุมอบรมวิชาการร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนการบริหารงานวิชาการที่พบ คือ ขาดอัตรากำลังครู ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง การนิเทศภายในโรงเรียนดำเนินการไม่ต่อเนื่องไม่สม่ำเสมอ และโรงเรียนขาดงบประมาณในด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน เอกสารหลักสูตร หนังสือห้องสมุด และยังขาดงบประมาณในการประชุมทางวิชาการ^{๑๐๘}

อรัญญา นุ่มหอม วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการทั้ง ๔ ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร, การจัดการเรียนรู้, การนิเทศการศึกษา, การวัดผลประเมินผล การศึกษา เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทั้ง ๔ ด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาทมีดังนี้ ประชุม, วางแผน, ชี้แจง, แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ, แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการประจำสถานศึกษาตามกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยให้ผู้บริหาร, ครู, ศึกษานิเทศก์, ผู้เรียน, และชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ ติดตาม สรุป ประเมินผล วิเคราะห์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารกิจกรรมงานวิชาการของโรงเรียน และสร้างเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรมงานวิชาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ^{๑๐๙}

^{๑๐๘}วีรชัย วรรณศรี, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี, **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**มหาวิทยาลัย, (บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕)

^{๑๐๙}อรัญญา นุ่มหอม, รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ๒๕๔๙).

สุชิระ จัตุรงค์ ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดระนอง ผลการศึกษาพบว่า^{๑๑๐}

๑) ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดระนอง
ส่วนใหญ่ บริหารงานวิชาการครบทั้ง ๗ ด้าน คือ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้,
งานด้านการเรียนการสอน, งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตร, งานด้านวัดผลประเมินผล, งานด้าน
ห้องสมุด, งานด้านนิเทศภายในและงานด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ

๒) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่
ที่ประสบคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการวิเคราะห์หลักสูตร ขาดอัตรากำลังครู
ครูไม่มีเวลาว่างในการผลิตสื่อและเตรียมสื่อการสอน ขาดเครื่องมือที่มีคุณภาพในการ
ประเมินผลการเรียนการสอน ขาดงบประมาณในการจัดหาหนังสือ เอกสาร วารสาร การนิเทศ
ภายในยังไม่สามารถจัดได้อย่างสม่ำเสมอ และขาดงบประมาณในการจัดประชุมอบรมสัมมนา

ถาวร ดอนจันทร์โคตร ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย ผลการวิจัยพบว่า
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนอยู่
ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน พบว่า มีความ
คิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ยกเว้นด้านการแนะแนว มีความ
คิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาด
ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ ๐.๐๑^{๑๑๑}

ปรีชา ศรีทา ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๕ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล
เมืองเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ๔ ด้าน คือ ด้านการวางแผน,
การปฏิบัติ, การตรวจสอบหรือการประเมินผล, การปรับปรุงตามขอบเขตของงานวิชาการ ๕
งาน ได้แก่ งานหลักสูตร, งานการจัดการเรียนการสอน, งานสื่อการเรียนการสอน, งานวัดผล
และประเมินผล, งานนิเทศ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบประเด็นสำคัญดังนี้^{๑๑๒}

^{๑๑๐} สุชิระ จัตุรงค์, การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษา จังหวัดระนอง, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕).

^{๑๑๑} ถาวร ดอนจันทร์โคตร, การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๕๐).

^{๑๑๒} ปรีชา ศรีทา, การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช ๒๕๔๒ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเชียงราย, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*,
(สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๔๕).

๑. การวางแผนงานหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนมีแผนงานโครงการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่เรียน ใฝ่รู้ และการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่พบว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนของผู้ปกครองและชุมชน ยังขาดความชัดเจน รูปแบบที่พบคือมีการจัดประชุมร่วมกันแต่ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่โรงเรียนแจ้งให้ทราบ การวางแผนงานการจัดการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและพบรูปแบบของการวางแผน คือ ครูในสายชั้นจะร่วมกันวางแผนโดยพยายามเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแต่ยังไม่มี การนำนักเรียนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การวางแผนงานสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางและพบว่า สื่อที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นยังขาดการวางแผนร่วมกับชุมชน การส่งเสริมให้นักเรียนไปเรียนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นยังมีภาพที่ไม่ชัดเจน การวางแผนงานวัดผลและประเมินผล ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและพบว่าครูจะประชุมร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์การวัดผลแต่ยังขาดการมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครองที่เป็นรูปธรรม การวางแผนนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและพบว่าครูยังขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ มีการแต่งตั้งหัวหน้าสายชั้นแต่ยังไม่ได้กำหนดบทบาทอำนาจและหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

ด้านการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า โรงเรียนไม่สามารถนำแผนงานมาสู่การปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ ส่วนการบันทึกผลในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ไว้เป็นเอกสารหลักฐานนั้นปฏิบัติเป็นบางครั้งแต่ยังขาดความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น การบันทึกหลังการสอนของครู, การบันทึกผลการนิเทศของผู้บริหาร เป็นต้น

ด้านการตรวจสอบหรือการประเมินผล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่ามี การตรวจสอบในบางแผนงาน แต่บางงานก็ยังไม่มีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างจริงจัง

ด้านการปรับปรุง โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แต่เป็นขั้นตอนการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกระบวนการบริหารงานทั้ง ๔ ด้าน (PDCA) และพบว่าโรงเรียนจะมีการเสนอแนะแนวทางพัฒนางานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนไว้ในรายงานผลการประเมินตนเอง

๒. แนวทางพัฒนา เมื่อนำกระบวนการบริหารงานแบบ PDCA มาใช้กับการบริหารงานวิชาการเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ พบแนวทางดังนี้

๒.๑ ในเชิงกระบวนการบริหารงาน ด้านการวางแผน ควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมให้ทุกฝ่ายร่วมกันคิดและร่วมกันวางแผน ด้านการปฏิบัติ ควรนำแผนงานที่วางไว้ไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ด้านการตรวจสอบหรือประเมินผล ฝ่ายบริหารจะต้องมีความจริงจังโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ด้านการปรับปรุง นำผลของการตรวจสอบมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงโดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางพัฒนา

๒.๒ ในเชิงยุทธศาสตร์ มีดังนี้ ต้องสร้างความตระหนักความเข้าใจให้แก่บุคลากรในโรงเรียนให้เห็นถึงความสำคัญในการนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาปฏิบัติใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการบริหารทั้งในระดับโรงเรียนและห้องเรียน มีการใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตอบสนองความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน

๒.๓ ในเชิงปัจจัยการบริหาร ด้านบุคลากรพบว่าผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะนำโรงเรียนไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ได้ และครูต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนจากผู้บอกความรู้มาเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ การจัดการเอกสาร เอกสารและความรู้ต่าง ๆ มาให้ครูได้ศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง และด้านเวลา โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญและให้เวลาในการบริหารงานวิชาการให้เพิ่มขึ้น

วัฒนา มโนจิตร ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติมากในทุกด้านสำหรับปัญหาการบริหารงานพบว่า หลักสูตรที่ใช้ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและงบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอต่อการนำมาพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้ปกครองทราบผลการเรียน และการฝึกให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง^{๑๑๓}

คำแพง พิมสาร ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอนที่มีเพศ, อายุ, และประสบการณ์ในการทำงานต่างกันนั้นมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า ครูมีอิสระในการวัดผลการเรียนการสอน มากที่สุด และ มีการสนับสนุนให้นักเรียนไปแข่งขันทางวิชาการที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น, มีการแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดตารางสอน, และสนับสนุนให้ครูจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาตามลำดับ^{๑๑๔}

^{๑๑๓} วัฒนา มโนจิตร, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐),

^{๑๑๔} คำแพง พิมสาร, การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต**, (สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๕).

วิไลศิน เสาวกุล ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเมืองพล จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า^{๑๑๕}

๑. ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดของผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติโดยส่วนรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านบริหารห้องสมุด, ด้านนิเทศการเรียนการสอน, ด้านการจัดสื่อการสอน, ด้านการวัดผลและประเมินผล, ด้านการวางแผนงานวิชาการ, และด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาจำแนกตามตัวแปรสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ทั้งผู้กำหนดนโยบาย และผู้ปฏิบัติ มีปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยส่วนรวมและเป็นรายด้าน

๒. ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้กำหนดนโยบายมีระดับปัญหาสูงกว่าผู้ปฏิบัติ โดยส่วนรวมทุกด้าน และด้านการบริหารห้องสมุด, การนิเทศการเรียนการสอน, การวัดผลและประเมินผล, อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่นมีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน

รัตนา อนันตชาติ ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๑ ผลการวิจัยพบว่า^{๑๑๖}

๑. ปัญหาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

๒. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาที่ปฏิบัติการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ การตั้งคณะกรรมการ ครู ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิในการวิเคราะห์หลักสูตรที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนด, วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น, ส่งเสริมให้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งให้มีการติดตามอย่างใกล้ชิด, การสร้างเครื่องมือการวัดผลต้องตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้, ส่งเสริมให้ครูมีการผลิตสื่อและมีการประเมินผลการผลิตการนำไปใช้, ด้านการนิเทศผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศ ดำเนินการนิเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

^{๑๑๕}วิไลศิน เสาวกุล, ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเมืองพล จังหวัดขอนแก่น, **ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๒).

^{๑๑๖}รัตนา อนันตชาติ, ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๑, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๐).

รัชนิกร ลาภบุญอุดม ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์กรสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหาด้านการเรียนการสอน ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย และเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส วุฒิ การศึกษา รายได้ การเข้ารับการอบรม และประสบการณ์ในการสอนของครูหัวหน้ากลุ่มสาระ โดยรวมและทุกด้านมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนตัวแปรเพศและอายุ มีปัญหาการบริหารงานวิชาการในทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๑๑๗}

พระครูปลัดจรรยา ฐานิสโร (เหลื่องตรีชัย) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า^{๑๑๘}

๑. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๐๘ คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๘๑.๕ มีอายุระหว่าง ๒๑ – ๔๐ ปี ร้อยละ ๔๗.๒ และส่วนใหญ่เป็นผู้มีวุฒิการศึกษา ปริญญาโท ร้อยละ ๖๖.๖ มีประสบการณ์ในการทำงาน ๑๑ – ๒๐ ปี ร้อยละ ๒๗.๗ เป็นผู้ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน ๕๐๐ คน ร้อยละ ๖๒.๙ ซึ่งโดยภาพรวมทั้งผู้บริหารและครูต่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ พบว่า อยู่ในระดับ มาก ถึง ปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เขตธนบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และเมื่อจำแนกตามรายด้านแล้ว ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยที่ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการมากกว่าผู้บริหาร ทั้ง ๗ ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

^{๑๑๗} รัชนิกร ลาภบุญอุดม, ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, ๒๕๔๙).

^{๑๑๘} พระครูปลัดจรรยา ฐานิสโร (เหลื่องตรีชัย), ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

ประพันธ์ เมาเวียงแก้ว ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า^{๑๑๙}

๑) ความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๒ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่มีค่ามากใน ๓ อันดับแรกพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแนะแนวการศึกษา รองลงมาได้แก่ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

๒) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับ ๐.๐๕

๓) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับ ๐.๐๕

๔) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับ ๐.๐๕

สมส่วน ภูวงษ์ยางนอก ศึกษาเรื่อง”ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑” ผลการวิจัยพบว่า^{๑๒๐}

๑) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครู เมื่อจำแนกตามตำแหน่งประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียน สภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเมื่อเรียงลำดับเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตร และปัญหาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

^{๑๑๙} ประพันธ์ เมาเวียงแก้ว, การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๒, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๔๘.)

^{๑๒๐} สมส่วน ภูวงษ์ยางนอก, ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๓๔.)

๒) การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑

๒.๑. จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลเทียบโอนผลการเรียน, ด้านการ
พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา, ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้, แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

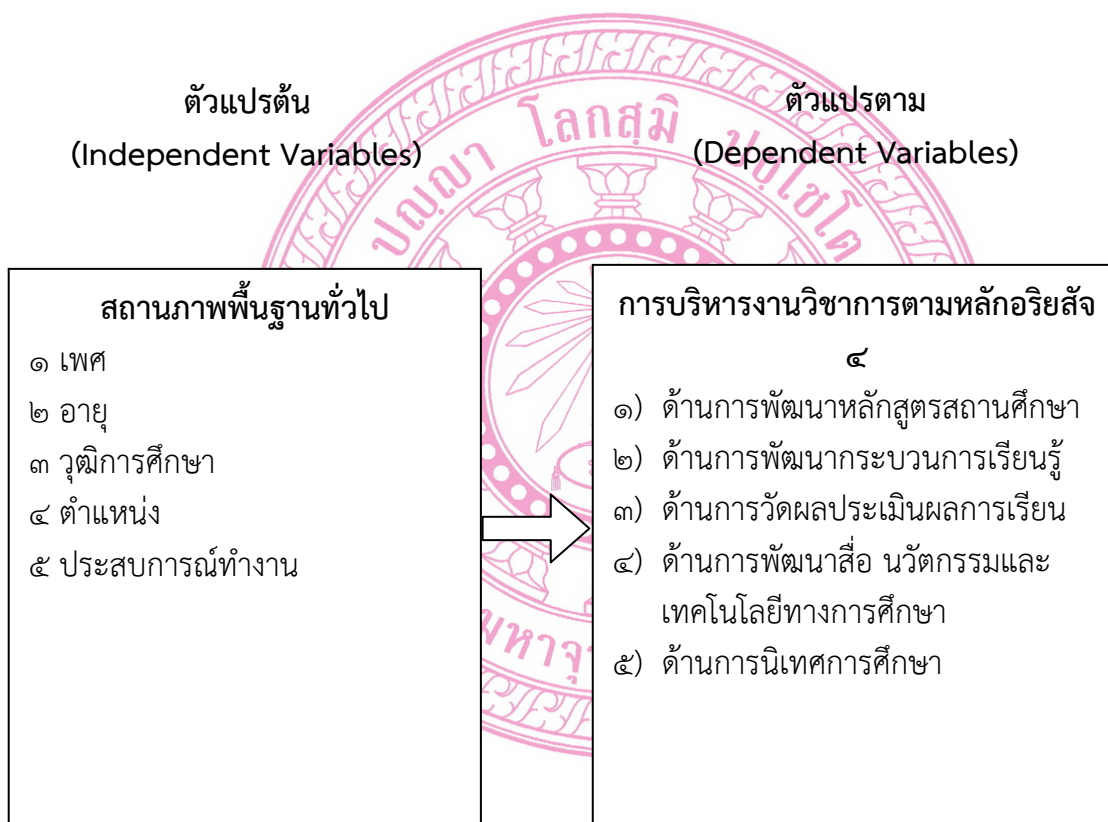
๒.๒. จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมและรายด้านทุก
ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

๒.๓. จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผล
การเรียน, ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา, ด้านการพัฒนาสื่อ, นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา, ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้, และด้านการพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

แผนภูมิที่ ๒.๒ กรอบแสดงแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ การวิเคราะห์และ สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูล

๓.๑ ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำนวน ๑๒ โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมดจำนวน ๒๙๗ คน โดยแยกออกเป็นฝ่ายผู้บริหาร จำนวน ๑๒ คน และ ครูผู้สอน จำนวน ๒๘๕ คน จึงคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยการคำนวณของ เครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้จำนวน ๑๖๘ ดังนั้นจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยทั้งหมด ๑๖๘ คน ดังได้แสดงไว้ใน ตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	โรงเรียนประถมศึกษา	กลุ่มประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑	โรงเรียน วัดเลขธรรมกิตต์(กรีเมธอุทิศ)	๒๓	๑๓
๒	โรงเรียน ชุมชนบ้านวังไทร(วังไทรวิทยาคม)	๒๒	๑๒
๓	โรงเรียน วัดทองน้อย(วุฒิกงประชานุกูล)	๔๐	๒๓
๔	โรงเรียน ชุมชนวัดป่าชะ	๒๒	๑๒
๕	โรงเรียน อนุบาลบ้านนา(วัดช้าง)	๔๖	๒๖
๖	โรงเรียน วัดพิบูลแก้ว	๒๓	๑๓
๗	โรงเรียน วัดทองจรรยา	๒๒	๑๒
๘	โรงเรียน บ้านเขาหัวนา	๒๖	๑๕
๙	โรงเรียน บ้านคลอง ๓๑	๒๐	๑๒
๑๐	โรงเรียน วัดสะพาน(ศิษย์สมพงษ์อุทิศ)	๑๗	๑๐
๑๑	โรงเรียน วัดกุฎีเตี้ย	๑๘	๑๐
๑๒	โรงเรียน วัดแหลมไม้ย้อย	๑๘	๑๐
รวม		๒๙๗	๑๖๘

๓.๒ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามข้อมูลที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ, อายุ, วุฒิการศึกษา, ตำแหน่ง, ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบทดสอบถึงการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ใน ๕ ด้านตามกรอบแนวคิดขอบข่ายของงานวิชาการตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล คือ

- ๑) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ๒) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- ๓) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน
- ๔) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- ๕) ด้านการนิเทศการศึกษา

โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวทฤษฎีของลิเคิร์ท (Likert) ๕ ระดับ คือระดับความคิดเห็นค่านำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ

น้อยที่สุด กำหนดให้มีค่าเท่ากับ ๑ คะแนน

น้อย กำหนดให้มีค่าเท่ากับ ๒ คะแนน

ปานกลาง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ ๓ คะแนน

มาก กำหนดให้มีค่าเท่ากับ ๔ คะแนน

มากที่สุด กำหนดให้มีค่าเท่ากับ ๕ คะแนน

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (open-end questions) ในรายด้าน ๕ ด้านเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร เอกสารงานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ สารสนเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๑) ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(๒) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

(๓) สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

(๔) เสนอยกร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

(๕) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องที่ ๐.๘ - ๑.๐๐

(๖) นำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนประถมวัดปริณายก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

ตารางที่ ๓.๒ แสดงค่าความเชื่อมั่น

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
๐.๘๘๙	๐.๙๐๓	๖

(๗) นำแบบสอบถามที่ทดลองและได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

๓.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

(๑) ผู้วิจัยได้ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอรับหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไปยังโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(๒) นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ร่วมมือ และแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำนวน ๑๒ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดเลขธรรมกิตต์(กริเมธอุทิศ), โรงเรียนชุมชนบ้านวังไทร(วังไทรวิทยาคม), โรงเรียนวัดทองย้อย(วุฒิกงประชานุกูล),โรงเรียนชุมชนวัดป่าชะ, โรงเรียนอนุบาลบ้านนา(วัดช้าง), โรงเรียนวัดพิบูลแก้ว, โรงเรียนวัดทองจรรยา, โรงเรียนบ้านเขาหัวนา, โรงเรียนบ้านคลอง ๓๑, โรงเรียนวัดสะพาน(ศิษย์สมพงษ์อุทิศ), โรงเรียนวัดกุฎีเตี้ย, และโรงเรียนวัดแหลมไม้ย้อย จำนวน ๑๖๘ ชุด พร้อมทั้งอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามที่ระบุไว้

(๓) เมื่อได้แบบสอบถามมานำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ โดยผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาหาค่าความถี่ (frequency) และ ค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ในรายด้าน ๕ ด้าน คือ

- ๑) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ๒) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- ๓) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน
- ๔) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- ๕) ด้านการนิเทศการศึกษา

แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ย^๑ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

๑. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาหาค่าความถี่ (frequency) และ ค่าร้อยละ (percentage)

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ในรายด้าน ทั้ง ๕ ด้าน นำมาหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) รวมทุกด้าน

^๑ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา , พิมพ์ครั้งที่ ๘ , (กรุงเทพมหานคร : สุริยาสาสน์, ๒๕๓๘), หน้า ๗๓.

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลัก อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด นครนายกเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป แบ่งออกเป็น ๕ ตอน ดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ(Percentage)

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดย การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของ บุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกโดยการ ทดสอบค่าที (t-test)

๔.๔ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของ บุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำแนก ตาม อายุ, วุฒิการศึกษา, ตำแหน่ง, ประสบการณ์ทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง เดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA)

๔.๕ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของ บุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

๔.๑ วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจก แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ(Percentage)

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๓๗	๒๒.๐
หญิง	๑๓๑	๗๘.๐
รวม	๑๖๘	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง ๑๖๘ คน เป็นหญิง จำนวน ๑๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๐ เป็นชาย จำนวน ๓๗ คนคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓๙	๒๓.๒
๓๑ - ๔๐ ปี	๖๘	๔๐.๕
๔๑ - ๕๐ ปี	๒๙	๑๗.๓
๕๑ ปีขึ้นไป	๓๒	๑๙.๐
รวม	๑๖๘	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง ๑๖๘ คน มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕ อายุระหว่าง ต่ำกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๒ เป็นผู้ที่ มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไปจำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๐ และผู้ที่ มีอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕	๓.๐
ปริญญาตรี	๑๕๖	๙๒.๙
ปริญญาโท	๖	๓.๖
ปริญญาเอก	๑	๐.๖
รวม	๑๖๘	๑๐๐.๐๐

จากตาราง ที่ ๔.๓ พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง ๑๖๘ คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๙ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖ ต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๐ และที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	๑๒	๗.๑
ครูสอน	๑๕๖	๙๒.๘
รวม	๑๖๘	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง ๑๖๘ คน เป็นครูผู้สอนจำนวน ๑๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๘ และเป็นผู้บริหารจำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๑ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์ทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
๑ - ๕ ปี	๕๘	๓๔.๕
๖ - ๑๐ ปี	๓๔	๒๐.๒
๑๑-๑๕ ปี	๑๕	๘.๙
๑๖ ปีขึ้นไป	๖๑	๓๖.๓
รวม	๑๖๘	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง ๑๖๘ คน มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ ๑๖ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี จำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๕ ตั้งแต่ ๖ - ๑๐ ปี จำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และตั้งแต่ ๑๑ - ๑๕ ปี มีจำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๙ ตามลำดับ

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น ๕	ระดับ ดังนี้
ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ - ๕	.๐๐ หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓	.๕๐ - ๔.๔๙ หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย ๒	.๕๐ - ๓.๔๙ หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑	.๕๐ - ๒.๔๙ หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย ๑	.๐๐ - ๑.๔๙ หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ ๔.๖ แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม โดยการหาค่าเฉลี่ย

การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔	N = ๑๖๘		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	๔.๕๙	๐.๓๒	มากที่สุด
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	๔.๐๕	๐.๖๒	มาก
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	๔.๑๓	๐.๖๒	มาก
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	๔.๐๙	๐.๕๒	มาก
ด้านการนิเทศการศึกษา	๔.๓๔	๐.๕๘	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๐๖	๐.๕๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๖, เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๙, ส่วนในด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากด้านการนิเทศการศึกษาค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๔, ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๓, ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๙, ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	N = ๑๖๘		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม	๔.๖๓	๐.๔๘	มากที่สุด
มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมในแต่ละวิชา	๔.๖๙	๐.๔๗	มากที่สุด
มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๔.๕๗	๐.๖๒	มากที่สุด
มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดคล้องในภาพรวมทั้งหมด	๔.๕๕	๐.๔๙	มากที่สุด
มีการติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละรายวิชา	๔.๗๓	๐.๔๔	มากที่สุด
มีการบริหารการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม	๔.๕๖	๐.๕๐	มากที่สุด
การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๔.๕๖	๐.๕๐	มากที่สุด
การนำผลการนิเทศมาแก้ปัญหาการนำสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน	๔.๔๓	๐.๕๐	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๕๙	๐.๓๒	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๙, และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละรายวิชามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๓, มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมในแต่ละวิชาค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๙, มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๓, มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๗, มีการบริหารการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๖, การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๖, มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดคล้องในภาพรวมทั้งหมดค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๕, และด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดการนำผลการนิเทศมาแก้ปัญหาการนำสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๓, ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	N = ๑๖๘		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๔.๖๑	๐.๕๐	มากที่สุด
การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	๔.๕๔	๐.๕๒	มากที่สุด
การจัดครูเข้าสอนตามชั้นเรียนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม	๔.๕๓	๐.๕๑	มากที่สุด
มีการให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	๔.๔๗	๐.๕๒	มากที่สุด
การบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม	๔.๕๐	๐.๕๐	มากที่สุด
มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	๔.๖๖	๐.๔๘	มากที่สุด
การกำหนดวิธีการ และผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน	๔.๗๐	๐.๔๕	มากที่สุด
การจัดทำระบบเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล อย่างเป็นปัจจุบัน	๔.๖๓	๐.๔๘	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๕๘	๐.๓๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๘, และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดวิธีการ และผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๐, มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๖, การจัดทำระบบเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นปัจจุบันค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๓, มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๑, การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๔, การจัดครูเข้าสอนตามชั้นเรียนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๓, การบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสมค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๐, มีการให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๗, ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	N = ๑๖๘		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
การกำหนดวิธีการ และผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน	๔.๕๐	๐.๖๗	มากที่สุด
การจัดทำระบบเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล อย่างเป็นปัจจุบัน	๔.๔๕	๐.๕๑	มาก
การนำวิธีการวัดผลประเมินผลแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมใน แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	๔.๖๙	๐.๔๖	มากที่สุด
การเก็บรวบรวมหลักฐานการวัดผลประเมินผลของครูเป็นระบบ ที่ตรวจสอบได้	๔.๕๑	๐.๕๐	มากที่สุด
มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานของปี การศึกษา	๔.๕๔	๐.๕๑	มากที่สุด
มีการจัดให้มีการตรวจสอบกำกับติดตาม ผลประเมินอย่าง สม่ำเสมอ	๔.๕๔	๐.๕๑	มากที่สุด
มีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบเมื่อ สิ้นปีการศึกษาทุกปี	๔.๕๗	๐.๔๙	มากที่สุด
การนำผลจากการประเมินทุกครั้งมาแก้ไขปรับปรุงจัดการเรียนรู้ ในภาคเรียนต่อไป	๔.๕๑	๐.๓๔	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๕๔	๐.๓๔	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๔, และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การนำวิธีการวัดผลประเมินผลแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๙, มีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบเมื่อสิ้นปีการศึกษาทุกปี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๗, มีการจัดให้มีการตรวจสอบกำกับติดตาม ผลประเมินอย่างสม่ำเสมอค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๔, มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานของปีการศึกษาค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๔, การนำผลจากการประเมินทุกครั้งมาแก้ไขปรับปรุงจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนต่อไป ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๑, การเก็บรวบรวมหลักฐานการวัดผลประเมินผลของครูเป็นระบบที่ตรวจสอบได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๑, การกำหนดวิธีการ และผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๐, การจัดทำระบบเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นปัจจุบันค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๕, ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	N = ๑๖๘		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อ บริหารงานด้านวิชาการ	๔.๔๔	๐.๕๗	มาก
การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน	๔.๒๐	๐.๘๗	มาก
การเปิดโอกาสให้ครูประจำชั้น ครูประจำวิชามีส่วนร่วมในการ เลือกหรือพิจารณา จัดหาสื่อการเรียนการสอนตามความ ต้องการ	๔.๓๔	๐.๗๕	มาก
การจัดหาสื่อสำเร็จรูปเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	๔.๑๙	๐.๗๙	มาก
มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอน	๔.๓๗	๐.๗๗	มาก
มีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	๔.๓๒	๐.๗๒	มาก
มีการรักษา จัดหา ผลิตสื่อ และสะดวกต่อการนำสื่อไปใช้ ประกอบการสอน	๔.๒๘	๐.๖๓	มาก
มีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนกับโรงเรียนอื่น	๔.๒๓	๐.๖๒	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๓๐	๐.๖๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๐, และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อ การบริหารงานด้านวิชาการค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๔, มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๗, ในการเลือกหรือพิจารณาจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๔, มีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๒, มีการรักษา จัดหา ผลิตสื่อ และสะดวกต่อการนำสื่อไปใช้ประกอบการสอนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๘, มีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนกับโรงเรียนอื่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๓, การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐, ในการเลือกหรือพิจารณา จัดหาสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๙, ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	N = ๑๖๘		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
การทำความเข้าใจระบบนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน	๔.๔๒	๐.๔๙	มาก
การกำหนดกรอบและจุดมุ่งหมายร่วมกับบุคลากรในการ ดำเนินการนิเทศ	๔.๔๒	๐.๕๖	มาก
มีการดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน ในรูปแบบหลากหลาย	๔.๔๔	๐.๖๒	มาก
การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนใน โรงเรียน	๔.๔๔	๐.๗๐	มาก
การจัดให้ครูมีโอกาสประชุมอภิปรายถึงปัญหาและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิชาการระหว่างครูด้วยกัน	๔.๒๒	๐.๘๒	มาก
การจัดเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อทราบปัญหาและคำแนะนำในการ จัดกระบวนการเรียนรู้	๔.๓๒	๐.๘๑	มาก
มีการติดตามประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศ ศึกษาอย่างต่อเนื่อง	๔.๒๘	๐.๗๕	มาก
มีการนำผลของการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการ เรียนรู้	๔.๒๒	๐.๖๙	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๓๔	๐.๕๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๔, และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในโรงเรียนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๔, มีการดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๔, การกำหนดกรอบและจุดมุ่งหมายร่วมกับบุคลากรในการดำเนินการนิเทศค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๒, การทำความเข้าใจระบบนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๒, การจัดเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและคำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๒, มีการติดตามประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศศึกษาอย่างต่อเนื่องค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๘, มีการนำผลของการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๘, การจัดให้ครูมีโอกาสประชุมอภิปรายถึงปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิชาการระหว่างครูด้วยกัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๒, ตามลำดับ

๔.๓ การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกโดยการทดสอบค่าที (t-test)

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตามเพศ

การบริหารงานวิชาการตาม หลักอริยสัจ ๔	ชาย		หญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	๔.๗๑	๐.๒๖	๔.๕๖	๐.๓๒	๒.๗๒	๐.๐๐*
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	๔.๖๕	๐.๒๘	๔.๕๖	๐.๓๕	๑.๕๓	๐.๑๗
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	๔.๖๕	๐.๒๙	๔.๕๑	๐.๓๕	๒.๑๖	๐.๑๓
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	๔.๓๖	๐.๖๗	๔.๒๘	๐.๖๐	๐.๗๔	๐.๔๕
ด้านการนิเทศการศึกษา	๔.๓๕	๐.๖๖	๔.๓๔	๐.๕๕	๐.๐๕	๐.๙๕
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๕๔	๐.๓๘	๔.๔๕	๐.๓๖	๑.๓๘	๐.๑๖

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ จำแนกตามเพศโดยการทดสอบค่าที โดยภาพรวม พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านก็ พบว่า ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความ แตกต่างกัน ส่วนในด้านอื่น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔.๔ การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตาม อายุ , วุฒิการศึกษา, ตำแหน่ง, ประสบการณ์ทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA)

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตามอายุ

		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๑	๓	๐.๕๗	๖.๐๗	๐.๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๕.๔๗	๑๖๔	๐.๙๔		
	รวม	๑๗.๑๘	๑๖๗			
ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๙	๓	๐.๙๓	๙.๒๘	๐.๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๔๖	๑๖๔	๐.๑๐		
	รวม	๑๙.๒๖	๑๖๗			
ด้านการวัดผลประเมินผล การเรียน	ระหว่างกลุ่ม	๖.๑๒	๓	๒.๐๔	๒๓.๗๘	๐.๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๔.๐๗	๑๖๔	๐.๐๘		
	รวม	๒๐.๑๙	๑๖๗			
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๕๖	๓	๓.๘๕	๑๑.๘๘	๐.๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๕๓.๒๒	๑๖๔	๐.๓๒		
	รวม	๖๔.๗๘	๑๖๗			
ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๔๙	๓	๓.๔๙	๑๒.๕๓	๐.๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๔๕.๗๔	๑๖๔	๐.๒๗		
	รวม	๕๖.๒๓	๑๖๗			
ค่าเฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	๕.๖๗	๓	๑.๘๙	๑๗.๙๐	๐.๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๗.๓๒	๑๖๔	๐.๑๐		
	รวม	๒๓.๐๒	๑๖๗			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ที่ ๔.๑๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม พบว่าบุคลากรที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านก็พบว่ามีความ แตกต่างกันในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในด้านที่แตกต่างกัน เป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ตารางที่ ๔.๑๔ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำแนกตามอายุด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๔.๕๑	-	๐.๑๔	๐.๒๐	๐.๐๗
๓๑ - ๔๐ ปี	๔.๖๕		-	๐.๐๖	๐.๒๑*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๗๑			-	๐.๒๗*
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๔๔				-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี กับ ๕๑ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างจาก ผู้ที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี, ๔๑ - ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลัก
อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด
นครนายกจำแนกตามอายุด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	\bar{X}	ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๔.๔๓	๔.๖๓	๔.๗๘	๔.๕๑
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๔.๔๓	-	๐.๒๐	๐.๓๕	๐.๐๘
๓๑ - ๔๐ ปี	๔.๖๓		-	๐.๑๕	๐.๑๒*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๗๘			-	๐.๒๗*
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๕๑				-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี กับ ๕๑ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น
ต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา
จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างจาก ผู้ที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี,
๔๑ - ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๖ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลัก
อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด
นครนายกจำแนกตามอายุด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน	\bar{X}	ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๔.๓๐	๔.๖๗	๔.๗๗	๔.๓๕
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๔.๓๐	-	๐.๓๗	๐.๔๗	๐.๐๕
๓๑ - ๔๐ ปี	๔.๖๗		-	๐.๑๐	๐.๓๒*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๗๗			-	๐.๔๒*
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๓๕				-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี กับ ๕๑ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น
ต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา
จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างจาก ผู้ที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี,
๔๑ - ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๗ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลัก
อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด
นครนายกจำแนกตามอายุด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๙๘	๔.๔๙	๔.๕๙	๔.๐๐
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓.๙๘	-	๐.๖๐	๐.๖๑	๐.๐๒
๓๑ - ๔๐ ปี	๔.๔๙	-	-	๐.๐๑	๐.๔๙*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๕๙	-	-	-	๐.๕๙*
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๐๐	-	-	-	-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี กับ ๕๑ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น
ต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา
จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างจาก ผู้ที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี,
๔๑ - ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๘ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลัก
อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด
นครนายกจำแนกตามอายุด้านการศึกษา

ด้านการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๔.๐๗	๔.๕๕	๔.๕๘	๔.๐๓
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๔.๐๗	-	๐.๔๘	๐.๕๑	๐.๐๔
๓๑ - ๔๐ ปี	๔.๕๕	-	-	๐.๐๓	๐.๕๒*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๕๘	-	-	-	๐.๕๕*
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๐๓	-	-	-	-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี กับ ๕๑ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น
ต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา
จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างจาก ผู้ที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี,
๔๑ - ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๙ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลัก
 อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด
 นครนายก โดยภาพรวม

ด้านการนิเทศการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๔.๒๕	๔.๖๐	๔.๗๗	๔.๐๑
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๔.๒๕	-	๐.๓๕	๐.๕๒	๐.๒๔
๓๑ - ๔๐ ปี	๔.๖๐		-	๐.๑๗	๐.๕๙*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๗๗			-	๐.๗๖*
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๐๑				-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี กับ ๕๑ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น
 ต่อการการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา
 จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม แตกต่างจาก ผู้ที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี, ๔๑ - ๕๐ ปี อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตามวุฒิการศึกษา

		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๓	๓	๐.๑๗	๑.๗๕	๐.๑๕
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๖๖	๑๖๔	๐.๑๐		
	รวม	๑๗.๑๙	๑๖๗			
ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๕	๓	๐.๑๑	๑.๐๒	๐.๓๘
	ภายในกลุ่ม	๑๘.๘๐	๑๖๔	๐.๑๑		
	รวม	๑๙.๑๕	๑๖๗			
ด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๕	๓	๐.๑๑	๐.๘๖	๐.๕๐
	ภายในกลุ่ม	๑๙.๘๔	๑๖๔	๐.๑๒		
	รวม	๒๐.๑๙	๑๖๗			
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๑	๓	๐.๔๐	๑.๐๔	๐.๓๗
	ภายในกลุ่ม	๖๓.๕๗	๑๖๔	๐.๓๘		
	รวม	๖๔.๗๘	๑๖๗			
ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๖๗	๓	๐.๒๒	๐.๖๖	๐.๕๗
	ภายในกลุ่ม	๕๕.๕๕	๑๖๔	๐.๓๓		
	รวม	๕๖.๒๓	๑๖๗			
ค่าเฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๙	๓	๐.๙๘	๐.๗๑	๐.๕๔
	ภายในกลุ่ม	๒๒.๗๐	๑๖๔	๐.๑๓		
	รวม	๒๓.๐๐	๑๖๗			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมพบว่าบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านก็พบว่า ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำแนกตามตำแหน่ง โดยการทดสอบค่าที (t-test)

การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	๔.๗๕	๐.๒๐	๔.๕๙	๐.๓๒	๐.๙๗	๐.๓๓
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	๔.๕๐	๐.๓๓	๔.๕๘	๐.๓๔	๐.๕๐	๐.๖๑
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	๔.๕๐	๐.๓๓	๔.๕๔	๐.๓๔	๐.๒๕	๐.๗๙
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	๓.๘๗	๐.๗๕	๔.๓๖	๐.๕๗	๑.๓๘	๐.๑๖
ด้านการนิเทศการศึกษา	๓.๘๗	๐.๗๕	๔.๓๖	๐.๕๗	๑.๖๖	๐.๐๙
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๓๐	๐.๔๖	๔.๔๗	๐.๓๙	๐.๙๕	๐.๓๔

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ จำแนกตามตำแหน่ง โดยการทดสอบค่าที โดยภาพรวมพบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านก็พบว่า ไม่แตกต่างกัน ในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกจำแนกตามประสบการณ์

		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๙	๓	๐.๓๐	๓.๐๔	๐.๐๓*
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๒๘	๑๖๔	๐.๐๙		
	รวม	๑๗.๑๙	๑๖๗			
ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๕	๓	๐.๔๕	๔.๑๓	๐.๐๗
	ภายในกลุ่ม	๑๗.๙๐	๑๖๔	๐.๑๐		
	รวม	๑๙.๒๖	๑๖๗			
ด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๖	๓	๐.๙๕	๙.๐๕	๐.๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๗.๓๒	๑๖๔	๐.๑๖		
	รวม	๒๐.๑๙	๑๖๗			
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๒๕	๓	๓.๗๕	๑๑.๔๙	๐.๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๕๓.๕๓	๑๖๔	๐.๓๒		
	รวม	๖๔.๗๘	๑๖๗			
ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๖๓	๓	๓.๕๔	๑๒.๗๔๔	๐.๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๔๕.๖๐	๑๖๔	๐.๒๗		
	รวม	๕๖.๒๓	๑๖๗			
ค่าเฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๔๕	๓	๑.๑๕	๙.๖๖	๐.๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๙.๕๔	๑๖๔	๐.๑๑		
	รวม	๒๓.๐๐	๑๖๗			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลัก อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำแนกตาม ประสบการณ์ โดยภาพรวม พบว่าบุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึง สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านก็ พบว่า แตกต่างกันในทุกด้าน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในด้านที่ แตกต่างกัน เป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ตารางที่ ๔.๒๓ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลัก อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด นครนายกจำแนกตามประสบการณ์ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการวัดผลประเมินผล		๑-๕ ปี	๖- ๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป
การเรียน	\bar{X}	๔.๖๗	๔.๕๗	๔.๔๒	๔.๕๗
๑-๕ ปี	๔.๖๗	-	๐.๑๐	๐.๒๕*	๐.๑๐
๖- ๑๐ ปี	๔.๕๗		-	๐.๑๕*	๐.๐๐
๑๑-๑๕ ปี	๔.๔๒			-	๐.๑๕
๑๖ ปีขึ้นไป	๔.๕๗				-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี มีความคิดเห็นต่อ การการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์ ๖ - ๑๐ ปี กับ ๑๑ - ๑๕ ปี และ ๑๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๔ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลัก
อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด
นครนายกจำแนกตามประสบการณ์ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้	\bar{X}	๑-๕ ปี	๖- ๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป
		๔.๕๔	๔.๖๔	๔.๓๖	๔.๖๖
๑-๕ ปี	๔.๕๔	-	๐.๑๐	๐.๑๘*	๐.๑๒
๖- ๑๐ ปี	๔.๖๔		-	๐.๒๘*	๐.๐๒
๑๑-๑๕ ปี	๔.๓๖			-	๐.๐๓
๑๖ ปีขึ้นไป	๔.๖๖				-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี มีความคิดเห็นต่อ
การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา
จังหวัดนครนายกด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์ ๖ - ๑๐ ปี
กับ ๑๑ - ๑๕ ปี และ ๑๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๕ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลัก
อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด
นครนายกจำแนกตามประสบการณ์ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

ด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้	\bar{X}	๑-๕ ปี	๖- ๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป
		๔.๕๐	๔.๖๗	๔.๒๑	๔.๔๑
๑-๕ ปี	๔.๕๐	-	๐.๑๗	๐.๒๙*	๐.๑๑
๖- ๑๐ ปี	๔.๖๗		-	๐.๔๖*	๐.๐๖
๑๑-๑๕ ปี	๔.๒๑			-	๐.๔๐
๑๖ ปีขึ้นไป	๔.๖๑				-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี มีความคิดเห็นต่อ
การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา
จังหวัดนครนายกด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้แตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์ ๖ - ๑๐ ปี
กับ ๑๑ - ๑๕ ปี และ ๑๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๖ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลัก
อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด
นครนายกจำแนกตามประสบการณ์ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	\bar{X}	๑-๕ ปี	๖- ๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป
		๔.๐๘	๔.๖๔	๓.๙๑	๔.๔๓
๑-๕ ปี	๔.๐๘	-	๐.๕๖	๐.๑๓*	๐.๓๕
๖- ๑๐ ปี	๔.๖๔	-	-	๐.๗๓*	๐.๒๔
๑๑-๑๕ ปี	๓.๙๑	-	-	-	๐.๐๙
๑๖ ปีขึ้นไป	๔.๔๓	-	-	-	-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี มีความคิดเห็นต่อ
การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา
จังหวัดนครนายกด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา แตกต่างจากผู้ที่มี
ประสบการณ์ ๖ - ๑๐ ปี กับ ๑๑ - ๑๕ ปี และ ๑๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๗ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลัก
อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด
นครนายกจำแนกตามประสบการณ์ ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	\bar{X}	๑-๕ ปี	๖- ๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป
		๔.๒๑	๔.๗๑	๓.๘๖	๔.๓๘
๑-๕ ปี	๔.๒๑	-	๐.๕๐	๐.๓๕*	๐.๑๗
๖- ๑๐ ปี	๔.๗๑	-	-	๐.๘๕*	๐.๓๓
๑๑-๑๕ ปี	๓.๘๖	-	-	-	๐.๕๒
๑๖ ปีขึ้นไป	๔.๓๘	-	-	-	-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ ๑๑ - ๑๕ ปีมีความคิดเห็นต่อ
การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา
จังหวัดนครนายกด้านการนิเทศการศึกษาแตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์ ๑ - ๕ ปี กับ ๖ - ๑๐
ปี และ ๑๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๘ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การบริหารงานวิชาการตามหลัก
อริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด
นครนายกจำแนก โดยภาพรวม

ด้านการนิเทศการศึกษา	\bar{X}	๑-๕ ปี	๖- ๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป
		๔.๔๐	๔.๖๕	๔.๑๕	๔.๕๓
๑-๕ ปี	๔.๔๐	-	๐.๒๕	๐.๒๕*	๐.๑๓
๖- ๑๐ ปี	๔.๖๕		-	๐.๕๐*	๐.๑๒
๑๑-๑๕ ปี	๔.๑๕			-	๐.๓๘
๑๖ ปีขึ้นไป	๔.๕๓				-

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ ๑๑ - ๑๕ ปีมีความคิดเห็นต่อ
การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา
จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมแตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์ ๑ - ๕ ปี กับ ๖ - ๑๐ ปี และ
๑๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

๔.๕ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากร ทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ตารางที่ ๔.๒๙ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของ
บุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกด้านการ
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
N=๑๖๘			
	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ขาดการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลาง	๔๒	๒๕.๐
๒.	ขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง ในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของ โรงเรียน	๓๕	๒๐.๘๓
๓.	ขาดการนิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	๑๕	๘.๙๓
๔.	การปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น	๑๒	๗.๑๔

ตารางที่ ๔.๓๐ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้			
N = ๑๖๘			
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	
๑. ผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการเรียนรู้	๔๒	๒๕.๐	
๒. ผู้บริหารขาดความเข้าใจในการใช้สื่อ	๓๑	๑๘.๔๕	
๓. สื่อไม่เหมาะสมกับบทเรียนในแต่ละวิชา	๒๕	๑๔.๘๘	
๔. ครูไม่ชอบใช้สื่อประกอบ หรือจัดหาสื่อล่วงหน้าเพื่อใช้ในการเรียนการสอน	๑๕	๗.๑๔	

ตารางที่ ๔.๓๑ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

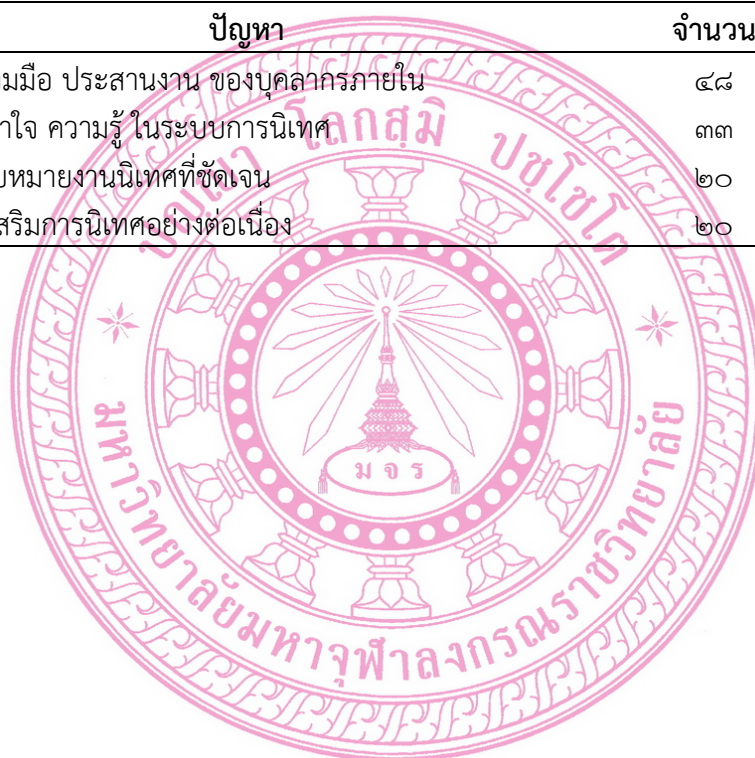
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน			
N = ๑๖๘			
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	
๑. ขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลผู้เรียน	๓๑	๑๘.๔๕	
๒. การกำหนดแนวทางการประเมินไม่ชัดเจน	๑๙	๑๑.๓๐	
๓. เครื่องมือที่ใช้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	๒๐	๑๑.๙๐	
๔. ครูผู้สอนขาดความเข้าใจในการประเมิน	๑๗	๑๐.๑๒	

ตารางที่ ๔.๓๒ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา			
N = ๑๖๘			
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ	
๑. ขาดการวางแผน ผลิต จัดทำ และใช้สื่ออย่างเป็นระบบ	๔๗	๒๗.๙๗	
๒. ขาดการส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่ออย่างต่อเนื่อง	๓๓	๑๙.๖๔	
๓. ขาดความร่วมมือในการผลิต จัดทำ และพัฒนาสื่อ	๑๙	๑๑.๓๑	
๔. ขาดสื่อที่ทันสมัยในกิจกรรมการเรียน ที่ทันสมัย	๒๕	๑๔.๘๘	

ตารางที่ ๔.๓๓ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา		
N = ๑๖๘		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
๑. ขาดความร่วมมือ ประสานงาน ของบุคลากรภายใน	๔๘	๒๗.๕๗
๒. ขาดความเข้าใจ ความรู้ ในระบบการนิเทศ	๓๓	๑๙.๖๔
๓. ขาดการมอบหมายงานนิเทศที่ชัดเจน	๒๐	๑๑.๙๐
๔. ขาดการส่งเสริมการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	๒๐	๑๑.๙๐

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างจำนวน ๑๖๘ คน ใน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก สามารถสรุปผลได้ดังนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๓๑ คน ในจำนวนนี้มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี ถึง ๖๘ คน และเป็นผู้ที่อายุ ๕๑ ปีขึ้นไปจำนวน ๓๒ คน มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ๑๕๖ คน เป็นครูผู้สอนจำนวน ๑๕๖ คน และเป็นผู้บริหารจำนวน ๑๒ คน มีประสบการณ์ทำงาน ตั้งแต่ ๑๖ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๑ คน รองลงมาเป็นผู้มีประสบการณ์ตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี จำนวน ๕๘ คน ต่างเห็นว่าการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าใน ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษามีความสำคัญที่สุด รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการศึกษา, ด้านการวัดผลประเมินผล การเรียน, ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา, ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดแต่ละด้านได้ดังนี้

๑ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละรายวิชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมในแต่ละวิชา , มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม , มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน , มีการบริหารการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม , การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ , มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดคล้องในภาพรวมทั้งหมด, การนำผลการนิเทศมาแก้ปัญหาการนำสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนตามลำดับ

๒ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในโรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย การกำหนดกรอบและจุดมุ่งหมายร่วมกับบุคลากรในการดำเนินการนิเทศการทำความเข้าใจระบบนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน การจัดเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อทราบปัญหาและคำแนะนำ ในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้มีการติดตามประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการนำผลของการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้การจัดให้ครูมีโอกาสประชุมอภิปรายถึงปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิชาการระหว่างครูด้วยกัน

๓ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การนำวิธีการวัดผลประเมินผลแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ เมื่อสิ้นปีการศึกษาทุกปีมีการจัดให้มีการตรวจสอบกำกับติดตาม ผลประเมินอย่างสม่ำเสมอมีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานของปีการศึกษา การนำผลจากการประเมินทุกครั้งมาแก้ไขปรับปรุงจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนต่อไป การเก็บรวบรวมหลักฐานการวัดผลประเมินผลของครูเป็นระบบที่ตรวจสอบได้ การกำหนดวิธีการ และผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน การจัดทำระบบเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นปัจจุบัน

๔ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อ การบริหารงานด้านวิชาการ มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอนในการเลือกหรือพิจารณา จัดหาสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการ มีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการรักษา จัดหา ผลิตสื่อ และสะดวกต่อการนำสื่อไปใช้ประกอบการสอน มีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนกับโรงเรียนอื่นการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในการเลือกหรือพิจารณา จัดหาสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการ

๕ ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดวิธีการ และผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ การจัดทำระบบเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นปัจจุบันมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนการจัดครูเข้าสอนตามชั้นเรียนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมการบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม มีการให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๕.๑.๒ เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกโดยการทดสอบค่าที่ (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance: ANOVA) จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

เพศ พบว่า ผู้ที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ส่วนในด้านอื่น ไม่แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลัก อริยสัจ ๔ ในทุกด้านที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในด้านที่ แตกต่างกัน เป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') พบว่าบุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา , ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ , ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน , ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา , ด้านการ นิเทศการศึกษาแตกต่างจากผู้ที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี, ๔๑ - ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

วุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตำแหน่ง พบว่า ผู้ที่มีตำแหน่งที่ต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประสบการณ์พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ในทุกด้านที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ดังนั้นผู้วิจัย จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในด้านที่ แตกต่างกัน เป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe') ผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ ๑๑ - ๑๕ ปีมีความคิดเห็นต่อการ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา , ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ , ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน , ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา, ด้านการนิเทศการศึกษาแตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์ ๑ - ๕ ปี กับ ๖ - ๑๐ ปี และ ๑๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

๕.๑.๓ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลาง, ขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของโรงเรียน, ขาดการนิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง , และต้องมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะ **ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้** ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการเรียน ผู้บริหารขาดความเข้าใจในการใช้สื่อ, สื่อไม่เหมาะสมกับบทเรียนในแต่ละวิชา, ครูไม่ชอบใช้สื่อประกอบ หรือจัดหาสื่อล่วงหน้าเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและ **ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน** ผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลผู้เรียน, การกำหนดแนวทางการประเมินไม่ชัดเจน , เครื่องมือที่ใช้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้, ครูผู้สอนขาดความเข้าใจในการประเมินและ **ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา** ขาดการวางแผน ผลิต จัดหา และใช้สื่ออย่างเป็นระบบ, ขาดการส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่ออย่างต่อเนื่อง ขาดความร่วมมือในการผลิต จัดหา และพัฒนาสื่อ, ขาดสื่อที่ทันสมัยในกิจกรรมการเรียนที่ทันสมัย และ **ด้านการนิเทศการศึกษา** ความร่วมมือประสานงาน ของบุคลากรภายในยังมีน้อย, การให้ความเข้าใจ ความรู้ ในระบบการนิเทศ , และการมอบหมายงานนิเทศที่ชัดเจน, พร้อมกับการส่งเสริมการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

๕.๒ อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ในจำนวนนี้เป็น ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี ซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีตำแหน่งเป็น ครูผู้สอน โดยส่วนใหญ่แล้วจะมี ประสบการณ์ทำงาน ตั้งแต่ ๑๖ ปีขึ้นไป ซึ่งส่วนใหญ่มีความคิด เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำแพง พิมสาร ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ มีทัศนะต่อการ บริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน ส่วนใหญ่มี ความเห็นเหมือนกันว่า ในการบริหารงานวิชาการนั้นจัดได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญหรือเรียกได้ว่าเป็น งานหลักของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ที่ควรจะให้มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ส่วนงานด้าน บุคลากร ธุรการ กิจกรรมนักเรียน และงานอื่น ๆ นั้นเป็นงานที่มาสสนับสนุนงานวิชาการให้มี คุณภาพ ดังนั้นงานด้านวิชาการจึงมีใช้เพียงให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ แต่ยังไม่รวมถึงการ ดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข งานวิชาการยังเน้นถึงการออกไปประกอบ อาชีพได้ และเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมืองที่จะออกไปช่วยพัฒนาประเทศใน อนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัชย์ วรรณศรี เรื่อง ของการบริหารงานในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พบว่า การ บริหารงานวิชาการทั้ง ๗ ด้าน มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก และ จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๖๘ ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ส่วนใหญ่เห็นว่า การ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการมากที่สุด และนั่นอาจ เป็นสาเหตุเพราะว่า ผู้บริหารและครูใน ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัด นครนายกส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่เข้าใจถึงปัญหาในหลักการบริหารวิชาการโดยอาศัยหลักธรรมใน การบริหารงานวิชาการ เพราะการบริหารเชิงพุทธเป็นแนวทางในการบริหารเพื่อแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นเป็นกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบซึ่งทำให้ผู้ประสบปัญหาสามารถมองเห็นสิ่งที่ เป็น ปัญหาที่แท้จริงและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องโดยดำเนินการให้ครบทั้ง ๔ ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ ๑	จำแนกแจกแจงปัญหาให้ชัดเจนเสียก่อน
ขั้นตอนที่ ๒	หาที่มาหรือต้นตอของปัญหานั้นว่าใครหรืออะไรเป็นตัวการที่แท้จริง
ขั้นตอนที่ ๓	ระบุเป้าหมายที่พึงประสงค์ และ
ขั้นตอนที่ ๔	สิ่งที่ต้องทำเมื่อรู้ว่าต้องการแก้ปัญหาอะไร ให้บรรลุผลประการใด คือการกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลที่พึงประสงค์ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ต่อไป

เป็นเครื่องมือช่วยในการการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการที่เกิดขึ้นเมื่อความเข้าใจเป็นเช่นนี้จึงคิดว่า ต้นเหตุแห่งปัญหาของการบริหารงานวิชาการนั้นควรจะเริ่มต้นด้วยการพัฒนาหลักสูตร เพราะการนำหลักสูตรนั้น ๆ ไปใช้ในแต่ละวิชานั้นควรมีความเหมาะสมกับรายวิชาและมีการบริหารการใช้หลักสูตรอย่างเหมาะสมและให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง โดยจัดทำโครงสร้างของหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วัฒนา มโนจิตร** ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติมากในทุกด้านสำหรับปัญหาการบริหารงานพบว่า หลักสูตรที่ใช้ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ดังนั้นเมื่อมีการพัฒนาหลักสูตรที่ดีมีความเหมาะสมกับสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เพราะเมื่อหลักสูตรมีความเหมาะสมได้รับการแก้ไขซึ่งสอดคล้องกับ **ประยงค์ ชูรักษา** ได้กล่าวถึงการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้สอนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการไปตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยการกำหนดวิธีการและผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียนและการปลูกฝังคุณธรรมที่ดงามอันสอดคล้องกับเนื้อหาสาระและมีการเก็บข้อมูลพร้อมจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องและเป็นที่น่าสนใจของผู้เรียน โดยเฉพาะผู้สอนมีความตระหนักถึงการพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ที่ยังคงมีความต้องการถึงการใช้เครื่องมือ และสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัย และการจัดกิจกรรมต่าง รวมถึงการ ขาดความร่วมมือ ประสานงาน ของบุคลากรภายในขาดความเข้าใจ ความรู้ในระบบการมอบหมายงานนิเทศที่ชัดเจนและการส่งเสริมการนิเทศอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัตนา อนันตชาติ** ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๑ ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ควรส่งเสริมให้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งให้มีการติดตามอย่างใกล้ชิด, การสร้างเครื่องมือการวัดผลต้องตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้, ส่งเสริมให้ครูมีการผลิตสื่อและมีการประเมินผลการผลิตการนำไปใช้, ด้านการนิเทศผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศ ดำเนินการนิเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และยังคงสอดคล้องกับ **สิทธิศักดิ์ นิระทัย** ได้กล่าวถึง การนิเทศการศึกษา เป็นการกระทำทุกสิ่งของเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือและร่วมมือกับครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้สามารถปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการทำ ความเข้าใจถึงระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและคำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้มีการติดตามประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ของบุคลากรทางการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก พบว่าการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะนำเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑ **ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา** โรงเรียนควรมีการ จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดคล้องในภาพรวมทั้งหมด, การนำผลการนิเทศมาแก้ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน

๒ **ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้** โรงเรียนควร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน, การจัดครูเข้าสอนตามชั้นเรียนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม, การบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม, มีการให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน

๓ **ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน** การนำผลจากการประเมินทุกครั้งมาแก้ไขปรับปรุงจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนต่อไป, การเก็บรวบรวมหลักฐานการวัดผลประเมินผลของครูเป็นระบบที่ตรวจสอบได้, การกำหนดวิธีการ และผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน, การจัดทำระบบเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นปัจจุบัน

๔ **ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา** โรงเรียนควรมีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียน การสอนกับโรงเรียนอื่น, การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน, ในการเลือกหรือพิจารณา จัดหาสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการ

๕ **ด้านการนิเทศการศึกษา** ควรมีการติดตามประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศศึกษาอย่างต่อเนื่อง, มีการนำผลของการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุง กระบวนการเรียนรู้, การจัดให้ครูมีโอกาสประชุมอภิปรายถึงปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิชาการระหว่างครูด้วยกัน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑ ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

๒ ควรศึกษาสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา

บรรณานุกรม

ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย, พระไตรปิฎกภาษาไทย, ฉบับมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย,
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

กมล ภู่อประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, กรุงเทพมหานคร : ทิปส์พับบลิเคชั่น, ๒๕๔๔.

กมล เวียสุวรรณ และ นิตยา เวียสุวรรณ, แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน,
กรุงเทพมหานคร : บริษัทต้นอ่อนแถมมีจำกัด, ๒๕๓๙.

กรมวิชาการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๔.

_____, คู่มือการศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นตรี, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา,
๒๕๓๗.

_____, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๕.

_____, แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, กรุงเทพมหานคร : บริษัทต้นอ่อนแถมมี จำกัด , ๒๕๔๕

_____, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๖.

_____, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ , กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖.

กิติมา ปรีดีดีลิก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น , กรุงเทพมหานคร : อักษราบัณฑิต, ๒๕๓๒.

_____, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, กรุงเทพมหานคร : อักษรพิพัฒน์,
๒๕๓๕.

จันทราณี สงวนนาม, การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา, กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพอยท์,
๒๕๔๕.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, เอกสารการสอนชุดเทคโนโลยีและสื่อการสอน เล่ม ๑, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๒๓.

ซารี มณีศรี, การนิเทศการศึกษา, กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์, ๒๕๔๒.

- ฉัตรชัย อรุณนันท์, **หลักการบริหารการศึกษา**, พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, ๒๕๒๔.
- ดุขฎี พงศ์ศาสตร์, **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา**, เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง, กรุงเทพมหานคร : กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา, ๒๕๓๕.
- ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา, **ระบบงานวิชาการในระดับประถมศึกษา แนวการศึกษาชุดวิชาการนิเทศ หน่วยที่ ๑ - ๗**, นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๓.
- ธีรวุฒิ ประทุมณพรัตน์, **การบริหารการศึกษา**, สงขลา : ภาควิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๔.
- ธีระรัตน์ กิจจาร์ักษ์, **เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา**, เพชรบูรณ์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ, ๒๕๔๒.
- นวพร เรืองสกุล, ๒๖ **ศตวรรษ, พระพุทธเจ้าสุคตยอด ซี. อี. โอ.**, กรุงเทพมหานคร : บุญศิริการพิมพ์, ๒๕๔๙.
- นิพนธ์ กินาวงศ์, **หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา**, กรุงเทพมหานคร : พิมพ์การพิมพ์, ๒๕๒๖.
- นิพนธ์ ไทยพานิช, **การนิเทศแบบคลินิก**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กราฟิวดาร์ต, ๒๕๒๙.
- บรรจบ เนียมมณี, **หลักการบริหาร**, กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๓.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ, **การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**, เชียงใหม่ : The Knowledge Center, ๒๕๔๔.
- ประทานคงฤทธิศึกษากร, **สุขาภิบาลในฐานะปกครองตนเอง**, กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๙.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์,**การนิเทศการสอน** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, ๒๕๓๔.
_____, **การบริหารงานวิชาการ**, กรุงเทพมหานคร :ศูนย์สื่อเสริม, ๒๕๔๓.
- ปัญญา แก้วกัญ, **การบริหารจัดการการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน**, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, ๒๕๔๕.
- พนัส หันนาคินทร์, **หลักการบริหารโรงเรียน**, กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, ๒๕๔๒.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), **พุทธธรรม**, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- พระมหาจรรยา สุทธิญาณ, **พุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม**, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๓๖.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา พ.ศ. ๒๕๔๒.
- พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), **พุทธธรรม**, กรุงเทพมหานคร : สุขภาพจิต, ๒๕๒๖.

ภิญโญ สาร, **หลักการบริหารโรงเรียน**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๔.

_____ , **หลักการบริหารการศึกษา** , กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๗.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, **ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ ๒)**, นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๕.

มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ, การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา, ในเอกสารประกอบการอบรมโครงการปฏิรูปด้านระบบบริหารและการเงินทางการศึกษา ภายใต้โครงการนำร่องการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน _____ , กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๔.

รุจิร ภูสาร, **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา**, กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพอยท์, ๒๕๔๕.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**, กรุงเทพมหานคร : สุริยาสาสน์. พ.ศ. ๒๕๓๘.

วศิน อินทสระ, **พุทธวิธีในการสอน**, กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ธรรมของเครือข่ายซีเมนต์ไทย, ๒๕๓๐.

วิชัย วงศ์ใหญ่, **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ**, กรุงเทพมหานคร : ชมรมเด็ก, ๒๕๓๗.

วินัย สมมิตร, **หลักบริหารการศึกษา**, กรุงเทพมหานคร : อักษรสาสน์, ๒๕๒๗.

วิโรจน์ สารรัตน์, (รศ.ดร.), **แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา** , กรุงเทพมหานคร : หจก.ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๕.

วีระพล สุวรรณนันท, **หลักกระบวนการแก้ปัญหา**, กรุงเทพมหานคร : บริษัทประยูรวงศ์ จำกัด, ๒๕๓๒.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, **องค์การและการจัดการ**, กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๕.

สังัด อุทรานันท์, **พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร**, กรุงเทพมหานคร : มิตรสยาม, ๒๕๓๒.

_____ , **การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย**, กรุงเทพมหานคร : เจริญผลการพิมพ์, ๒๕๓๒.

สนั่น มีสัจธรรม, **ทางสายใหม่ของการปฏิบัตินโยบาย** , กาลสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๓๘.

สมเดช สีแสง, **คู่มือการบริหารการศึกษา**, ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนาวิชาชีพครู, ๒๕๔๙.

สมยศนาวิการ, **การบริหาร**, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๒๒.

สาโรช บัวศรี, **วิธีสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจในการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์** , กรุงเทพมหานคร : สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๒๖.

- สิทธิศักดิ์ นิระทัย, **การบริหารโรงเรียนมัธยม เพื่อพัฒนาชนบท กลุ่มที่ ๒**, นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, วิทยาเขตกำแพงแสน, ๒๕๓๓.
- สุมนา พุ่มประพาฬ, **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๗.
- สุมาลี จันทร์ชโล, **การวัดและประเมินผล**, กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ, ๒๕๔๒.
- เสนาะ ดิยาวัว, **หลักการบริหาร**, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เล่ม ๓ “บริหารศาสตร์”**, กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา, ๒๕๔๔.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **คู่มือปฏิบัติงานข้าราชการครู**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๓.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, **คู่มือบริหารงานวิชาการระดับประถมศึกษา**, กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๔.
- _____, **มาตรฐานโรงเรียน**, กรุงเทพมหานคร :สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๑.
- หวน พินธุพันธ์, **นักบริหารมืออาชีพ**, นนทบุรี : พินธุพันธ์การพิมพ์, ๒๕๔๙.
- องค์การ อินทรมพรรษ์, **การบริหารงานวิชาการในการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา, หน่วยที่ ๗ - ๑๕**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๑.
- อรทัย มูลคำ, สุวิทย์ มูลคำ, นุกูล, ศุภฤทธิ และ นกมล เจนอักษร, CHILD CENTER : STORYLINE METHOD, **การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เล่ม ๑ (พิมพ์ครั้งที่ ๑)**, กรุงเทพมหานคร: ดวงกมลสมัย, ๒๕๔๔.
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์, **การบริหารงานวิชาการ**, กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๐.
- อเนก ศิลป์นิมาลย์, **การรู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริงจากการประเมิน โดยผู้เรียนสู่การประเมินที่โปร่งใส, วารสารวิชาการ**.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง, **หลักการสอน**, กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๖.
- อัญชลี โพธิ์ทอง และ สมศักดิ์ คงเที่ยง, **หลักการทฤษฎีการบริหารการศึกษา ประถมศึกษา**, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.
- อุทัย บุญประเสริฐ, **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน**, กรุงเทพมหานคร : เอส. ดี. เพรส, ๒๕๔๐.
- เอกชัย จุลจาริตต์, **แก่นธรรม (อริยสัจ ๔)**, กรุงเทพมหานคร : หอรัตนชัยการพิมพ์, ๒๕๔๖.
- อำภา บุญช่วย, **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**, กรุงเทพมหานคร : โอเอพรีนติ้งเฮ้าส์, ๒๕๓๗.

(๒) วิทยานิพนธ์ :

- คำแพง พิมสาร, การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๕.
- จิตรา กาญจนวิบูลย์, การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี, **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.
- ชวนพงษ์ ลั่นซ้าย, ศึกษาการปฏิบัติงานเร่งรัดคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง, **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๑.
- ถาวร ดอนจันทร์โคตร, การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๕๐.
- ประพันธ์ เม้าเวียงแก, การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๒, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๔๘.
- ประยงค์ ชูรักษ์, การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช, **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๑.
- ปรีชา ศรีทา, การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเชียงราย, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๔๕.
- พระครูปลัดจรรยา ฐานิสโร (เหลื่องตรีชัย), ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- ไพโรจน์ ชูช่วย, การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา, **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๒.

- ยินดี เงินสะอาด, การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดตรัง, **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๓.
- รัชณีกร ลาภบุญอุดม, ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, ๒๕๔๙.
- รัตนศักดิ์ ฌณรัตน์, การบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์, **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต**, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๐.
- รัตนา อนันตชาติ, ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๑, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๐.
- วรเชษฐ์จันทกริรมย์, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา สังกัดอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐.
- วัฒนา มโนจิต, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐.
- วิจิต บุญเลิศ, ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี, **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๓.
- วิไลสิน เสาวกุล, ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเมืองพล จังหวัดขอนแก่น, **ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๒.
- วีรชัย วรณศรี, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี, **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.
- สมคิด โฉมไสว, ความต้องการความช่วยเหลือด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ, **งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต**, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๓๖,

- สมส่วน ภาวะภายนอก, ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑ , วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๓๔.
- สุจิตรา เรื่องวุฒิชนะ,ความต้องการและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ๒๕๔๕.
- สุชีระ จัตรงค์, การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง, วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต , บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.
- สุรีย์พร ระดมกิจ, การศึกษาดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต , คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- อริญญา นุ่มหอม, รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชยันนาท, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ๒๕๔๙.

๓. ภาษาอังกฤษ

- Smith, E. W., *The educational encyclopedia*, New Jersey :Prenectice-Hall, 1961.
- Good. C. V., *Dictionary of education* (3rd ed.), New York : McGraw-Hill, 1959.
- Herbert A. Simon, *Administrative Behavior*, New York: Macmillan, 1947.
- Miller, V, *The public administration of school*, New York : Macmillan. 1965.

แบบสอบถามเพื่องานวิจัย
เรื่อง
การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกซึ่งผลของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารงานวิชาการ โดยที่

๑. แบบสอบถามนี้ต้องการทราบถึงทัศนคติของท่านซึ่งไม่มีถูกผิด ท่านมีอิสระในการแสดงออกอย่างเต็มที่
๒. แบบสอบถามนี้จะมีคุณค่าอย่างยิ่ง ก็ต่อเมื่อท่านได้ให้คำตอบที่ครบถ้วน และตรงไปตรงมา โดยการตัดสินใจของท่านแต่เพียงผู้เดียว
๓. คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการจัดการบริหารงานวิชาการต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถาม การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อแสดงทัศนคติในด้านต่าง ๆ ทั้ง ๕ ด้าน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายมนตรี พุฒซ้อน

นิสิตปริญญาโท พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสอบถาม

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความให้สมบูรณ์ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

๑. เพศ

ชาย

หญิง

๒. อายุ

ต่ำกว่า ๓๐ ปี

๓๑ - ๔๐ ปี

๔๑ - ๕๐ ปี

๕๑ ปีขึ้นไป

๓. วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

๔. ตำแหน่ง

ผู้บริหาร

ครูผู้สอน

๕. ประสบการณ์ทำงาน

๑ - ๕ ปี

๖ - ๑๐ ปี

๑๑ - ๑๕ ปี

๑๖ ปีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

คำชี้แจง ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ตามสภาพ
ที่เป็นจริง ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว โดยแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ และกรุณา
ตอบให้ครบทุกข้อ ความหมายของแต่ละระดับได้แก่

๕ หมายถึง ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง ในระดับมาก

๓ หมายถึง ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง ในระดับพอใช้

๑ หมายถึง ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ลำดับ	การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
	ด้านทุกข์(สภาพของปัญหา)					
๑.	มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม					
๒.	มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมในแต่ละวิชา					
	ด้านสมุทัย(เหตุแห่งปัญหา)					
๓.	มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
๔.	มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดคล้องในภาพรวมทั้งหมด					
	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
	ด้านนิโรธ(วิธีการแก้ปัญหา)					
๕.	มีการติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละรายวิชา					
๖.	มีการบริหารการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม					

ลำดับ	การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
ด้านมรรค(การกำหนดวิธีการกำจัดปัญหา)						
๗.	การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
๘.	การนำผลการนิเทศมาแก้ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน					
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
ด้านทุกข์(สภาพของปัญหา)						
๙.	มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
๑๐.	การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน					
ด้านสมุทัย(เหตุแห่งปัญหา)						
๑๑.	การจัดครูเข้าสอนตามชั้นเรียนโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ และความเหมาะสม					
๑๒.	มีการให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
ด้านนิโรธ(วิธีการแก้ปัญหา)						
๑๓.	มีการกำหนดเป้าหมายของการนำหลักสูตรมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างครูกับผู้บริหาร					
๑๔.	มีการติดตามการปฏิบัติงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้					
ด้านมรรค(การกำหนดวิธีการกำจัดปัญหา)						
๑๕.	การบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม					
๑๖.	มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ					
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน						
ด้านทุกข์(สภาพของปัญหา)						
๑๗.	การกำหนดวิธีการ และผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน					
๑๘.	การจัดทำระบบเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นปัจจุบัน					

ลำดับ	การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน						
ด้านสมุทัย(เหตุแห่งปัญหา)						
๑๙.	การนำวิธีการวัดผลประเมินผลแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
๒๐.	การเก็บรวบรวมหลักฐานการวัดผลประเมินผลของครูเป็นระบบที่ตรวจสอบได้					
ด้านนิโรธ(วิธีการแก้ปัญหา)						
๒๑.	มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานของปีการศึกษา					
๒๒.	มีการจัดให้มีการตรวจสอบกำกับติดตาม ผลประเมินอย่างสม่ำเสมอ					
ด้านมรรค(การกำหนดวิธีการกำจัดปัญหา)						
๒๓.	มีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบเมื่อสิ้นปีการศึกษาทุกปี					
๒๔.	การนำผลจากการประเมินทุกครั้งมาแก้ไขปรับปรุงจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนต่อไป					
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา						
ด้านทุกข์(สภาพของปัญหา)						
๒๕.	การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานด้านวิชาการ					
๒๖.	การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
ด้านสมุทัย(เหตุแห่งปัญหา)						
๒๗.	การเปิดโอกาสให้ครูประจำชั้น ครูประจำวิชามีส่วนร่วมในการเลือกหรือพิจารณา จัดหาสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการ					
๒๘.	การจัดหาสื่อสำเร็จรูปเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน					
ด้านนิโรธ(วิธีการแก้ปัญหา)						
๒๙.	มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอน					
๓๐.	มีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					

ลำดับ	การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา						
ด้านมรรค(การกำหนดวิธีการกำจัดปัญหา)						
๓๑.	มีการรักษา จัดทำ ผลิตภัณฑ์ และสะดวกต่อการนำสื่อไปใช้ประกอบการสอน					
๓๒.	มีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนกับโรงเรียนอื่น					
ด้านนิเทศการศึกษา						
ด้านทุกข์(สภาพของปัญหา)						
๓๓.	การทำความเข้าใจระบบนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน					
๓๔.	การกำหนดกรอบและจุดมุ่งหมายร่วมกับบุคลากรในการดำเนินการนิเทศ					
ด้านสมุทัย(เหตุแห่งปัญหา)						
๓๕.	มีการดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย					
๓๖.	การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในโรงเรียน					
ด้านนิโรธ(วิธีการแก้ปัญห)						
๓๗.	การจัดให้ครูมีโอกาสประชุมอภิปรายถึงปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิชาการระหว่างครูด้วยกัน					
๓๘.	การจัดเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อทราบปัญหาและคำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้					
ด้านมรรค(การกำหนดวิธีการกำจัดปัญหา)						
๓๙.	มีการติดตามประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
๔๐.	มีการนำผลของการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้					

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามเพื่อแสดงถึงทัศนคติปัญหาข้อเสนอแนะ ที่มีต่อ การบริหารงานวิชาการ ตามหลัก อริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ด้านต่าง ๆ ทั้ง ๕ ด้าน

๑. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาและอุปสรรค.....

แนวทางการปรับปรุง.....

๒. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค.....

แนวทางการปรับปรุง.....

๓. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

ปัญหาและอุปสรรค.....

แนวทางการปรับปรุง.....

๔. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรค.....

แนวทางการปรับปรุง.....

๕. ด้านการนิเทศการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรค.....

แนวทางการปรับปรุง.....

ขอขอบคุณกับท่านที่ได้ตอบคำถามตามความเป็นจริง

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ๑) ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๒) ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์ อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๓) ผศ.ดร.สิน งามประโคน อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๔) รศ.พิเศษ ดร.วิชชุดา หนูวิไล อาจารย์พิเศษประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๕) ผศ.ดร. พิชัย ไชยสงคราม อาจารย์พิเศษประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน.....ภาควิชาบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มจร. โทร ๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

ที่.....ศธ ๖๑๐๓.๓ /๓๗๑.....วันที่.....๒๒.....สิงหาคม ๒๕๕๖.....

เรื่อง.....ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุดซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ดังนั้น ทางโครงการหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและทางโครงการหลักสูตรฯขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน.....ภาควิชาบริหารการศึกษากิจการคณะสงฆ์ คณะครุศาสตร์ มจร. โทร ๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

ที่.....ศธ ๖๑๐๓.๓ /๓๗๒.....วันที่.....๒๒.....สิงหาคม ๒๕๕๖.....

เรื่อง.....ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....

เรียนผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวาล ศิริวัฒน์

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุดซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ดังนั้น ทางโครงการหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและทางโครงการหลักสูตรฯขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน.....ภาควิชาบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษาและกิจการคณะสงฆ์ คณะครุศาสตร์ มจร. โทร ๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

ที่.....ศธ ๖๑๐๓.๓ /๓๗๓.....วันที่.....๒๒.....สิงหาคม ๒๕๕๖.....

เรื่อง.....ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุดซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ดังนั้น ทางโครงการหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและทางโครงการหลักสูตรฯขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รศ.พิเศษ ดร.วิชชุดา หุ่นวิไล

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุดซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ดังนั้น ทางโครงการหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่ให้แก่แนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและทางโครงการหลักสูตรฯ ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๖๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชัย ไชยสงคราม

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุดซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ดังนั้น ทางโครงการหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวและทางโครงการหลักสูตรฯ ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๘๙

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์กรุงเทพฯ๑๐๗๐๐
 โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๐ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดปริณายก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุ่มซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
 ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
 ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดสอบเครื่องมือเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์
 และทางโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหา
 จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณใน
 ความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์กรุงเทพฯ๑๐๗๐๐
 โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดเลขาธรรมกิตต์ (กริมะธอุทิศ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๓ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุ่มซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
 ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
 ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
 โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
 เอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์กรุงเทพฯ๑๐๗๐๐
โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๔๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ชุมชนบ้านวังไทร (วังไทรวิทยาคม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๓ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุ่มซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดทองย้อย (วุฒิกรประชานุกูล)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๔๐ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุ่มซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
 ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
 ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
 โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
 เอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์กรุงเทพฯ๑๐๗๐๐
โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ชุมชนวัดป่าชะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๓ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พนมซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์กรุงเทพฯ๑๐๗๐๐
โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน อนุบาลบ้านนา (วัดช้าง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๕๐ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พนมซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์กรุงเทพฯ๑๐๗๐๐
โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดพิบูลแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๓ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พนมซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดทองจรรยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๒ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุ่มซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
 ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
 ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
 โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
 เอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน เขาหัวนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๖ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุ่มซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
 ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
 ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
 โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
 เอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุดาราม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านคลอง ๑๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๐ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุ่มซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
 ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
 ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
 โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
 อื้อเพื่อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดศรีสุดาราม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดสะพาน (ศิษย์สมพงษ์อุทิศ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๐ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุ่มซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดกุฎีเตี้ย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๐ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุดซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
 ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
 ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
 โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
 เอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ศธ๖๑๐๓.๓/ ๐๙๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร. /๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗, ๐๘๗-๕๑๗-๖๑๕๒

๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดแหลมไม้ย้อย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๐ ชุด

ด้วย นายมนตรี นามสกุล พุ่มซ้อน รหัสประจำตัว ๕๕๐๑๔๐๒๓๙๑ นิสิตปริญญาโท
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ ๔ ระดับโรงเรียน
 ประถมศึกษาอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
 ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และทาง
 โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความ
 เอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๐๕

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นายมนตรี พุ่มซ้อน
เกิด : วันพุธ ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๙
ภูมิลำเนา : ๖๒ หมู่ ๕ ตำบลพิบูลออก อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ๒๖๑๑๐
การศึกษา : พ.ศ.๒๕๔๗ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) จากสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
หน้าที่การงาน : เจ้าหน้าที่อาวุโสติดตามและบริหารงานกฎหมาย งานติดตามและบริหารงานกฎหมาย สำนักงานเขตปราจีนบุรี กลุ่มเครือข่ายภาคตะวันออก สายงานธุรกิจรายย่อยและเครือข่าย ธนาคารกรุงไทยจำกัด(มหาชน)
เข้าศึกษา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๗ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
วันที่สำเร็จการศึกษา : วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๕
ที่อยู่ปัจจุบัน : อาคารธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) สาขาปราจีนบุรี เลขที่ ๒๔ถนนเทศบาลดารี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ๒๕๐๐๐
โทรศัพท์ : ๐-๓๗๒๑-๔๓๔๑, ๐๘๔-๙๓๑-๐๓๐๓ โทรสาร ๐-๓๗๒๑-๓๗๑๒
E-Mail : Noibanna@hotmail.com